

3 1761 06632890 7

GERD

POETISKT
ALBUM

26

GERD

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

GERD.

EN SVENSK ANTOLOGI

UTGIFVEN

AF

R. BERGSTRÖM

STOCKHOLM
OSCAR L. LAMMS FÖRLAG

FÖRORD.

Då vår landsman professor BORELIUS för några år sedan befann sig i en samling af tyska lärde, hördes der det påståendet, att Sverige icke frambragt några vetenskapsmän af högre ordning. När hr BORELIUS invände: LINNÉ och BERZELIUS, blef svaret, att desse voro »wie Sterne in einer dunklen Nacht». Hr BORELIUS utförda genmäle blef skriften *Deutschland und Skandinavien*.

Vi hafva, som bekant är, icke få antologier af svenska skalder, och flere af dem äro af obestridd förtjenst. Ett fel skulle man likväl kunna tillvita nästan dem alla: det, att de bjuda på ett nog begränsadt antal författare, och att deras utrymme allt för mycket blifvit upptaget af sådana vår vitterhets stormän, som oafkortade ega eller böra ega ett rum på hvarje bildad svensks bokhylla. Den stora allmänheten, och än mera utlandet, dit väl ock några svenska antologier hittat vägen — eller åtminstone brödralanden — hafva af dem lätt nog kunnat bilda sig den föreställningen, att

vi icke ega flere skalder än desse så ofta förekommande, och att de äro »som stjernor i en mörk natt». Och likväl är »alma Poësis» i verkligheten representerad af icke så alldeles få svenska namn.

Bland annat innehåller månget förbisedt eller nu förgätet dikthäfte, bland en tara af underordnadtt eller intet värde, under stundom en perla, värd att åter framtagas åt poësiens vänner. Säkert hafva flere än antecknaren af detta under genomögnande af dylika häften med FREILIGRATHS* vackra, ofta citerade ord, eller några liknande, frågat sig:

Ob aus verlornen Achren,
ob aus verzochter Streu
nicht etwa noch mit Ehren
ein Strauss zu binden sei?
Ob nicht aus Korn und Mohn
noch eine bunte Krone,
werth dass man ihrer schon,
sich sammeln lasse still und treu?

I alla händelser förtjena de små skalderna icke att blifva lemnade utan afscende och glömmas. Ofta rönte, de smälek, och säkert kändes det för mången af dem bittert, att det, hvori han efter måttet af sina krafter inlagt, hvad han egde bäst, förbigicks och tegs till döds. Bättre än att håna dem är i sanning att söka så till sägandes älska fram

* I Zwischen den Garben.

det goda hos dem. »De mindre poëternas poesi». heter det i en äfven på svenska öfversatt samling af engelska essays*, »är ett törne i förläggarens sida. Men för människorna i allmänhet äro de en välsignelse. Att hafva varit en, om än obemärkt frivillig i sånggudinnornas arrièrre-garde är en sak, som icke får föraktas. Den, som tänkt höga tankar, har äfven tänkt djupa: att upprigtigt hafva besjungit kärlek och renhet är att sjelf hafva älskat och varit renhjärtad, och ett stort antal af de mindre poëterna» »hafva mycket bidragit till samhällets förädling. I dystra, bekymmerfulla tider hör man dem ibland, likt näktergalen i den mörka natten, sjunga högt och skärt. Det finnes en liten insekt — af släktet Rotifera — som hemtar sin föda i botten under strömmen: men som icke kan lefva i vattnet. För att göra det möjligt för honom att komma åt sin föda, har en allgod Försyn, midt bland ordnandet af väldiga storverk, fogat så, att den lille varelsen med några små hjullika vingor kan omgifva sig med liksom en bubbla af luft, genom hvilken tillhjälp han oskadd kan åter stiga upp, sedan han arbetat sig ned till botten af det oroliga vattnet. Sammalunda omgifver sig poeten i en sjelfvise, materialistisk värld med en egen, renare luft.»

* *Människans sanna värde. Andra upplagan. Stockholm 1868.*

Och för öfrigt, hvilken vågar skarpt uppdraga den gräns, som skulle skilja de store skalderna från de små? Äro icke de förre någon gång rätt små, och är det en i litteraturen ovanlig företeelse, att mången som obetydlig betecknad poet en eller annan gång lyfte sig till höjder, der man öfverraskades att träffa honom? Har det icke inträffat, att en främling i vitterheten en gång i sitt lif blef skald? Vi kunna icke underlåta att här citera KARL AUGUST NICANDERS sköna, af äkta liberalitet genomträngda ord (i *Den klara dagen*):*

Liksom den ringaste af stoftets maskar,
den minsta af de blommor, jorden bär,
förkunna lika klart, om ej så stolt,
den högste mästarns rika skaparkraft
som lagerträdet, spirande mot skyn;
och menskans ädla, sköna gudabild,
så majestätiskt blickande mot himlen:
så är ock inom konstens universum
det ringa dyrbart och beundransvärdt,
så snart det röjer sig som andens barn,
och icke som ett andelöst beläte,
af tunga händer snickradt eller struket.
Säll, trefaldt säll och stor jag kallar den,
som blef af konstens genius rikt välsignad,
som lik en gud förmår att trolla fram

* I *Hesperider*.

*i spegelbilder lifvets högsta bilder,
liksom de minsta, och hvars jettande,
på ljusa och på starka ringar lyftad,
i himlens rymder sväfvat och ser ned
uppå naturen som sitt eget rike.*

*Säll äfven den, som uti konstens tempel
den ringaste bland de utvalda blef;
i honom bor en gnista dock af Gud:
hans lilla skapelse är genomglödgad
utaf en skön, ja, kanske af en stor
och högsint själ. fastän dess sfer blef mindre.
Hvem är väl den, som dristar att stå upp
och mönstra hjeltarne i konstens tempel
och säga till den ena: »du är liten»,
och till den andra säga: »du är stor» —?
Här stannar räknekonsten. Menskan njute
af konsten litet mer och döme mindre!
Med alnmått mätes dock ej snillets höjd
och konstens skatter vägas ej med tigheter.*

*Utg:s önskan att berga några förbigångna ax
har må hända förledt honom att upptaga ett och
annat strå, som bort blifva liggande, och det oak-
tadt han sjelf är den förste att medgifva att ut-
trycket medelmåttig pöcsi innehåller en contradictio
in adjecto. Han tror sig emellertid hafva gifvit
läsaren full ersättning genom de stycken af några
samtida skalder af rang, med hvilka han haft
lyckan kunna pryda denna samling. Äfven hvad*

desse angår, har hans ögonmärke varit, att lemna profstycken af sådana författare, som i föregående samlingar icke varit representerade, eller, då de varit det, icke varit det med, enligt hans mening, rätt karakteristiska stycken. Af de äldre skalder, af hvilka han meddelat prof, höra visserligen flere icke till de »små», om de ock kunna tyckas blifvit behandlade som sådana, än genom en gammal underskattning, som syns utg:n orättvis, än derigenom, att de hos den större allmänheten råkat i en glömska, ur hvilken de väl förtjena framtagas. Möjligen har utg:s bok genom deras meddelande äfven något att bjuda de unga, som nu läsa svensk litteraturhistoria — en läsning, som utan den af svensk litteratur mycket lätt blifver tom och ändamålslös.⁴

Öfver hufvend har utg:n benödat sig om att gifva författarnes texter oförändrade. Verkliga språkfel har han likväl ansett sig kunna få-rätta, och någon enda gång har han — såsom i RUDAS Hymn till Milton — sökt borttaga uppenbara metriska origtigheter. Då de skrifter, han skattat, äro angifna, kan den i alla fall ytterst obetydliga retouchering, han tillåtit sig, lätt kontrolleras.

Som känt är, är det obesvärade sätt, hvarpå man förr plundrade författare, icke längre användbart. Då utg:n, för att kunna taga en del af styckena i samlingen, behöft söka författares och förläggares tillåtelser, har han rönt ett tillmötesgående,

för hvilket han är skyldig att här tacka. Särskildt får han, hvad förläggarne angår, nämna den förbindelse, i hvilken han står till hrr F. BEYER och ALB. BONNIER för mot honom visad liberalitet. Förlagsegaren till en eller annan liten diktsamling har han, oaktadt mycket sökande, icke lyckats påträffa: men då »de mindre poeternas pöesi är ett törne i förläggarens sida», anser han sig icke hafva trädt någons rätt för nära, om han påmint om en glömd bok.

Ej endast böckerna, utan äfven boktitlarne »hafva sina öden». En tillfällighet, jemte önskan att få ett kort namn, har vållat att denna samling blifvit uppkallad efter den från Skirnes färd i Sämundseddän bekanta mön Gerd, som bjuder scennen

härliga bågarn,
full af fornt mjöd.

Har utg:n lyckats påvisa att den svenska vitterheten har mera af pösiens lifgifvande mjöd att bjuda, än man allmänt nog blifvit van att tro, skall detta blifva hans bästa lön.

Stockholm i Augusti 1883.

R. Bergström.

REGISTER.

	Sid.
1. Adlerbeth, C. G.	
Skaldebref	1
Okunnigheten.....	8
<i>(Poetiska arbeten. Andra upplagan. 1, 2. Stockholm 1802, 03).</i>	
2. Adlersparre, C. A.	
Roma	10
Tviiflaren	14
Hafvet	15
<i>(Smärre samlade dikter. 1.* Carlstad 1841).</i>	
3. Afzelius, A. J.	
Stridsskål	16
Första maj på fältvakt.....	17
<i>(Frids- och stridsbilder i vers och prosa. Stockholm 1850).</i>	
4. Almquist, C. A.	
Genezaret	21
<i>(Skaldeförsök. Upsala 1843).</i>	
5. Alstermark, B. H.	
Till Anna	24
<i>(Dikter. [Utgifna af R. BERGSTRÖM]. Upsala 1862).</i>	

- 6. Andelin, A.**
 Det högsta 28
(Lyriska dikter af ANTILLA. 1. Helsingfors 1869).*
- 7. Anderson, A.**
 E. G. Geijer 30
 De tu 34
(Benäget meddelade för denna samling af författaren).
- 8. Ardo (Signatur).**
 Vårsång 36
 Vasstrået 38
(Poetiska försök. Linköping 1870).
- 9. Bergeström, H.**
 Nyårstankar 41
(Samling af Poetiska Arbeten. 1, 2. Lund 1784).
- 10. Bergklint, O.**
 Ode öfver lifvet 44
*(Här lemnade stycke är hemtadt från samlingen *Vitterhetsnöjen*. 3, Stockholm 1772, emedan texten i BERGKLINTS *Vittra arbeten*, Stockholm 1837, är vanställd af en del tryckfel).*
- 11. Bergman, C. J.**
 Arbetets ära 51
 Lindarnas susning 53
(Skaldeförsök. Visby 1882).
- 12. Björck, Z. T.**
 Pilgrimens himmelsfärdssång 55
(Sandkornen. Småflock ur min portfölj. Norrköping 1855).
- 13. Brag, H.**
 Braminens bål 58
(Dikter. Stockholm 1841).

14. **Bredberg, H. W.**
 Vid Fredrikssten 62
 (*Dikter*. Stockholm 1879).
15. **Brenner, S. E.**
 Efter en sjukdom 73
 (*Poetiske Dikter*. 1, 2. Stockholm 1713, 32).
16. **von Brobergen, H. G.**
 Vinning i döden 75
 (*Ledige Stunders Poetiske Tjød-Fördriif*. Stockholm 1708.
 Den långa öfverskriften öfver stycket, ett grafqvåde öfver
 en fröken Fleming, läses sid. 149).
17. **Båld, B. E.**
 Hoppet 79
 (*Vitterhetsförsök*. Venersborg 1826).
18. **Bååth, A. U.**
 En ung konstnärs död 80
 Syskon 84
 (*Nya Dikter*. Stockholm 1881. Stycket *Syskon* benäget med-
 deladt af författaren för denna samling).
19. **Bäckström, E.**
 Herr Sten 86
 För sent 88
 Syrener 90
 (Det första poemet ur *Dramatiska studier*. Stockholm 1870;
 det andra ur *Literärt Album. Första årgången. Redige-
 radt af G. MEYER*. Stockholm 1877; det tredje ur *Svensk
 Kalender. Andra årgången. 1882*. Stockholm 1881).
20. **Carlsson, C. A.**
 Kolibrin och blommorna 93
 (*Digter*. Linköping 1836).

21. **Cöster, F. B.**
 Vårsång 95
 (*Myosotis*. Stockholm 1858).
22. **Dahlgren, F. A.**
 Spelmannen 97
 (Förut tryckt i *Post- och Inrikes Tidningar*).
23. **Dahlström, J. A.**
 Mitt fosterland! 100
 (*Nordlands-Ljud. Poetiska Försök*. Piteå 1847).
24. **Dalin, O. von.**
 Varvisa 104
 Herdqväde 106
 Visa 111
 (*Witterhets-Arbeten, i bunden och obunden Skrif-Art*. 1—6.
 Stockholm 1767).
25. **Ehrenborg, B.**
 Aftonsång 114
 Till Godheten 117
 (*Små fåglar från Kinnekulle*. Stockholm 1841).
26. **Ekelund, J.**
 Återseendet 120
 (*Ungdoms minnen*. Stockholm 1841).
27. **Elgström, P.**
 Farväl 123
 (ELGSTRÖM, P., och INGELGREN, G., *Samlade Witterhetsarbeten*. Upsala 1860).

28. **Enbom, P.**
 Nordens lof 125
 Längtan efter döden 131
(Skaldestycken i strodda ämnen. 1—3. Stockholm 1796—1806).
29. **Eneberg, K. F.**
 När jag hvilat under kullen 135
(Dikter. Helsingfors 1869).
30. **Eneroth, O.**
 Vid Mälarens strand 138
 Konsten 141
(Dikter och smärre prosaiska stycken. Stockholm 1881).
31. **Engzell, G.**
 Till Gustaf Armfelt 143
(Nyare arbeten. Falun 1790).
32. **Eufrosyne.**
 Jungfrun i det gröna 146
(Samlade dikter. 1—3. Örebro, Stockholm 1831—42).
-
33. **Eugenie.**
 Som en blomma 151
(Ynnestfullt meddeladt för denna samling af den höga författarinnan).
34. **Frese, J.**
 Vår betraktelse 152
(Poetiska Skrifter. Stockholm 1826).

35. Fryxell, O.
 Främlingens höstsång 154
 Svalan 156
(Natt och dag. Dag och natt. Hvarjehanda. Stockholm 1839—54. Stycket Svalan förut tryckt i Lärobok för Sverges ungdom, utgifven af P. E. SVEDBOM. I. Tredje upplagan. Stockholm 1853).
36. Gellerstedt, A.
 I skogen 158
 Sten 160
 Vacker? 162
(Dikter. Stockholm 1871. — Ny samling. Stockholm 1881).
37. Goldschmidt, M. A.
 Kärlekens födelse 163
(Förut tryckt i Litografiskt Allehanda, 2. årgången, 1862).
38. Granberg, P. A.
 Godheten 169
 Den lycklige 172
(Det första poemet hemtadt från Svensk Anthologi, 2, Stockholm 1823; det andra från Skaldestycken. Stockholm 1813).
39. Gyllenberg, G. F.
 Öfver mina vänner 174
([CREUTZ och GYLLENBERG], Witterhetsarbeten. Stockholm 1795).
40. Hammarsköld, L.
 Grefve Johan af Ostfriesland till prinsessan Cecilia ... 187
(Poetiska studier. Stockholm 1813).
41. Hammarstedt, G.
 Kapten Stark 191
(Benäget meddeladt för denna samling af författaren).

42. **Harlingsson, S. G.**
 Kamillas korg 194
 (Ur samlingen *Vitterhetsnöjen*, 2, Stockholm 1770).
43. **Hedborn, S. J.**
 Den dödas dröm..... 196
 Födelseorten..... 198
 (*Samlade skrifter*. 1, 2. Örebro 1853).
44. **Hellberg, J. C.**
 Morgonpsalm 201
 (*Rimfrost*. Göteborg 1838).
45. **Holmgren, F.**
 Colchicum Autumnale 203
 Olika lynnen 204
 (Ur *Literärt Album*. Fjerde årgången. Redigeradt af G. MEYER. Stockholm 1882).
46. **Holmström, C. F. A.**
 Till dig! 206
 Tornerspelet..... 208
 (*Skaldeförsök*. Stockholm 1859).
47. **Horn, C. F:son.**
 Fader vår 212
 (*Små Skaldestycken*. Köpenhamn 1816).
48. **Höijer, L.**
 Bladet vänder sig 218
 (Benäget meddeladt för denna samling af författaren).
49. **Ingelgren, G.**
 Aftonrodnaden 221
 (ELGSTRÖM, P., och INGELGREN, G., *Samlade Vitterhetsarbeten*. Upsala 1860).

50. **Isidorus** (Pseudonym).
 Konungasonen 223
(Vinterblommor för 1839. Samlade af G. H. MELLIN).
51. **Kiellman Göranson, J. A.**
 Näktergal och lärka 226
 Rikeman och fattigman 228
 Kondoren 230
*(Poemet Kondoren ur Smärre dikter, Stockholm 1839; de
 två öfriga, förut tryckta i kalendrar, benäget lemnade för
 denna samling af författarens arfvingar).*
52. **Kjellander, E. J. F.**
 Kristi efterföljelse 233
(Minnen af ERNST J. F. KJELLANDER. Stockholm 1842).
53. **Kjellberg, J. P.**
 Landtvärnsqväde 235
(Vågra skämtedikter. Norrköping 1828).
54. **Kjellstrand, J. F.**
 På min moders graf 238
(Sånger i skogen. Poetiska försök. Stockholm 1854).
55. **Kræmer, L. von**
 Katrina vid Sättra brunn 240
 Vid parkens gräns 242
(Nya dikter. Stockholm 1882).
56. **Kræmer, R. von**
 Rimmet 244
 Brutna toner 247
 På Balsberget 253
(Dikter. Stockholm 1867. — Nordens natur. Stockholm 1851).

57. **Kröningsvärd, C. G.**
 Sång för Stora Kopparbergets arbetare 257
 (Flere gånger tryckt som skillingstryck).
58. **Kullberg, A. C.**
 Den älskande flickan 261
 (*Poetiska försök.* 1, 2. Stockholm 1816).
59. **Kullberg, H. A.**
 Louises hjerta 263
 (*Mindre Witterhets-Stycken.* Linköping 1829).
60. **Kullberg, K.**
 Bilden 266
 (*Vinterblommor för 1834. Samlade af G. H. MELLIN.*)
61. **Langlet, M.**
 Edens ros 267
 (*Blad och blommor. Dikter.* Stockholm 1871).
62. **Leistenius, J. G.**
 Min perla 274
 (*Dikter.* Helsingfors 1855).
63. **Liljestråle, J. W.**
 Ur Fideikommiss till min son Ingemund... 277
 (*Fidei-commiss til min son Ingemund.* Stockholm 1797).
64. **Lindblad, E. W.**
 Svensk landstorm 281
 Vestalen 285
 En kasserad nummerhäst 288
 (*Dikter.* 1.* Örebro 1873).

65. **Lindh, Th.**
 En gammal tjänarinna 290
(Dikter. Stockholm 1875).
66. **Lovén, N.**
 De tre talarne 293
(Witterhets-försök. Första häftet. Christianstad 1833).
67. **Malmström, K. R.**
 Tankar på Långfredagen 297
(Dikter. Åbo 1856).
68. **Manderström, C.**
 Strödda filosofiska tankar 301
(Mina poetiska arbeten. Stockholm 1788).
69. **Mathilda** (Pseudonym).
 Stockholmsflickan på landet 309
(Vinterblommor för 1841. Samlade af G. H. MELLIN).
70. **Melin, K. A.**
 Signes visa 311
(Humleblockningen. Stockholm 1882).
71. **Meyer, G.**
 Under parkens ekar 312
(Dikter. Stockholm 1881).
72. **Modin, V.**
 Jesus vid offerkistan 315
 Anden i nordanskog 320
 Dödsdansen 328
(Dikter. Stockholm 1878).

73. **Montgomery-Cederhjelm, H.**
 Klagan 332
 Ziguenarflickan 334
 (*Dikter. Örebro 1871*).
74. **Möller, P. von.**
 Skaldebref 336
 (Benäget meddeladt för denna samling af författaren).
75. **Nervander, E. F.**
 Lotila sonen 339
 En Juninatt 343
 (*Dikter af EMLEKYL. 1, 2. Helsingfors 1869, 73*).
76. **Nervander, J. J.**
 Salamandern 345
 (*Skrifter. 1, 2. Helsingfors 1850*).
77. **Nordenflycht, H. Ch.**
 Ensligheten 347
 (*Utvalda arbeten. Andra upplagan. Stockholm 1781*).
78. **Nordström, W.**
 Så tyst i byn 351
 Trotjenarinnan 354
 (*Dikter. Örebro 1864*).
79. **Oxenstjerna, J. G.**
 Hoppet 357
 Ur Skördarna 364
 Ur Dagens stunder 370
 (*Arbeten. 1—5; 1, 2. Stockholm 1805—26. Hoppet är likväl
 hemtadt ur REGNÉRS tidskrift Svenska Parnassen, 1784:
 Oktober, på grund af ATTERBOMS ord [Svenska Siare och*

Skalder, bd. 3]: »Ett verkligt poem är den lyriskt-allegoriska tankedikten, der *Hoppets* magiska väsende, tron, hoffstat och välgörningar målas. Men den bör läsas i sin ursprungliga skepnad, sådan den finnes i tidskriften *Svenska Lärnassen*. I sin senare bearbetning har den bortbytt, mot en på bredden utvidgad didaktik, åtskilligt af det luftiga, skära, sommarnattsdröm-lika, hvarmed dess första uppfinning och skildringar hänförde: så t. ex. sjelfva den med skäl högtprisade, och äfven af THORILD beundrade strofen, der Hoppet bygde sitt tempel

Uppå en nyttänd månens spets.»

80. Palmær, H. B.

Söndagsmorgonen	375
<i>(Eldbränder och guistor. Stockholm 1876).</i>	

81. Palmblad, W. F.

Narcissus. Saga.....	377
<i>(Ur Poetisk Kalender för Åren 1814 och 1815. Andra upplagan. Upsala 1817. [Omarbetad, äfven till metern, från texten i Poetisk kalender för år 1814]).</i>	

82. Qvanten, E. von

Suometar	382
I kungens bibliotek	384
<i>(Dikter. Stockholm 1880).</i>	

83. Reftelius, J. M.

Till Kamilla	390
<i>(Ur Vitterhetsnöjen, 3. Stockholm 1772).</i>	

84. Regnér, G.

Höstqväde	393
<i>(Vitterhets-nöjen. 1, 2. Stockholm 1814, 17).</i>	

85. Roos, A.

Aftonen	395
<i>(Strödda Tankar och Poetiska Målningar. Christiansstad 1815).</i>	

86. **Roos, J. H.**
 Den öfvergifna 398
 (*Dikter.* 1, 2. Helsingfors 1841; Åbo 1843).
87. **Rooth, C. A. E:son.**
 Visa 400
 (Ur *Matrikel öfver sällskapet P. Bis styrelse, embetsmän etc. under arbetsåret 1870, 71.* Stockholm 1870. Sid. 88. o f.).
88. **Ruda, E. V.**
 Kandidatsång 403
 På julottan 405
 Hymn till Milton 408
 (*Skaldestycken.* Örebro 1834. Poemet *Kandidatsång* från *Vinterblommor för 1835.* *Samlade af G. H. MELLIN.*
89. **Rusén, L. E.**
 Emmas hjerta 411
 (*Bilder och Minnen.* 1.º Upsala 1855).
90. **Rydeberg, G.**
 Hur det mörknar 413
 (*Slättlands-sånger.* Köpenhamn 1843).
91. **Sandahl, A.**
 Guds röst..... 414
 Enstöringen 417
 (*Dikter.* Örebro 1877).
92. **Sondén, P. A.**
 Sorgen 421
 Blindbocken..... 423
 (*Dikter.* 1, 2. Stockholm 1829. Stycket *Sorgen* från *Poetisk Kalender för 1817.*

93. **Stenbäck, L.**
 Anna 425
 Flickans bön
(Dikter. Tredje upplagan. Åbo 1868).
94. **Stenhammar, J.**
 Afsked till Kamilla 431
(Poetiska skrifter. Stockholm 1807).
95. **Stjerngranat, A. W.**
 Kalmar slott 435
(Buketten. Vitterhetsförsök. Kalmar 1841).
96. **Stjernstolpe, J. M.**
 Faster Barbros klagan 436
 Svar på faster Barbros klagan 440
(Vitterhetsstycken. 1, 2. Stockholm 1827, 29).
97. **Strömberg, T.**
 »Vegas» julfest 443
 Vid Kongl. Södermanlands Regementes hundraåriga
 minnesfest, 1874 448
 Simeons lofsång 452
*(Det första poemet benäget meddeladt för denna samling af
 författaren; det andra tryckt för festen; det tredje ur
 Andliga Sånger för den enskilda andakten, lämpade
 till Kyrkoårets Högmessotexter. Stockholm 1883).*
98. **Svartengren, J. J.**
 Drömbilden 454
(Dikter. Upsala 1841).
99. **Sätherberg, H.**
 Farväl 457
 Dufvan på hafvet 459
(Dikter, äldre och nyare. 1, 2. Stockholm 1862, 63).

100. **Thorild, Th.**
 Kungen 461
(Samlade skrifter. 1. Stockholm 1849).
101. **Tibell, Ch. af.**
 Ur Sånger om natten.
 1 466
 2 467
(Blommor vid vägen till Zion. 2. Stockholm 1867).
102. **Tollin, K.**
 Altartaflan 469
(Dikter. Lund 1844).
103. **Törneblad, B. J.**
 Visa 474
(Ur Visbok. 1, 2. Stockholm 1820).
104. **Törnegren, C. W.**
 Renegaten 477
 Duncker 480
(Dikter, intagna i Lännetår. Album, utgifvet af Vestfennar. 1. Helsingfors 1860).
105. **Wahlin, O. F.**
 Jubesång. 1830 483
(Sånger i Dalarne. Första häftet. Westerås 1832).
106. **Wallenberg, J.**
 Lofsång 489
(Min Son på Galejan. Stockholm 1781).
107. **Wallmark, P. A.**
 Vid min lilla dotters graf 491
(Ur Svensk Anthologi. 1-3. Stockholm 1820-28).

108. Welin, C.

- Ökenvandringen 494
*(Nordiska harpotoner. Dikter från landsbygden. Marie-
 stad 1850).*

109. Zedritz, C. E.

- Farväl 496
(Samlade Skrifter. 1, 2. Örebro 1862).

110. Zeipel, C. von.

- Aftonen 502
 Jesu födelse 504
*(Det förra poemet ur Pectisk Kalender för År 1818; det
 senare ur samma kalender för 1822).*

111—15. Af onämnda.

1. Till Henne 511
E—N, Dikter. Stockholm 1834.
2. Serenad 513
(Kärlek och Poesi. Stockholm 1849).
3. Ur Mollys testamente 515
(Dikter af åtskilligt innehåll. N. 1. Varberg 1842).
4. Pilgrimen 517
(Vår- och Höstsånger. Af J. F. M. Stockholm 1844).
5. Sommarqvällen 521
St. i Vinterblommor för 1834. Samlade af G. H. MELLIN).

Skaldebref.

Du vill att jag, min vän, dig skall en målning gifva
utaf den tysta vrå, der jag min lefnad för:
Med pensel och med färg jag ej lärt duken lifva;
välan, med några rim jag dig till viljes gör.

I skötet af en sjö, hvars bölja ej förskräcker
och ingen ryktbarhet af brutna kölar drar,
ett grönt och rymligt näs en spetsad udde sträcker,
uppå hvars jemna vall min boning fäste har.
De glada stränders krets, som ögat innesluter,
bland vikars krönta lopp är strödd med låga tjäll,
der bygdens glömda folk uti sin vadmal njuter
en lefnad, mången gång, framföre purpurn, säll.
En å i alars skygd utmed mitt hemvist flyter,
än fradgas mot en sten, än fannar om en ö:

Gerd.

än skyld af broars tak, än lyst af dagen, bryter
med sina vågors skatt sig väg till denna sjö.
Men ledsen, då hon der en minskad frihet eger,
hon endast gör en bugt; hon ur dess stängsel flyr
att gjuta än en gång sin flod förbi mitt läger,
der hon i ängars bädd sin nya kosa styr.
Här spegellik och tyst hon stranden sakta sköljer
och stundom tager gärd af någon bullrig bäck.
En rad af höga träd, som hennes irrgång följer,
i vågornas kristall fördubblad ser sin häck.
De fält, hon genomskär, en blandad utsigt röja:
än under skördens guld är tegen rikt betäckt,
der axens toppar sig i ljusa vågor böja,
som märka spåren ut af friska väders flägt.
Än ängen af sin dräkt, en frodig grönska, skryter,
den vårens fulla hand bestrött med blommors prakt:
än lundens slutna hvalf den middagsstråle bryter,
som aldrig dädan dref de svala pustars vakt,
der både björkens krus en spräcklig skugga gifver,
och aspens rädda löf man evigt darra ser,
och af en vattennymf den al bevarad blifver,
som hennes källa skjul med täta qvistar ger.
Än uppå kullens rygg de stolta granar resa
ifrån sin raka stam en mörk och spirig topp,
men, utan förbehåll och sig emellan glesa,
till rymden bakom sig förunna synen lopp.
Sist kringom himlens bryn en kedja berg sig sträcker,
som, ömsom höjd och sänkt, min synkrets gifver mått.

Dess breda skuldror än en lummig skog betäcker,
än blottas här och der den stela klippans brott.

Kring dessa stilla fält jag vandrar alla dagar;
om än af ingen följd, jag dock ej ensam är.
Naturens sällskapsro mig öfverallt ledsagar
och, i sin enfald rik, mitt nöje ymnigt när.
Med tusen bilders lif, med målningar, som röras,
med glada stämmors ljud af tusen skilda slag
förenta vittnesbörd till syn och öra föras
om hennes härlighet och tjusande behag.
Än fogeln, gungande på löfbetäckta grenar,
förklarar med sin sång sin kärleks liflighet;
än sorlar bäckens våg emellan nötta stenar
och döfvar känslorna med sömnens ljuflighet;
än surrar biet fram, som, fördt af idog ifver,
ur blommans öppna kalk den läckra nektar drar,
som först i villig skatt det åt sitt slägte gifver,
och ändtlig till ett rof åt menskans plundring spar.
Än ljuder herdens horn, som trefna hjorden vallar,
än klipparn gnäggas högt om styrka, eld och mod;
än hundens gälla gny i friska spåret skallar,
tills blyet fuktadt blir i den förföljdes blod.

Men att min målning ej må vild och ödslig vara
och sakna liflighet i brist af odlings spår,
jag leda bör din syn fram till den muntra skara,
som likt ett tidsfördrif i träget arbet' går.

Fram åt en bördig äng de raska drängar sträfva;
hon blottas af den skrud, i den hon varit klädd,
då krökta, blanka jern i deras händer sväfva,
som öka för hjärt steg det fälda gräsets bädd.
En tropp af bygdens mör dem tätt i spåren följer, —
naturens skötebarn i säll enfaldighet! —
de retande behag, som ingen prydnad höljer,
hos dem förena sig med styrkans munterhet.
Fast veklig vällust ej i deras uppsyn blänker,
på deras brända kind af sol och vädrens lek
ett sundt och lifligt blod den friska purpur stänker,
som fäfanget härmad blir af lånta sminkets svek.
Det välluktrika hö de händigt sammanhemta
i strängars lena bädd med räfsans glesa kam.
Med glada rösters gny de skratta, sjunga, skämta,
och bergens återskall fördubblar deras glam.
Hvad muntrar denna flock i sjelfva mödans läger?
En härdad kropp, ett sundt men icke konstladt vett,
ett lif med få behof, som seders enfald eger
och ej blygs föda sig i nyttig anletssvett.

I gärdet näst intill den tröge dragarn drifves:
än i hans tunga fjät ledsagas billens lopp,
än under harfvens tagg den åker sönderrifves,
som i sin lösta mull ger nya skördar hopp.
Att hämma källans språng, som ned i jorden gömmes,
och hemlig fiendskap till Ceres' alster bär,
i dikets låga graf dess dolda ådra tömmes,

och i ett menlöst lopp till dalden afledt är.
En mark, allenast van att ris och massa bära,
i skifvor hvälfves om med spadens hvassa blad,
att nära i sitt sköt en gång den ädla gröda,
som tystar nödens rop och gör den usle glad.
Här på den dränkta strand beställsam fiskarn vadar,
och lägger med sitt spö försåt för böljans barn;
der vikens spegelvåg den platta ekstock badar,
hvarur för dem är sänkt ett falskt och rutigt garn.

Bland dessa skådespel, som flit och trefnad båda,
och i ett lefnadssätt, som enfald följa vet,
en djup förnjelse jag känner hos mig råda,
som ej af nöden har den trägna lustbarhet,
en outtröttlig konst i stora städer skänker,
att ljufligt gyckla bort den orkeslöses lif.
En omgång af besvär dess trogna nöje kränker;
dess glädje yrsel är och stoj dess tidsfördrif.
En våg af silfverduk, en lund af lösa skärmar,
en tågbefästad sky må gäcka synen der:
en tjusningslek, som blott naturen illa härmar,
i hennes eget sköt af mig ej saknad är.
Må striden kring ett bord af sysslolösa kämpar,
beväpnade med blad i fyra färgers drägt,
bli granna sällskaps rö, bland dem han ledsnad dämpar:
min tids förkortningskonst ej här min omsorg väckt.
Jag tror mig återflytt till ålderns första tider,
då diktade behof, då konstlade begär

ej hunnit öka än den brist, som menskan lider;
ej smidt de prydda band, hon af sin dårskap bär.
Mitt bord sin vällust drar af måttlighet och helsa;
min bädd en fristad är, dit mödan hvilan böd.
En snygg och ledig drägt gör nog att kroppen frälsa
mot luftens våldsamhet, men ratar öfverflöd.
Min frihet treffig gör en enkelt städad hydda,
som konstens döda prål till prydnad ej begär.
Hvad gylne tak förmå att *den* mot olust skydda,
som under tvångets ok en daglig börda bär?
Här rymmas samqväm ej, dem fåfångan församlar
till vittnen om en tung, en slösad yppighet,
der bland en skara folk man kall och höflig famlar,
men hjertat slutet är och känner enslighet.
Upprigtighet, åt dig min boning lånar hägnad,
och vänskap, dig, hvars språk af hjertat stafvadt är:
det blott är genom er, som sällskap gifver fågnad,
och tyngden lättad blir af omsorgers besvär.
Än muntrar mig er ro, än åter den jag njuter
ur snilletts förrådshus, af böckers tysta röst;
än skaldmön i min själ en lifvad känsla gjuter
och tanken vingar ger och värme åt mitt bröst.
I dessa stilla värf en sorglös dag förlider,
till dess jag oförmärkt dess ljus förminskas ser,
då mot de vestra berg den sänkta solen skrider
och med förmildradt sken uti sin nedgång ler.
Snart nedom skogens bryn dess klara glob sig döljer
bland gylne skyars lek, som skämta i dess spår,

tills qvällens dunkla flor det tomma hvalfvet höljer,
och jorden svalka, fred och hvila njuta får.

Hur ljufligt plägar då ej stundom mig bestråla
det skiftesamma klot, som nattens styrsel för,
och med det blida ljus, en tröttad verld kan tåla,
de strödda skuggors flock för ögat synlig gör!

Än månen från sin ban försilfrar böljans yta,
än mellan gröna löf han, ömsom klar och skynd,
för spridda strålar väg med möda synes bryta,
och oviss teckning ge åt all naturens rymd.

Än i kaskadens skum dess qvicka skimmer blänker,
hvars brus med qvarnens dån ett knaggligt samljud gör,
och i den tystnads djup, der natten jorden sänker,
af rörelse och lif en känsla återför;

än mot dess bleka sken det röda blosset flammar,
som kringom grunden styr till plundring ljustrarns hand,
och, likt en vårdeld höjdt ur lätta båtars stammar,
i sjelfva böljans sköt tycks tränga ned sin brand.

Men det är tid, min vän, att jag min tafla sluter.
Farväl! Den redan har — kan hända — tröttat dig.
Känn bland de nöjens tal, jag i min stillhet njuter,
det första — att du minns och att du älskar mig!

G. G. ADLERBETH.

Okunnigheten.

Jag fick min varelse, då jag det icke kände;
jag vet ej, hur jag blef; jag vet ej, hvad jag är.
Jag känner ej den dag, som sig för ögat tände,
ej källan till det lif, jag i mitt hjerta bär.

Jag fylde redan *en* af oförstådda lagar,
då vid min ammas bröst mitt väsende blef närdt;
jag fyllt allt sedan en, då jag det bröd förtärt,
hvars lika dolda kraft förlänger mina dagar.

Jag känner icke mer den kraft i min natur,
som styr min fot att gå, än hjernan till att tänka.
Förgäfves frågar jag hvarföre eller hur —
jag stannar vid en lag, som ingen mägtar kränka.

Mitt allt, min kropp, min själ, med känsla och begär
och prydd med hundra namn utaf förmögenheter;
mitt fordom och mitt nu; och sist, hvad ärnadt är
min timmes varelse bland tvenne evigheter.

Och allt, hvad kring mig syns, och allt, hvad tänkas
kan,
och all den vidd, dit ej en gång min tanke räcker:
allt gåta är. Och Han, som är min upphofsman,
sig äfven för min syn i dimmors djup betäcker.

Att skåda sina verk, den lott, Han mig beredt,
och, hvad jag skådat har, att räkna, väga, mäta —
allt högre forskningsrön är af ett irradt vett,
som i sin tankelek jag vågar att förgäta.

Ja, fåfängt lystnaden, otåligt längre sträckt,
vill tingens dolda grund till undersökning kalla.
Ett stoft, som hit och dit är förddt af vädrets fläkt,
hvi skulle det väl tro sig stormarna befalla?

G. G. ADLERBETH.

Roma.

Roma lefver! Fast dess verld står öde,
fast dess styrka och dess glans förgått;
lefver, om ock blott i sina döde
och i konsternas triumfer blott.
Många höga, bildande exempel
förr du verlden, till förvåning, gaf;
helgedom, du förr var snillet's tempel,
nu — en graf!

Fränling, ödmjukt till den grafven vandra,
böj ditt knä och forska, tyd och lär!
Der är nog för dig och tusen andra,
minnets rikedomar hvila der.
Svår är vägen, och förgängligheten
spökar öfverallt dig hemskt emot;
gå! — Du vidrör dock odödligheten
med din fot.

Stig i Peterskyrkan — men till spetsen —
blicka på Campagnan derifrån;
svindla icke i den högblå kretsen,
glöm, om möjligt, du är jordens son!
Se hur nära skyn du står der oppe,
än ett steg — förmättna tanke! — nej:
här är gränsen, stjernans silfverdroppe
hinnes ej.

Bilda verkligheten till en villa,
njut en mänskensqväll i Colisen,
vet, att nitton sekler sofva stilla
under dessa massor utaf sten!
Eller stå en morgonstund på bergen,
på den marmorrika Pincios topp;
se på solen, hur i purpurfärgen
hon går opp!

Eller gå bland svigtande arkader,
under höga tempelbågars rund,
ibland skogar utaf pelarrader,
hvarje med en hjeltegrift till grund!
Läs bedrifter på kolonner, skurna
om hvad romarn gaf och hvad han tog;
vet, du står vid världens kämpaurna!
Det är nog.

Hjeltelifvet med de friska sinnen
blixtrar här uti odödlig glans;
häfden var för trång för segerminnen,
ej nog lagrar åt förtjensten fans.
Luften drägtig blef af segertoner,
verlden plundrades och syntes tom;
af triumftåg och af fallna troner
genljöd Rom.

Svindla ej bland idel under, stanna,
men vid foten af Pompeji stod!
Romas stolthet ser du på hans panna,
ryser du, om tecknet talar blod?
Kan du ej den stoltheten förklara,
frågar, hvad är kvar af allt du gaf?
Tvenne ord till fyllest skola svara:
»Cæsars graf!»

Men ej mera lyckans guldvagn rullar
med eröfrarns silfverhvita spann
kring de sju odödlighetens kullar,
hjeltars tid med hjeltarne försvann.
Tystnad råder kring de öde torgen,
der förgängelsen sin hand har lagt;
han har fallit, sista kejsarborgen,
med sin magt.

Fråga dock ej, hvarest Roma finnes:
Rom står kvar så länge världen står,
och så länge någon bildning minnes
att du varit, ej din glans förgår.
Fölle äfven murarne tillhopa
och begrofve minnets helgedom,
platsen kvarstår, der hvar sten skall ropa:
»här stod Rom.»

C. A. ADLERSPARRE.

Tviflaren.

Jag tviflar ständigt att det gifves mer
än En, som djupet af hvarthjerta ser.

Jag tviflar ständigt, att det gifs en vän
så fast som vännen uppi himmelen.

Det tviflet lycklig och förnöjd mig gör,
och för det tviflet lefver jag och dör.

C. A. ADLERSPARRE.

Hafvet.

Jag vet ett haf, der ännu ingen strandat,
men vid hvars hamn hvar seglare har landat.
Solfulla haf,
din våg ej några klippor vet utaf!

Det fins ej lod, som till din botten hinner,
ditt vatten fryser ej, men evigt brinner;
ditt namn jag vet:
det klingar skönt och är — barmhertighet.

C. A. ADLERSPARRE.

Stridsskål.

Mig lyster nu att tömma
ett glas, förr'n trumman går;
en skål, ej af de ömma,
kamrat, jag föreslår:
en skål för ärlig kula, för svärd och bajonett,
för hela attiraljen vid dödens toilette!

Ty dö, det är ju vinna,
när du som hjelte dör,
och segerns stolta qvinna
likt Torborg kufvas bör
med magt och karlalämpor och ej med bön och smek.
Den enda lek, hon älskar, är stridens muntra lek.

Hurrah för segern, bröder!
Du gamla hårda nord,
för dig den sköldmö glöder,
åt dig hon gaf sitt ord.
Och aldrig hon det glömmet, så länge stjernor gå
som vittnen om vår ära på vinterhimmel blå.

A. J. AFZELIUS.

Första maj på fältvakt.

Lik en djupblå bål
 rågad med Guds glada häfvor,
 öser himlen på vårt blanka stål
 vårluft, solpunsch, Majas gåfvor.
 Vin vi ega ej, kamrater,
 det gör ingenting, ha, ha!
 Men hvad sägs om tolf krabater
 från Jamaikas kust, hva ba?
 Hurra gossar! En brylå
 flanmar snart uti vår så.

Glas? — Är du besatt?
 Har du ej tschakån? Tag hit'en!
 Nå, gutår, du gamla, glada tratt.
 Stilla der! Och bort med pliten!
 Tålomod, när solen skalkas
 med najaderna i våg,
 tyst vår jägarkedja nalkas,
 tysken minnas skall vårt tåg —
 då det klingar: pang, hallo!
 Framåt, framåt! skall det gå.

Tyst! Jag ordet har:
 Eder skål, I tappre bröder,
 som en polletterad kula bar
 dit, der nordens stjerna glöder.
 Nästa morgon vid appellen
 i natur'n, vid lärkans slag,
 tomma stå kanske de ställen,
 der vi stodo, du och jag,
 uti ledet, men hvad mer?
 Kulan ej om lof oss ber.

Se hur härligt, se!
 Rundt omkring oss fjäril'n dricker
 vårens nektar ur en späd pensée.
 Biet på min hand ej sticker.
 Fisken hoppar högt i säfven
 efter granna sländan — pytt!
 Se, i snåret ser du räfven —
 »För fot gevär»! din gamla skytt:
 ner med »riffeln»! Intet larm,
 rätt nu blifver jagten varm.

Nu en sång, kamrat!
 »Sotto voce» — alla, alla
 gnola vi: »Den tappre Landsoldat» . . .
 Sakta! Än får vårt hurrah ej skalla.
 »Pigens» skål! Den blida sitter
 hemma nu med kind i hand,

tåren, som i ögat spritter,
ber till Gud för vän och land —
kära, blåa öga du,
gerna kysste jag dig nu.

Hit med än en klunk!
Det blef mig så trångt i strupen . . .
ah — det halp, jag drack liksom en munk:
Gud ske tack för gamla supen!
Kom, min riffel, du skall få dig,
gumman min, en liten tår;
det ska' ingen säga på dig
att du sparat hals i vår —
smakte det, mitt gryn? Jo, jo!
hon var törstig, kan ni tro.

Hela världens skål!
vän och ovän, lifvet, döden,
fröjd och sorg en hyllning från vår bål,
trösten uti alla öden.
Skål för oss! I bröder troгна;
skål för lifvet! Kort men gladt;
skål för alla drufvor mogna;
skål för hvarje hjertligt skratt;
skål för vinets papilion;
skål för minnets troгна ton!

Tyst, der är kapten!
Nattens slöjor fladdra redan . . .
Än är bålen half — vi tömma se'n,
om det gifs för oss ett sedan . . .
Ett god natt, en kyss vi kasta
i en blink till älskad vän,
och så glömma vi och hasta
gladt i stridens hvirfvel hän.
Se, det blixtrar re'n — hurrah!
Fram med bajonetterna!

A. J. AFZELIUS.

Genezaret.

Klara silfverbölja,
låt mig för en stund
få dig sakta följa
kring de helga sund!
Minnen vill jag fånga
från min lilla slup
kring de stränder trånga,
kring det blåa djup.

För mig till det vatten,
klara silfvervåg!
der i skumma natten
Mästaren man såg
ut på djupet stiga
mjukt i stormars gny,
snabb som vågen viga,
lätt som silfversky.

Vid den blåa randen
för mig till det rum,
hvarest stod, på stranden,
stolt Kapernaum,
undrens stad, den rika;
lilla silfvervåg,
visa mig tillika,
hvar Betsaida låg.

För mig till de ställen,
klara silfvervåg,
der man uti qvällen
Petrus ofta såg . . .
och Johannes äfven,
Jakob likaså . . .
lägga nät bland säfven
ned i bölja blå.

Fattiga som rika
staden der på strand,
ha måst båda vika
sist för tidens hand.
Fåfångt pilgrim letar
efter deras rum,
blott gazellen betar
der i natten skum.

Ej i aftonstunden
Petrus mer, som förr,
vandrar ut i lunden
genom tjällets dörr.
Ej med nät i handen
nu som förr han går
ner mot klippestranden,
der som båten står.

I Betsaida-dalen
ej Johannes går,
fastän näktergalen
nu som förr der slår.
Icke mer han skickar,
full af helig fröjd,
fromma helgonblickar
mot den ljusa höjd.

Fromme fiskarmänner,
ringa voren I;
er dock verlden känner:
när en gång förbi
är mångt kungaminne
längese'n på jord,
evigt är ert minne,
liksom Herrens ord.

C. A. ALMQUIST.

Till Anna.

Lilla vackra flicka, om du vill,
hörer dig mitt hela hjerta till.
Jag är öm och trogen
och i dygder mogen,
tycker om att vara häf och gill.

Mins du, hur vi lekte alla dar,
smekande hvarann som mor och far,
redde ler med handen,
bygde hus i sanden —
ack, hur lätt och lustigt lifvet var!

Men den glada tiden snart försvann,
jag fick lära tröska och du spann;
du gick vall i skogen
och jag körde plogen,
mera sällan sågo vi hvarann.

Blott när somnarn stod i blomsterkrans
och när julen bjöd oss upp till dans,
kunde vi få råkask,
rodna, lé och språkask —
aldrig någon större glädje fanns.

Så det varit har i många år,
aldrig nå'nsin läkas mina sår,
aldrig är det roligt,
aldrig rätt förtroligt,
om jag icke Anna råka får.

Hvad jag tänker eller hvad jag gör,
står mig samma glada flicka för:
ofta plär jag drömma
att den trogna, ömma
Anna blir min brud, förr än jag dör.

Kärlek sådan oro kallas plär —
ingen vet just, hvad den skälmen är:
blott att han kan plåga,
sätta oss i låga,
som på en gång roar och förtär.

Röda kinder, stora ögon blå,
vackra händer, nätta fötter små,
rund och hvit om armen,
blommig, full i barmen —
det är någonting att titta på!

Lilla Anna, snart flyr dagen bort,
lifvet har blott *en* och den är kort.
Liksom spån i strömmen,
som en bild i drömmen,
hastar menskan till en bättre ort.

Men på resan till den ljusa sal
genom jordens mörka sorgedal
ville Skaparn ställa,
att oss göra sälla,
glädjen i en trogen makas val.

Snälla Anna, när Han skapte dig,
tänkte Han helt visst i nåd på mig!
Kom att *ja* mig gifva
och min maka blifva,
så skall det bli ljust på lifvets stig.

I en liten stuga ska' vi bo,
lefva med hvarann i frid och ro,
lära barnen kära
Gud och kungen ära:
det skall bli så roligt, må du tro!

Sist vi följas åt till himmelen,
råka far och mor på nytt igen,
blifva åter unga,
börja åter sjunga
om den evigt trogna kärleken.

B. H. ALSTERMARK.

Det högsta.

När kärleken sin ljufva seger firar
vid stjernors ljus, vid Cyntias bleka dag,
när arm kring arm, när lock kring lock sig virar
och himlar fly i hvarje hjerteslag:
hvi breder tystnaden de helga vingar,
en vänlig genius, omkring de två?
Hvi finns ej språk, som nog harmoniskt klingar
att tolka känslans saligheter då?

Och följ mig bort till grafvens dystra kulle,
som slöt för evigt uti natt och grus
det väsende, dig kärast var; som skulle
din lefnads glädje bli, din andes ljus:
säg, minns du än det hvita moln, som skymmer
för ögat då och gör hvar tanke blind;
hur läppen röres, fastän ordet rymmer
och perlor skälfva öfver frusen kind?

En sällhet finns, som ej kan återgifvas;
för ordets våld hon flyr igen till Gud.
Det gifs ett ve, hvars slöja ej kan rifvas,
ty ofvan molnen väfs dess liljeskrud;
det högsta, så i glädje som i smärta,
en hviskning är från evighetens vår,
blott i en suck det stiger ur vårt hjerta
till läpparna; till ögat i en tår.

A. ANDELIN.

E. G. Geijer.

Tronförlustig drog en kungason
bort i forna dar från Fyrisån
dit, der yster Klarelf lössläppt ilar,
högg sig sjelf en tron i furuskog,
vann ett land med yxa och med plog —
och som kung i högen nu han hvilar.

Fjellens dotter, Klaras elf, som ser,
hur hans rike frodas mer och mer,
vill till Fyris gammal skuld betala:
ammar upp en yngling på sin strand,
sänder honom, furste utan land,
upp till minnets stamgods i Uppsala.

Hvar han fram i häfdens urskog bröt,
luft och ljus in i dess skymning flöt,
efter hand lät soln en gylne strimma
spela öfver dunkel sagogrund,
och på ättehögens hvälfda rund
syntes bautastenens runor glimma.

Der förut låg vildmark, ouppröjd,
bygd vardt bruten öfver dal och höjd,
och der förr blott villsam skogsstig klängde
mellan mossig häll och skäggig stam,
strök nu bred och jernad kungsväg fram
mellan stenblock, dristigt undansprängde.

Så gick yxan hvasst från trakt till trakt,
hammarn dånade ur djupa schakt,
minnets slagg grofs upp på nytt till rening,
och det flöt som guld fram på hans våg:
stort blef allt, hvarpå hans öga såg,
ty det såg ett sammanhang, en mening.

Svenska folk, din genius det var,
som i allt han sökt och skymtat har,
följt i spår, af tiden halft förödde,
varsnat, om i visans ton den log,
undangömd i enslig nordanskog,
eller tyst på Rysslands snöfält blödde.

Så han har i djupet af sin själ
lefvat om ditt lif i ve och väl,
segerns fröjd och nederlagets smärta:
derför penseln darrade ibland,
ty den puls, som slog uti hans hand,
lydde, tydde slagen af hans hjerta.

Men hur lifsvarmt, fastän sammanträngdt,
hvarje utkast, som hans hand oss skänkt
till din bild, allt från din ungdoms tider,
då på äfventyr du trotsig drog
och som viking lika hårdhändt tog
brud som byten i förvägna strider!

Torgnys tal, så manligt oförskräckt,
frihetskänslans eld hos Engelbrekt,
Vasas herskarkraft, styrd af besinning:
så i stegring drag till drag sig slöt
ända upp till glorian, som flöt
kring din hjertes — Gustaf Adolfs — tinning.

Skåda djupt i dessa drag och lär:
sådan *var* du — sådan än du *är*,
blott du öfver dagens qualm dig höjer;
här ditt lynnes rätta färg du ser,
här ditt helgdagsuttryck mot oss ler:
växtens art i blomman bäst sig röjer.

Segersång — se der ditt tungomål!
Hjeltekraft är blixten i ditt stål,
kamp och fara dina äldsta vänner;
ryktets tempel är ditt kungaslott,
du i bragder vill dig kläda blott,
lefva blott af dina stora männer.

Slösande du har kring torftig strand
slängt minnets rika perleband
öfver nakna fält och vilda branter: •
så står ödslig hed i morgonstund
prydd, när daggen öfver tufvig grund
sällat österns alla diamanter.

Hvem skall slunga nu det smyckets glans
likt en annan Ariadneskrans
upp med gudamagt till himlabågen —
att det der, till stjernbild sammansatt,
tindra må i polens vinternatt,
gnistra öfver fjellen, le mot vågen?

Spörj ej så i maklig ro, försagd,
tina upp din hog vid forntids bragd
och se till att du föryngrad stiger
upp ur häfdens bad — så talar än
ur Iduna han, det ungas vän,
och till nya bragder han dig viger.

A. ANDERSON.

Dc tu.

Fvå sköna länder vet jag högt upp vid nordens pol,
och syskontycke ha de med hvarandra;
ej skönare du skådar, du fästets gylne sol,
hur länge och hur vidt du än må vandra.
Ha de ej guld och silfver, så ha de likväl nog
af klara, blåa sjöar, af strömmar, berg och skog —
ett Sverige är och Norge är *det andra*.

Åt infödd frihet vakta de tusenårig hard,
de stå omkring med trogna söners skara;
med skogen till sitt täcke och berg till hufvudgård
han hvilar trygg, han fruktar ingen fara;
när faran står för dörren, nog veta de sitt värn:
den Gud, som gaf dem frihet, Han gaf dem också jern,
att friheten med lif och blod försvara.

De tvillingarne lekte i forna dar med sward,
som lejonungar lekte de med strider,
de brottades på fjellen, som om det gält en verld,
af leken blef dock allvar sent omsider:
med hat i bröstet störta de lös emot hvarann,
men ingen får ge vika och ingen falla kan;
och så det var i långa, långa tider.

De Asabarn nu ligga som elfvor uppå ång
så lugnt, så fredligt vid hvarandras sida,
och hafvets vågor vagga de tu i syskonsäng
och stjernekrönt är takets hvalf, det vida;
hvar afton dagen åldras, hvar morgon dag blir ung,
de knäppa sina händer till bön för samma kung
och hand i hand på samma norna bida.

A. ANDERSON.

Vårsång.

Våren, våren . . . första svalan! . . .
våren lifvets morgon är.
Grönt och gult och hvitt den bär.
Vaknadt upp ur vinterdvalan,
ack, hur skönt hans anlet är!

Middagssolens varma strålar
tusen lif i mossan väckt,
och vid dammen, huru täckt
videt i sin guldskrud prälar —
fisken hoppar lätt och käckt.

Uttern ljustrar, fiskargubben
reder sina hvita garn,
gumman drar sin mäld från qvarn',
sonen klyfver tyrvedsstubben,
och i sanden leka barn.

Hönan värper, orren spelar,
svalan kommer på besök;
dufvan, jagad af en hök,
rädslan i sitt bo fördelar,
och i eken gal en gök.

Tusenskönan andas sommar,
bäcken dansar fri och glad —
här och der en yr kaskad —
sippan nickar, hæggen blommar,
krusbärsbuskarne få blad.

Solen går i skogen: pelten
blånar under stjernors glans —
ängen binder krans vid krans;
necken spelar, och i qvällen
tråda elfvorna sin dans.

ARDO.

Vasstråct.

Hur vackert och smidigt du böjer
ditt hufvud för vågornas gång!
Men åter hur ståtligt du höjer
din krona ur bojornas tvång!

Så vajar du ensligt för vinden,
som leker i lockarnes gull,
och suckar med tårar på kinden
din klagan af hemlighet full.

Hvi blef din bestämmelse denna?
Förtälj mig din saga en gång.
»Nå väl, du mitt öde skall känna»,
så hörde jag vasstråets sång.

»Jag stod i min barndom i dalen
och grönskade friskare då;
men främmande voro mig qvalen,
som bleka hvart skuldbelagdt strå.»

»Jag förde då blommornas talan
bland sippor i leende dal;
af vindarne lärde jag skalan
till rymdernas sköna koral.»

»När Kristus ur fängelsesalen
gick bort, för att gjuta sitt blod,
han vandrade just genom dalen,
der jag ibland sipporna stod.»

»Han förde ett blad af min stängel
till munnen, välsignande mig;
då sårades läppen. En engel
från himmelen visade sig.»

»Jag kände mig fridlös i dalen;
jag bleknade, luften blef qvaf,
och jagad af ändlösa qvalen,
i vattnet jag sökte min graf.»

»Och sipporna, rödletta alla,
nu blefvo de hvita som snö;
de började gråta och falla
till jorden att vissna och dö.»

«Jag kan ej min blodskuld försona,
den hvilar så tung på mitt strå,
och derföre böjes min krona
och derföre suckar jag så.»

ARDO.

Nyårstankar.

Hvar blef det året af, som nyss sin bane fick?
 Det som en hastig pil till evigheten gick.
 Dess flygt, dess snabba flygt, ditt hjerta icke rörde:
 dock glöm ej, menska, bort, att det i skötet förde
 hvar last, som du begått;
 med ansvar, käre vän, du årets afton nått.

Tänk på hvar enda stund, hur du den nyttjat har,
 säg om du alltid vis och alltid dygdig var!
 Med missbruk utan tal vi våra dagar nöta,
 så många ögonblick, så många synder möta:
 hvem icke hissna bör,
 då med oveldig själ man noga räkning gör!

Se allt — fast man ej rätt kan se en tusendel —
 som sanden ymnig är, så äro våra fel;
 dock räkna, mensklighet, gif akt på lifvets lista,
 det första ej förgät, och granska väl det sista!

Låt intet varda glömdt!

Den stunden skrider när, då allt skall blifva dömdt.

Nämn, om du kan, den dag du lefvat som du bort,
 säg mig, nej, säg dig sjelf, hvad godt du nästan gjort!
 Den tid, dig himlen skänkt, har du till himlens ära
 den utan svek förnött? Har du sökt visdom lära?

Har du Guds vilja lydt?

Har du med verklig dygd den frälsta själen prydt?

Har du med manligt bröst mot onskans välde stridt?
 Har du sökt andras väl och ofta lemnat ditt?
 Har du hvart ögonblick ditt gamla väsen dödat?
 Har du om andligt lif i bönen dig bemödat?

Har du sökt himlens nåd,

när du af svaghet föll och bröt af öfverdåd?

Har du med plågad själ förtrycktas jemmer hört?
 Har faderlösas gråt ditt hjerta heligt rört?
 Har enkors tysta suck fått till ditt hjerta räcka?
 Har du sökt hindra nöd och törstens plågor släcka?

Har du den nakna klädt?

Har du gjort hvar och en, så långt du kunnat, rätt?

Har du inför din Gud i bönen alltid stått?
 Har du i Herrens hus med kristligt sinne gått?
 Har du i dygder läst för dem, som dig tillhöra?
 Har du sökt dina barn och husfolk vise göra?

Har sanning följt ditt tal?

Har alltid ärlighet fått bli ditt hjertas val?

Har du i dina värf beständigt visat flit?
Har du din syssla skött med tro och skyldigt nit?
Har du med kronans rätt som ärlig man förfarit?
Ha mutor för din hog en ständig afsky varit?
Har den, som tjenar dig,
ej någon orsak haft att ömt beklaga sig?

Har du din gangna ed och dina löften gjort?
Har du till lustans trots sökt göra hvad du bort?
Har du mot hämden stridt och efter fromhet ilat?
Har du vid Guds försyn i alla saker hvilat?
Har du dig sjelfvan dömt?
Har du — — — men det är nog: du dina pligter glömt.

Ack bäfva, mensklighet, för ett bortgånet år:
men sök att bättra dig, då du ett annat får:
låt icke äfven det så grymma budskap bära,
sök dygd, sök ärlighet, sök oförgänglig ära!

Betänk din tid är kort
och låt ej någon stund förgäfves löpa bort!

II. BERGESTRÖM.

Ode öfver lifvet.

Hvad var du, själ, förut, förr än du kunde minnas?
Hvad all den skara ting, som kring mitt öga finnas?
Jag vet ej hvarifrån, ej hur, ej hvad jag är.
Utur en evig sömn jag ser mig väckt att tänka:
det intet, der jag sof, vill i sitt djup mig sänka;
och nu hvi är jag här?

Hvart gränsar denna rymd, som tid och verld man kallar?
Hvad är den ocean, som kring naturen svallar,
som landats, likt en ö, af Skaparns enda *blif!*
Der ser jag denna dunst, den väderbubblan svinga,
till lustspel något stort, till allvar alltför ringa,
som ger sig namn af lif.

Hvad är det? Något skum, som häfver sig och blänker:
är det den store jag, som känner och som tänker,
den jag, som i min punkt allt möjligt fatta vill,
för hvilken allt är gjordt, kring hvilken allt sig hälfver:
en verld allena sjelf, som för ett väder skälfver,
och är ej mera till?

Förunderliga ting, som jemt sin gräns förgäter,
som jordens lilla boll med ömksamt löje mäter,
och tänker på en verld som på en näfve sand;
nu åter, krökt i stoft, sig under allt förringar,
med slafviskt vankelmod sig plågar och sig tvingar
för några glittergrand!

Är det naturens höjd, der Skaparns konst förklaras,
som till ett evigt mål, en gudalott förvaras?

Är denna gyckelban det högsta allvarsprof?

Ett nu, ett ögonblick, man här i töcknar vimlar,
när denna vandringsflock till afgrund eller himlar
blir vansklighetens rof.

Hvart drags jag hän att tro? Men månn' jag icke felar?

Se verlden, se dig sjelf; hvad fynd i alla delar!

Han, som är utan tid, ej gör för tidsfördrif.

Låt all naturens kraft med bildning sig bemöda:
den tar, der något finns, dess ämnen äro döda;
men hvadan kommer lif?

Det kan ej vara sannt, att jag så helt försvinner:

en outhärlig eld uti mitt väsen brinner,

min tankkraft kan bestå; hon våldsamt det begär:

jag hissnar att förgås, min åtrå vill sig mätta,

jag fått för rymligt vett för blott en skymt af detta,
der jag en främling är.

Han, som sitt stora verk allena rör och känner,
båd' hjulen, som der gå, och fjedern, som der spänner,
han ökar och tar bort helt visst för ändamål.
Jag rönt, att Han är god; jag lärt Hans vishet skatta;
men då Han gjort mig svag, att undra mer än fatta,
Han ock min svaghet tål.

Ho är det lilla kräk, du vändas hör och qvida,
som ingenting förmår förutan det att lida,
och synes som ett barr nu hitblåst på en våg?
Hvad tror du! Detta barr skall länders öden skaka;
den späda der bredvid, i allt dess usla maka,
skall kräla tryckt och låg.

Natur, hur är väl du en varelsernas moder?
Du ger den ena allt, och intet åt dess broder:
det är ju lika barn, som får och icke får.
En dignar under svält, en annan under skänker:
af all den söta flod, hvori sig Kresus dränker,
ej Irus smakt en tår.

Ar det en mächtig slump, som älskar eller hatar?
Ett folk med ljus och vett det ser och får och ratar
och, vandt att lefva sällt, sin sällhet knappt förstår:
ett annat, likt ett skepp i natt och töcken väfvadt,
det ilar i en dröm, och vet ej att det lefvat,
när det till bottnen går.

Din tid, ehuru kort, dock mest förgår i dvala;
i sömnen lär du gå, i sömnen lär du tala;
dig väcka allra först nödvändighet och rop.
Der möter dig en syn af arma vederlikar,
dem ock den sniknes mun det stofts förakt predikar,
som handen släpar hop.

Hvad skall du göra sjelf? Du skönjer och du känner,
du alstras med begär, som tjusar eller bränner,
och kan ej gömma dig för din naturs behof.
Bestämd att vara till, du vill och måste vara,
du är på vägen satt, du har din ban att fara:
och se, du far på prof.

Du tror dig oförmärkt om ljusa dagen vandra,
förgäten af dig sjelf, med ögat stäldt på andra,
och hvart du ser dig om, är du allena klok.
Ack nej; ock dåren ser, den blinde sjelf har öga,
och ser det ingen ann', hvad tror du om det höga,
och hjertats minnesbok?

Du stapplar, löper mot i lek och skämt och nöje;
men af din hårda stöt och andras bittra löje
du märker, fast för sent, din dårskaps dryga del.
Du blygs och stiger upp, och tröstar dig tör hända,
men hvad du redan gjort, har ingen återvända:
ditt fel förblifver fel.

Du kan med ingenting en fläckad ära tvätta,
ej få med någon konst en tappad frejd till rätta,
det blir ett evigt ärr, der lastens klinga slår.
Hvad har du ej för dyrt i lifvet att bevaka,
din ära och din tid! De komma ej tillbaka,
när någondera går.

Se der en Bruti son, hur han sitt brott beklagar:
glöm, Rom, ett ungdomsfall, förmildra dina lagar,
glöm, hvad dig Sylla gjort; han blef dock ändtlig god!
Låt dem en ångerflod till sin försoning ösa;
men minnet plånas ej, och ingen flod kan lösa
en stelnad droppe blod.

Gör ogjordt, hvad du kan, med sorg och klagosånger,
gjut öfver dina fel med tårar och med ånger:
din bättring som ett glas dock genomskinlig är.
Man genom källan ser det grus, som botten hyser;
din ursäkt är ett flor, der felet genomlyser,
hur insvept du det bär.

Du vill med mörkrets hjälp, som multna stubbar glimma,
din hemlighet är moln, din skrymtan är en dimma,
de fly, du står förrådd, vill undan, vet ej hvart:
din höghet och din magt bli dina lustars fäste,
men lustan är en eld, och ur palats och näste
det röker lika svart.

Ack, tänkte du dig om, som nu din krets beskrifver!
Du far en enda gång, men hvad du gör förblifver,
man tecknar och man minns och granskar dina spår.
Om mången jords monark man vet *det* enda lilla:
han hette så och så, var kung och gjorde illa,
för mer än tusen år.

En tänker längre ned — slikt angår blott de höga —
en tror sig vara mål för hela världens öga;
kanske och kanske ej de irra hvar för sig.
Du glöms, om vanlig dygd som snäckans hus dig täcker:
men om du derutur en löjlig skapnad räcker,
så ser man ock på dig.

Du kan på evigt namn väl ingen räkning göra,
din omkrets är dig nog: du kan dig dock förstöra;
den sjunker lika djupt, som drunknar i en vak.
Du undan tidens räfst och världens syn försvinner,
ditt samvet tar dig fatt, och domaren dig finner
vid jordens sista brak.

Ack vishet, hvar är du, som lemnar allt i yra,
och du, du enda magt, som kan lycksaligt styra,
du ömma mensklighet uti en helgad själ?
Hvi sker att edra bud man här så föga lyder,
när lifvet dock likväl så ganska högt betyder
till illa eller väl?

Hur kan ett menskobröst så mycket grymt föröfva?
Vi, som med lika nöd en lika hjälp behöfva,
och flyta hvar om ann, i ett och samma haf;
med böljan intill mun vi dock med andra gäckas,
i bäfvans öppna gap vi le, när de förskräckas,
och skynda dem i qvaf.

En usling på ett vrak till dig för vågen drifver,
din grymhet derutaf för sig ett stycke rifver,
fast dig ett lyckosvall har kastat på ett skär.
Jag såg dock någon gång en rättvis hämdebölja,
som reste sig dit upp, en slik att nederskölja;
han nu på djupet är.

Men du, som mera ömt med all din svaghet hyser,
som för den usle rörs och för den grymme ryser,
kom, säg, hvad känner du vid dina likars nöd?
När ondskan sina verk i våra fel fördömer,
du henne, dem och dig, men ej vårt öde glömmar,
och ej vårt understöd.

Kom, Tirsis! Dagen flyr, oss mycket står tillbaka.
Vi pröfvat lifvets qual, vi må ock lifvet smaka;
än är en liten stund oss kvar att göra godt.
Af allt, hvad vi ha egt, när snart vi skola flytta,
vi få ej mera med, än blott vår gjorda nytta,
och ilskan sina brott.

O. BERGKLINT.

Arbetets ära.

Vid en smeds silfverbröllop.

Så säger sagan oss, att fordomtida
nti vår höga, minnesrika nord,
vid hjeltars, siares och skalders sida
var vapensmedens plats vid drottneus bord.
Så var hans manligt sköna yrke äradt;
hans arm var stark, hans sinne oförfäradt.

Man skulle sett hans höga bild kringgjuten
en vinterqväll af tusen gnistors prakt,
der stolt han stod bland brynjorna och spjuten,
och hört hur hammarn föll i hurtig takt!
Hur han förstod att segerrunor rista:
de svärd, han smidde, skulle aldrig brista!

Hans tid gått ut, den vilda, trotsigt fria;
men ej med den hans yrkes ära dog.
Nu smidas fridens vapen: bill och lia,
och segrar ha vi till att vinna nog.
Men stundar strid för friheten och ljuset,
smid andra vapen! Vi gå man ur huset.

Och du, med flydda dagars enkla seder,
och högtförfaren uti konst och slöjd,
hjärtinnerlig och from, hvares tro och heder
vår kärlek varit och vårt hjertas fröjd:
ditt arbet', som ditt ord, är tillförlitligt,
ditt hjerta bottenärligt, oförvitligt!

Medborgardygd, du grund hvarpå vi bygga,
föt af granit, som templet hvilar på,
står du blott fast, så hänga hvalfven trygga,
och tornen spira dristigt mot det blå.
Och böner hviska, orgeltoner spela,
och frid och ära skimra kring det hela.

Ett härdigt folk, i strid med hårda magter,
ett idogt slägte, utan vank och svek:
i solens ljus, i grufvans mörka schakter
hvar möda kär och ljuflig som en lek:
så, Polhems land, i lust, i nöd, i fara,
och endast så skall dig ditt folk försvara!

Ty låt oss flitens tysta segrar fira,
de fridsamt vunna, utan blod och krig.
Ett hell för dig, som silfverlockar sira,
och ett, du fromma silfverbrud, för dig!
Gud skydde kung och land och sång och lära
och odlarns mödor och arbetarns ära!

C. J. BERGMAN.

Lindarnas susning.

Här bland gröna grafvar hvina
dina
stormar ej, du dystra verld.
Här, i fridens ljufva gömma,
glömma
stoftet skall din strid och färd;
till's det snart, när grafvens galler
faller,
reser sig vid harpors ljud,
och i skära pilgrimskläder
träder
bedjande inför sin Gud.

Der vi stå på dödens kulle,
skulle
du vår mening ej förstå?
Står på våra blad ej skrifvet:
»lifvet
ler ur grifterna också?»

Släpp med fröjd den nötta stafven!
Grafven
återger sitt rof en gång.
Upp som vi skall se'n du spira,
fira
lifvets fest med bön och sång.

C. J. BERGMAN.

Pilgrimens himmelsfärdssång.

Jag vet en gångstig genom öknen,
jag vet en väg så ljuf, fast svår:
till himlen för den genom töcknen,
men endast uti Kristi spår.

Han har den banat, han, som kände
hur nära jorden himlen står;
han gick den, han, den gudasände,
och jag vill gå den i hans spår!

Fast inga blommor vägen smycka,
och ingen jordisk fröjd der rår,
jag dock med lust min fot vill trycka
i hvart och ett af Kristi spår.

Fritt ormen vid min fot må hväsa,
och törnet gifva sår på sår,
till Herren vill min bön jag läsa,
när blodigt blir hvart Kristi spår.

Med kärlek till dem, som mig hata,
med lugn vid egen lyckas bår,
jag vet ju väl att sitt Golgata
har den, som går i Kristi spår.

När glädjen flyr, min sång jag höjer
i samklang med mitt Fader vår;
och Fadrens blick då fridfullt dröjer
på vandraren i Kristi spår.

När stormen ryter, när den tiger,
när dagen kommer, när den går,
framåt pilgrimen töstfullt stiger,
trygg på sin färd i Kristi spår.

Och när jag sist i qvällen skådar
en ljusning genom skog och snår,
högt slår mitt hjerta, ty den bådår
min vandrings mål i Kristi spår.

Då dör i rymden pilgrimssången;
då faller ögats sista tår;
den är fullbordad, ökengången,
min himmelsfärd i Kristi spår.

Så tröttna ej, min fot, på vagen,
du efter mödan himlen när!
Den är ej fjerran bort belagen
för den, som går i Kristi spår.

Z. TH. BJÖRCK.

Bramincens bål.

Sorg råder i Amutzirs helga stad:
död Raimur är, ibland braminers tal
den ypperste.

Stum vandrar nu en rad
af sörjande braminer till den dal,
der Raimurs kropp förvandlas skall till stoft,
skall nå förgängelsens bestämda mål.
Re'n ångande af ljufligt rosendoft
och rökelse står flammande hans bål
liksom en präktig, gylne offerskål.

Der stannar nu det presterliga tåg:
kring Raimurs bål det bildar slutna ring.
Braminerna med helig andakts hog
upsända fromma böner der omkring.

Med sanningens och snillet himlakraft
en skald uppstämmer sång till Raimurs pris:
att jorden knappast förr hans like haft,
att aldrig fanns en man mer god och vis,
framter han många, härliga bevis.

Nu Raimur upp på bälet lyftas skall:
allt blifvit ordnadt, och man väntar blott
på denna qvinna, hvilkens salla kall
i lifvet var att dela Raimurs lott,
som var hans maka och som nu skall få
den ljufva lott, den oskatthara fröjd,
att i den heta död med honom gå,
med honom svinga sig till gudars höjd,
att lefva evigt tryggad och förnöjd.

Otåligt väntas hon. Ett bud till slut
från Raimurs maka denna helsning bär:
min glädjes lampa än ej brunnit ut,
och lifvets gåfva är mig ännu kär.
Till gudars sal vill jag ej ännu gå:
på mången fröjd mig jorden bjuder kvar.
och modren önskar blifva hos de små,
som miste nyss sin hulde vän, sin far,
för att förljufva deras barndomsdar.»

Från hopen hörs ett sorl utaf förakt
och harm: ha, hvilken qvinna!» ropa de;
för jordens lust en himmels rika prakt
och gudars fröjd hon nu vill öfverge:
den ädle Raimurs maka, hon, som har
med honom delat lifvets lust och nöd,
vill nu ej följa honom, föredrar
ett nesligt lif, som pligtens lag förbjöd,
för sådan ärofull och härlig död.»

Nu Raimur lyfta de på bålet opp:
o, hur hans bleka anlete är skönt!
Hans panna strålar at ett himmelskt hopp:
af fridens gloria är hon bekrönt.
Ett leende kringsväfvar denna mun,
hvars tröstord jagat likars smärtor bort:
han sänder uti det på denna stund
en fridens afskedshelsning till den ort,
hans läras ljus, hans lefnads dygd försport.

»O ädle Raimur, höge bramagäst,
din maka ej i döden följer med,
och ensam kommer du till gudars fest» —
så klagar sörjande braminers led.

Men se, då skyndar plötsligt fram en mö:
ej må han ensam gå till himlaron;
o, låt mig med den älskade få dö:
här var han *hennes*, men i himlens zon
der uppe blir han min!» Så ropar hon.

»O., jublar hon, »jag nått min önskans mål,
för evigt döden skall förena oss!
Du blifva skall min brudsäng, stolta bål,
ja, dina flammor äro bröllopsbloss.
Och nu den unga flickan störtar nöjd
i bålets lågor, uti Raimurs famn,
och sluter med en öfverjordisk fröjd
intill sitt bröst hans halfförtärda hann:
och hennes sista suck är Raimurs namn.

HANNA BRAG.

Vid Fredrikssten.

Du paradís
på nordiskt vis,
du sköna Tistedal!
I eftersommarns ljufva qväll
belyser månen dina fjell,
der vinden fläktar sval
och furorna, som härar två,
i slutna leder stå.

Nar solen nyss
med eldig kyss
sig glömde kvar hos dig,
och dalens elf i hennes glans
med sina forsars muntra dans
ledsagade min stig —
då gick den svenske vandrarn der
och såg blott, hvad du är.

Jag såg blott saft
och lif och kraft,
i allt ett härligt nu.
Emot mig mången blomma log,
som sporde ur den gröna skog:
«än är det sommar ju?»
Och trasten svarade dertill
sitt *ja* med glädtig drill.

Men dalens elf
som föddes sjelf
i Femsjöns klara våg,
i svekfull tjusning med sig drog
sin barndomsvän, den jetteskog,
som der hans vagga såg,
och sönderslet med sågens klor
sin trogne fosterbror.

När elfvens brott
fullbordan nått,
så blef han ångerväckt;
bar varsamt spillrorna i famn
dit ned till Idefjordens hamn
med hämmad andedrägt,
och sökte sjelf sin frid, sin graf
uti det vida haf.

Väl Fredrikssten
sig höjde re'n,
men ej till kamp och agg,
ty frid på kämpens panna stod;
der flög i glädtigt ungdomsmod
en norsk föreningsflagg.
Jag glömde lätt i stundens glans
att här ett *fordom* fanns.

* * *

Men nu, när månen återkallar
med blanka silfverrunors magt
de vålnader, som hålla vakt
kring berg och dal vid minnets offerhård,
der tolfte Karl drog sina vallar. . .
Och spaden går, kanonen skallar,
man fejar blodbestänkta svärd . . .
omkring mig rörs en andeverld.
Besvärjarn-månen stilla målar
på grönskans duk med magiskt sken
en snöhvit vinterskrud af strålar.

Sin fana reser svensken re'n
på Gyldenlöw's förstörda murar
och skyndar nu mot Fredrikssten,
som till hans möte ej är sen
med sina kulors heta skurar.

Trots alla kulor gå de fram,
de gossar blå, de svenske hjeltar.
Liksom en skogseld ostörd vältar
med jemna steg från stam till stam
och fräser hånfullt genom röken
åt de förtviflade försöken
att sätta mot hans fart en dam;
så nu belägringsgrafvar skrida
mot fästningen, den jette grå,
och lemna honom blott *en* sida,
en enda väg att hoppas på:
den vägen är en ättestupa
ned öfver staden i det djupa.

Men tyst! Från krigarne i dalen,
som samlat sig till aftonbön,
frambrusar, manligt stark och skön,
den hjeltevigande koralen:

»Förfäras ej, du lilla hop,
fast fiendernas larm och rop
från alla sidor skalla!

De fröjdas åt din undergång,
men deras fröjd ej blifver lång:
ty låt ej modet falla!»

När andesångens vågor stött
emot sin strand, de branta fjellen,
och brutit sönder sig mot hällen
med än ett sakta sorl och dött,

förklingande i vinterqvällen —
på branta stigen nalkas då
en yngling . . . Gud, hvad ser jag? Slå
så våldsamt ej, mitt svenska hjerta!
Jag känner, känner väl den smärta
gestalten der i lifrock blå
och kyllerhandskar. Så, just så
han alltid stod för mina blickar,
ett sändebud, som sagans land
blott sällan i sin ynnest skickar,
att återknyta forna band
med kämparne på Tules strand.

Han nalkas; men kring hjeltens panna,
»jernhufvudet», som trotsat har
en väpnad verld att öfvermanna
det svenska lejonets försvar, —
kring denna panna, förr så klar,
nu skockas ödets moln och stanna
med hemska tordönsflammar kvar.
Det ligger redan snö i håren
omkring den stolta tinningen;
den snön har ilat framom åren,
ty strid och stormar fälde den;
så äfven Åreskutan höjer
en snötäckt, molnomgjuten topp,
när sommarn än med fröjd och knopp
i Jemtlands gröna dalar dröjer,

der herden vallar, odlarn plöjer
och utan bäfvan skådar opp
till snön och skyarna, i hopp,
att vintern, tidig i det höga,
skall ej på länge öfversnöga
hans låga hem vid elfvens lopp.

Vid vallen stannar Karl och nickar
med vänlig maning åt sitt folk.
Han tiger, men hans öppna blickar
behöfva inga ord till tolk.
Än rigtas ögats vreda pilar
mot fästningen, som står i glöd,
ett helvetsgap, och sprutar död
och fasa ut och aldrig hvilat;
då är det riddar Görans blick,
när han i strid mot draken gick.
Än dalen med sin fågring fjettrar
hans syn i svärmisk sympati:
ty tallen der, som, djerf och fri,
utur de vilda skrefvor klättrar,
och forsarnas och elfvens sång,
hvars jubel trotsar vinterns tvång,
men fjellen först och sist, som svälla
ur jordens barm med kraft och merg —
en väldig muskelknut af berg —
allt sprang ur samma ursprungskälla
som styrkan i den tappres bröst.

Hans hjerta slog, hans aning kände
naturens vilda tjustningsröst.
En barndomsvän, en själafrände
sin famn åt hjeltens ande bjöd;
jag vill, jag skall — så blicken talar —
bli hemmastadd i dessa dalar
som konung . . . eller ock som död.

Men skådar han till fosterjorden,
der Svea sitter bortom fjorden,
emot sin sköld och klippan stödd,
förtviflad, slocknande, förblödd, —
hans blickar sig i vemod gömma,
ty Svea, hon, den stolta, ömma,
den enda, som hans kärlek haft,
hon, ur hvars bröst han nändes tömma
de bästa ådrors röda saft, —
hon skall — han känner det — förbanna
den vunna lagern kring hans panna.
Dock nej, han vill med svärd försona
de qual, som teckna svärdets spår,
vill fläta än en kungakrona
i dignande gestaltens hår,
vill låta segerhymner tona
att läka så de djupa sår.
Blott kulornas musik kan dämpa
de Saulsqual, han vill bekämpa.

När mod och vemod, hopp och fasa
så brottas inom hjeltens bröst
och krigets vilda andar rasa
i jubel med kanoners röst,
då sjunker Karl i andakt neder
till jordens vinterstela barm,
som sträcker dock en modersarm
till bröstvärm för de tappra leder.
I vinterns köld, bland härars larm,
högtidligt lugn, odödligt varm,
han sänker hufvudet . . . han beder.

Och krigets åska, bombers dan
försvinner för hans själ så sakta,
och fridens englar huldt betrakta
den yrande Valkyrians son.
Den bön, som på hans läppar brinner
med segerlust och mod, försvinner
i suset af en andepsalm,
och svärdet, känt kring alla länder,
förvandlas mellan hjeltens händer
i drömmen till en helgonpalm.

Med stilla kärlek månen skiner
på drömmaren, på Sveas drott, . . .
då mot hans tinning hviner
en blix, ett skott.

Jag ilar fram, o Gud, men hvar är hjelten? . . .
Hvar'från kom skottet, ljungande Försyn? . . .
Här drog en löpgraf sina vida bälten
om fästningen . . . Än simmar der på skyn
den samma månen öfver fjellen, fälten,
som nyss i forntidshägringen min syn.
Men hvad han nu i sommarqvälln beskiner,
är inga strider, inga karoliner.

Vid minnesstenen här, som redan ramlar
och hunnit bli sitt eget minne blott,
föll Karl den tolfte. Efterverlden famlar
förgäfves, der de tärda runor stått,
men Saga på sin tafsla troget samlar
de kära dragen af en vikingsdrott,
i yngre tiders labyrinter fången,
en dåre der, en halfgud dock för sången.

Och hvilken vakt kring platsen! Dröjer ingen
af er, I gossar blå, hos kungen kvar?
Nej, från er post aflösningen I fingen
af döden, som er alla värfvat har,
nu drar en blomsterbädd i stället ringen
om honom, som er banas centrum var:
resedor, nejlikor i slutna leder
ha tagit hedersvakten efter eder.

Den svenske kungen nu i Norges dalar
behöfver ingen mera krigisk vakt,
ty hvarje hjerta, som resedan, talar
om kärlekens och fridens undermagt,
som troget doftar, läker och hugsvalar;
der Sveriges lejon föll för hatets jagt,
det norska vördsamt ned sin bila lägge!
Föreningsflaggan svajar öfver begge.

I bröder vestanfjells i höga Norden!
Jag lärt att känna, lärt att älska er.
Jag är en vän i edra hyddor vorden,
der gästfrihet vid tröskeln handen ger,
der hjertligheten, sparsam nog i orden,
men slösande i handling desto mer,
hvert steg förljufvar och till afsked gömmer
ett signande farväl, som ej jag glömmer.

I ären stolte. Främst i ord och tankar
I bären Norges frihet, glans och vår;
dess väktare, ert trogna lejon, vankar
med bilan i sin ram, hvert ögat når;
er grundlag, sjelfbeståndets fasta ankar,
på hemmets vägg i gylne fågning står;
och, hvar en slup i Norges fjordar seglar,
den kära flaggan sig i böljan speglar.

Er frihet yngling är. Hans känslor svärma
i lek ännu med vapen och standar.

Till himlen vill han sig med fjellen närma
och molnen, som de nå, för etern tar,
men i hans öfvermod bor helig värma
för storhet, bragder, fosterlandsförsvär,
och ynglingen sig drömmer all den ära,
som nornan Skuld åt mannen vill beskära.

Hell, Nore, blif så stor, din dröm förkunnar,
blif mogen riddersman, du ystre sven!

Betviffa ej, att Svea troget unnar
hvar vunnin lager åt sitt hjertas vän!

När sång och saga för på tusen munnar
din Holberg, Tordenskjold och Colbjörnsen,
hon hör det afundsfrött, hon lyssnar gerna,
ty sjelf hon eger mången strålrök stjerna.

O Svea, Nore, syskonpar i nordin,
här föll det största offret för er strid.

Här gören handslag öfver Idefjorden,
fostbrödralag för stormar och för frid!

Med saligt leende till löftesorden
lyss hjeltevålnaden från fordomtid,
der Karlavagnen nu med honom rullar
utöfver Fredrikssten och Hogdals kullar.

H. W. BREDBERG.

Efter en sjukdom.

Upp, upp, min själ, och ingaleds förhala
till Herren Gud ditt löfte att betala:
kom Honom dock med skyldig tack i hog,
som till din nöd med nådigt öga såg!

O högste Gud, all godhets upphofskälla,
jag beder: låt i nåder hos dig gälla
ett offer, som af svaga läppar går;
se viljan an, fast magten ej förslår!

Men viljan, Herre, är det, som mig felar,
om ej i nåd din ande till mig delar
den kraft, som i de svaga mäktig är,
och mer förmår än någon fatta lär.

Uppväck min hog, på det jag må besinna,
hur bönen kan den store Guden vinna
att lyda på en svag och ängslig röst,
att väcka lif i ett försöffadt bröst!

Så länge då som blodet i mig röres
och af och an i sina ådror föres;
så länge puls och hjerta hos mig slår
och jag ännu om någon tanke rår;

så skall min själ intill min vandrings ända,
tills hon till den, som henne gaf, skall lända,
till Herrens pris uppföra sång och ljud
och härifrån gå sjungande till Gud.

SOFIA ELISABET BRENNER.

Vinning i döden.

Döden är min vinning vorden,
döden ger mig ro och tröst,
döden hafver mig förlöst
från all sorg och nöd på jorden.
Intet mig mer plåga lär —
ty min vinning döden är.

Döden hafver gjort en ända
uppå verdens bitterhet
och på lyckans flygtighet.
Tråden är nu af min slända,
intet ondt jag rädes här —
ty min vinning döden är.

Har skönt döden mig bortrifvit
från min slägt och vänner kär,
som en jordisk hugnad är,
har han mig dock återgifvit
Guds och englars sällskap här —
ty min vinning döden är.

Har jag måst min ögon sluta,
att jag icke mera ser,
hvad som uti världen sker,
medelst döden får jag njuta
sjelfva Guds åskådan här —
ty min vinning döden är.

Få min öron ej mer höra
någon jordisk glädjesång
och den nedre världens bång,
för mig evigt musicera
englars kor och himlens här —
ty min vinning döden är.

Kan jag icke mera röra
tungan min på jordiskt vis,
får jag dock Guds lof och pris
med en himmelsk röst framföra;
trefaldt Helig sjunga här —
ty min vinning döden är.

Skönt jag ej, i världens boning,
jordens rätter smaka kan,
får jag dock i Kanaans land
äta hop med himlens konung,
hvilken med sig sjelf mig när —
ty min vinning döden är.

Skröplig var min kropp på jorden,
hade menskobräcklighet;
men i lifsens härlighet,
se'n jag englalik är vorden,
kroppen ock förklarar lär —
ty min vinning döden är.

Allt i verlden är och blifver,
huru godt det vara må,
kan dock ingenting förslå
mot den sällhet, döden gifver:
ty han mig till lifvet bär
och min högsta vinning är.

Han förbyter vedermöda,
ängslan, klagan, suck och pust
uti himlafröjd och lust;
de i Kristo saligt döda
han i hvita kläder klä'r —
Ty min vinning döden är.

Far nu väl, min slägt och vänner,
far nu väl till tusen godt,
önskar er, hvad jag har fått:
sörjen icke, men bekänner
att jag varit Gudi kär —
ty min vinning döden är.

Far ock väl, I menskor alla,
som än gån i dödsens land,
ung och gammal, qvinna, man;
lefven så, att när Gud kallar,
Han ock er den nåd beskär,
att er vinning döden är.

H. G. VON BROBERGEN.

Hoppet.

Ljusomstrålad, prydd med asurkrans,
och med stjernor ini gördeln väfda,
bröstets svanar af sefirer häfda,
nalkas mig en tärna i sin glans.
Uppåt rycks jag, öfver bergens spets,
mot oändlighetens rymd, betagen,
och på aningarnas skyvagn dragen
förs jag upp till stjernors ljusa krets.
Kraft neddroppar uti fulla ringar,
modet griper in i hjertats borg,
som en fånge ligger all dess sorg:
o, violblå kransar böjas ner,
rosor slingas i mitt hår, jag ser —
Hoppet sjunka ned på gylne vingar.

B. E. BÄLD.

En ung konstnärs död.

Genom den fälda, blå gardinen
lyser tvinnande vinterdager.
Hän i kammarens alla vinklar
dunkelt blånande sken sig drager,

faller på färgrikt lysande tafior,
som i rummet väggarne kläda:
fram ur dunklet i stolta former
höga Eddagestalter träda.

Mumlar en gummas sjungande stämma
halfhögt psalmer i kammarn inne;
dofva de signade orden ljuda.
Sitter hon blek med sorg i sinne.

Ser ur bädden ett dödstrött hufvud,
blickarne inåtvända, klara,
som om det såge sällsamma syner,
hörde toner, underbara.

»Moder, ser du på väggens taflor!
Der har jag sökt att på väfven fästa
väldiga, blodfulla bilder af fordom,
allt, hvad min ande har känt, det bästa.»

»Länge jag sökt dem. Nätter jag vakat,
trott mig på dukarne fram dem kalla.
Se nu på taflorna! Bilderna stå der
bleka och stela och blodlösa alla.

»Der har jag tecknat Tor, då han letar
harmsen efter sin stulna hammar.
Rif den taflan i bitar! Sådan
ser han ej ut, när af vrede han flammar.»

»Der du ser, hur jag tänkt mig Fröja,
när hon skälmsk och fyllig och fager
står och ser, hur i brudelinet
kraftens guddom till jettehem drager.»

»Ej jag lyckats, men låt henne vara,
nog du känner igen de dragen,
tidigt jag dem tecknat. Rör icke bilden!
Henne vi mötte ju härom dagen . . .»

»Moder, lyssna till Eddosången,
trolska, dofva tonerna brusa.
Se, hur de komma, gudagestalterna,
väldiga, muskelfasta, ljusa.»

»Hit med din sång du dem manat alla
— mäktiga galdrar du vetat sjunga —
länge jag såg dem i dunkel skymta.
Ändtligen fram i klarhet de ljunga.»

»Gif mig min pensel! Blott några drag, och
levande skola på duken de stråla,
tjusande, mäktiga. Taflor, moder,
ännu ej sedda, lofvar jag måla.»

»Ser du der Fröja? Ser du det håret
gult öfver hvita axlarna välla,
ögonen skalkiga, älskogsdjupa,
lemmarna fagerformade, mjella?»

»Fåfångt jag Tor sökt måla, då åter
han i handen sin hammare känner,
teckna, hur forsande guddomskraften
hvarje en muskelfiber spänner.»

»Nu jag ser det — svarta hållar,
vräkta i virrvarr, sönderbrutna;
jettar, krumma i djupblå hålör,
hålla mot blixtarne händerna knutna.»

»Ofvan i fräsande ljus står guden,
lyfter till nästa slag sin hammar.
Bräcka skall han väldiga pannor,
slå, så i dunkla klyftor det flammar.»

Magra händer på täcket famla,
Däfna strålar i ögat sig samla.
En efter annan sin glans de mista,
tyna och slockna. Ögonen brista.

A. U. BÄATH.

Syskon.

Det sägs, hon tycker sig vara stor,
fast blott hon må som ett tjensthjon slita.
Han är student, hennes ende bror,
och hon är så glad åt den mössan hvita.

Och sången fram genom gatorna går,
och fanorna fladdra och skaror följa.
Hon känner hans röst, hur den klarast slår
med toner, som genom de andres bölja.

De hvälfva värliga ord dit in,
der hon stökar i kökets skymmande imma,
de fylla hvar vrå — de virfla i sinn'
likt gyllene stoft i en solskensstrimma.

Der är han — nog skall han kasta en blick
dit in, der hon göms bak grofva gardinen,
men han såg åt den andra sidan och gick
förbi, som de alle, stolt i minen.

Nog skulle hon låtsat, som ej hon det sett,
ej hade han ens behöft att nicka —
de andre kunde ha vinkat och lett
och trott, han kände en vanlig flicka!

Och händerna fatta i stöket igen,
och ögonen brottas med skymmande tårar,
och sången tonar i fjerran än
om sanning och ljus i lifvets vårar.

A. U. BÅÅTH.

Herr Sten.

Herr Sten, den unge Sture,
 han stridde i Dufnäs' skog —
 och om mig så vingar bure,
 jag vet, hvart jag flöge nog:
 »I ärlige Dalabönder,
 slån sköldar och hjelmar sönder!
 Vi frukta för ingen, vi.
 Jag ser i min skara mången,
 som kämpar för första gången;
 men riddare kan han bli.»

Herr Sten, den tappre Sture,
 höll slag vid Brännkyrka by —
 och om mig sa vingar bure,
 dit ville väl nu jag fly:
 här gäller stå eller falla,
 hvem är mig en man för alla
 och bär vår fana i dag?»
 Då trädde der fram gullhårig
 en yngling, en tjuguarig,
 och svarade: »det gör jag!»

Herr Sten, den trogne Sture,
han föll vid Asunda sjö --
och om mig så vingar bure,
nu flöge jag dit att dö.
När slagen han låg på båren
och yrsnön lekte i såren,
de sina han blidt såg an:
»hvi bleknen I, män, för döden?
Friskt mod! Ty när störst är nöden,
nog finner väl Gud sin man!

E. BÄCKSTRÖM.

Hör sent.

Hör jag, vid boken lutad,
ett jägarhorn, som klingar
om farans trots och sorglöst mod i hogen;
ser jag, när dag är slutad
fly hem på hvita vingar
en segelslup med sång och glam på vågen;
ser jag de muntra tågen
vid bjellerklang, när dagen
i rimfrost glittrar,
och som en lärka qvittrar
hvar ungmö, och hvar körsven är betagen;

Ser jag i valsens ringar
när marmorskuldror skälfva
och kinder gropas, ögon le och brinna,
i blommor, guld och spetsar,
en sextonårig elfva
förbi mig sväfva, glänsa och försvinna;

ser jag en ryttarinna
med snöhvitt plym i hatten
 på lustfärd draga
till skogens sommarsaga,
och branterna kring insjöns kornbla vatten:

Då, kära böcker, ville
jag lemna allt ert värde,
då tycks jag mig ej riktad, men bestulen
och lik den blinde lille,
som nog sin lexa lärde,
men instängd satt vid barnens dans om julen.
Min färd är lång och mulen
och fjerran ser jag hamnen
 trots år af strider.
·Likmycket! Dagen skrider
och lampan tänds och — boken öppnar fannan.

E. BÄCKSTRÖM.

Syrenen.

Syrenen, ljufva väsen, trogna vänner,
jag är ej värd att egna er min sång;
men kärlek adlar allt och hjertat känner
sig till förklaring ega rätt en gång!
Jag minns ej vinter, huru tung han varit,
att ej på er jag trott, och genom er
på Den, hvars nåd dock ingen öfverger;
jag minns ej sommar, huru snabb han farit,
att ej han oss har närmat mer och mer!

Fick jag i doft er morgonhelsning känna
och såg jag fjärln, dristig i sitt kall
och smekt af sunnan, hvita segel spänna
att kryssa i ert svala böljesvall,
jag tänkte: allt blef dock ej födt att lida,
naturens fann är öppen, rik och god,
det gifs ett annat mod än tålmod!
Jag var bland vänner, tröstande och blida,
och trufdes i den verld, som jag förstod.

När sedan afton kom och vesterns lågor
sin bildbok för mitt öga slog opp,
och öfver edra röda, hvita vågor
en stillhet rådde, full af tro och hopp.
jag fick ej hvila, men jag fick dock drömma
den dröm, som, om blott menskors larm ej stör,
till hvarje såradt bröst sin balsam för —
och i ert hus jag hörde tydligt strömma
en englars sång, en helig andakts kör.

Om lefnaden mig skänkt en tid af hvila,
ett bo jag hade bygt mig längese'n,
dit få, blott få, jag bedt att till mig ila,
och som, om än så trångt, nog rymt hvar vän.
Jag hade bjudit der på min veranda
lugn utan anspråk, molnfri sommardag,
små vågors hviskningar, små foglars slag;
men först och sist syrener, för att blanda
sin doft af fest i soligt hvardagslag.

Det skedde aldrig. — Men när plågan frässat
sig mätt på detta stoft, som är min bur,
och själen segerglad sitt galler krossat
och lyft sig till sitt hem och sin natur,
då, vänner, sparen alla sorgens scener
och tviflets frågor, hvi jag gick i qvaf
och litet lofvade och intet gaf,

men ställen, som en minnesvård, syrener,
syrener, som en skyddsvakt, på min graf.

De skola då, när vinterstormen jagar,
bli bilder af ett lif, som snart blef kallt,
men kanske också några sommardagar
få tycke af en sång, som var mitt allt.
Och till den saknade som till den stränge
de skola hviska med så stilla röst,
som om den trängde ur mitt eget bröst:
vi blomstra hastigt och vi vissna länge.
men mana — tron dock sommar, tålen höst!

E. BÄCKSTRÖM.

Kolibrin och blommorna.

Du lilla skalk med Amorsvingar,
som flaxar jemt bland blommors tropp,
ej någons skönhet dig betvingar;
du följer fri ditt yra lopp!

Förgäfves rosens läppar glöda
och bjuda dig en kyss så varm;
tulpan och nejlika föröda
sin tid med fåfäng kärleksharm.

Du söker honing blott, och dröjer
ej längre än du honing får.
Den kalk, som till din mun du höjer,
du tömmer ej till sista tår.

Orangens blomma fåfängt sprider
en himmelsk vällukt från sin mun,
och af de hvita armar smider
ett band, att fånga dig en stund.

Granatens blomma hviskar sakta,
med högröd kind: »o, dröj hos mig!
Kan du den arma väl förakta
för all den fröjd, hon skänkte dig?»

Han svarar: »hulda, hvarför klaga,
att min natur så flygtig är?
Mig ödet bjöd att sötman taga,
men dräggen fly, som blott förtär.»

»Bland nöjens rika blomsterskara
de renaste jag njuter blott;
och flyr berusning som en fara,
som mörda kan min sköna lott.»

C. A. CARLSSON.

Vårsång.

Våren andas öfver norden, lärkan slår i blånad sky
och för solens herskarblickar mörkrets stränga magter
fly.

Trångt det blifver inom staden, från hans murar vill
jag ut;

lyssna till naturens bjudning: »kom och se och hör
och njut!»

Huru vidgas ej mitt hjerta, huru fritt dess pulsar gå!
Jag får dricka vårluft åter, får bekymren från mig slå;
böljan brutit sina fjettrar, sista drifvan redan smält,
knoppen sväller, brodden grönskar, göken hörs på väg
och fält.

Se, med plogen djupt i mullen sträfvar odlaren alltre'n,
och det snögar endast blommor ifrån häggar och syren.
Fjäriln fladdrar öfver kullen, trädens kronor löfva sig;
mellan sippor och konvaljer smultronrefvan helsar mig.

Vandra vill jag genom skogen, hvila mig i dalens famn,
och i björkens hvita stammar rista in ett älskadt namn;
spegla mig i källans vatten, svalkas af dess friska språng
och med fogelsångens körer blanda ljudet af min sång.

Möta mig bland bygdens ungdom muntert lag och
hurtig dans,
gerna flätar jag min glädje i de enkla nöjens krans;
sist, när jag till sorgfri slummer manas under gästfritt
tak:
stadsbo, dessa blida drömmar hinna ej till ditt gemak!

Och när dagens stjärna springer öfver himläranden opp,
ser jag strålen först förgylla tallarna på bergets topp;
skådar, när hon åter sjunker, för att lysa andra land,
hur den tysta afton simmar i nedgångens purpurbrand.

Men långt bort från verdens buller ligger gömd en
stilla dal,
och der växer ljuf en blomma ibland blommor utan
utan tal:
der är målet för min vandring, der jag bygga vill
ett bo,
som skall famna mig och henne och min lyra och
min ro.

F. B. CÖSTER.

Spelmannen.

»Qvällvicken» fått en stackot, en konstigt skapad
 kropp:
 hans rygg var prydd med puckel, helt lik en socker-
 topp;
 der nedan satt hans hufvud, men det var nästan platt,
 med näsa som ett sylspett och muntrut som en tratt.

Han låghalt var och krokent, så att hans gång vardt
 skef
 och kroppen fick åt sidan en vickning vid hvarvart klef;
 hans långa armar slängde dervid båd' dit och däin,
 så att de stora labbar beklappade hans knän.

På Klaras strand han gjort sig en koja, låg och trång;
 att lappa gamla kläder han satt der dagen lang
 och tjente så sin nödtorft. Om qvällen jemt han gick
 och vickade i bygden; deraf sitt namn han fick.

Ibland då bar han med sig sitt rara speledon,
fioln, som han lärt stryka på styfvaste fason;
han sjelf gjort hela verket, så stort och långt och bredt,
att allting för hans armar och labbar var beredt.

När så han kom med fidlan, då gick det som ett skott
igenom hela bygden och det blef mägta brådt,
att båda allestädes till allt, hvad ungfolk fanns:
«Qvällvicken med fiolen är här; nu skall bli dans!»

Och hi och hej och hoppсан, det gick som det var
smordt,
ty maken spel väl aldrig i verlden någon sport;
der trillade som ärter för stråken drill på drill,
och sådant ryck var i dem, att ingen kund' stå still.

På logen polskedansen nu hvirflade med magt,
och golfvat skalf, när spelmans fotklabbar slog takt.
Men Vicken hade stundom ett ganska eget lag:
det hände, midt i polskan han spelte annat slag.

Han tvärt slöt opp att stampa och bakåt sjönk på
stoln,
han blundade, han tycktes tyst språka med fioln;
men spelet vardt nu stolligt och gick så på sin hals,
att dansning efter sådant var icke möjlig alls.

Dansfolket måste stanna, stod lyssnande på karln,
och allihopa tänkte att han var riktigt galn;
ty stråken gned så tokigt, att än fiolen lät
som om han skulle skratta och än som om han grät.

Till slut som ur en dvala han tycktes vederfås,
han glodde stum omkring sig och kunde ej förmås
att ge på nytt en polska, fast honom bjöds en plåt;
han smet sig bort från spelet, liksom han blygts deråt.

Så der ej sällan hände, att Vicken blef som yr
och var ej man att hålla sitt speleverk i styr;
men en gång vardt hans tokspel så vildt, att han
sjönk ner
på golfvet med fiolen och vaknade ej mer.

Och några sad' i socknen, att Vicken han var vill,
att själen var för liten att duga något till;
men andra sad' att Vicken fått alltför mycket krut
och att för stor var själen, så att hon sprack till slut.

F. A. DAHLGREN.

Mitt fosterland!

Fosterland, du dyra, kära,
rikt på minnen och på ära,
dina gamla, höga anor
äro dygder, kraft och mod.
Härligt genom sekler skalla
nannen på de hjeltar alla,
som inunder dina fanor
vågat gods och lif och blod.

Deras glänsande bedrifter,
deras ära, deras grifter
högt, o Svea, till dig ropa:
se, uppå historiens blad
minnet, aldrig än förbleknadt,
sina djupa runor tecknat,
och, beundrande, Europa
läser Sveas Iliad.

Ack, men — så jag tveksam frågar —
männe ock från fordom lågar
samma mod och samma dygder,
Svea, ännu i ditt bröst?
Har du ärf, med fädrens minnen,
deras rena, enkla sinnen?
Ljuder än bland dina bygder
samma äras djupa röst?

O, hvem vill, hvem kan väl våga
svara *ja* på denna fråga?
Rikedomens tid är gången
bort från dig, du gamla nord.
Sorgsne dina fäder alla
blicka neder från Valhalla;
du är fri, och likväl fången,
svag i handling, stark i ord.

Hvad? Skall väl ett folk af slafvar
trampa hjeltefadrens grafvar,
och för vekligheten, flården,
skänka bort sin frihetsskatt? —
Hör, o nord, hör, stämman ljuder
än från dina gamla gudar;
härligt glindra runesvärden
än ur ättehögars natt.—

Släkten, som likväl försvunnit,
hjertan, som likväl förbrunnit,
klingor, som likväl förrostat —
lefva, blixtra de ej än?
Frihet, frihet! ljuder rösten
ur de ärrbeprydda bröstet —
o, de veta, hvad det kostat
att bli verkligt frie män.

Ack, så sök än värdigt bära
glansen af din gamla ära,
låt den sanna frihet blomma,
Svea, kring din tinning än!
Då, med bildning i förening
— hon är viljans ljus och rening —
skola kraftens dagar komma
än till dig på nytt igen.

Oföränderligt de samma,
ljus och frihet skola flamma
uti ofördunklad renhet
omkring dina stolta fjell.
Ungdomsfrisk och skön som våren,
med välsignelsen i spåren,
skall du stå, och dygd och enhet
dväljas i palats och tjäll.

Skönjes icke, med förtjusning,
skymten af en morgonljusning,
gryningen till bättre dagar,
öfver dig, o fosterland?

Jo, vi skåda den, och hoppas
att din frihets vår skall knoppas,
flykta, hvad din kraft försvagar,
brista hvarje trældomsband.

J. A. DAHLSTRÖM

Vårvisa.

Bort med höga ting,
låt man månens ring
öfver vårt begrepp sig vända!
Kom, du ljufva vår,
som nu råda får,
och på vintern gör en ända!
Gumma, dräng och piga,
oxe, ko och qviga,
kalf och lam i glädje hoppa;
tuppen, med sin fru,
har förgätit nu
att han en gång skall bli soppa.

Se, hur stuten går
och med hornen slår;
geten krummar sig för bocken.
Tackan, yr och vill,
uppfyld af April,
roar all den ludna flocken.

Men, min Marjo lilla,
oxen bölar illa;
månn' man fodret honom nekar?
'Tänk, om det var allt
och vår boskap svalt ---
tro mig, det blef andra lekar!

Dock, min Marjo, kom!
Bästa egendom
är mig du, i nöd och nöje.
Har jag dig och bröd,
femton kalffvars död
vill jag då se an med löje;
femti höns och flera,
tretti gäss och mera,
skulle jag för dig ej akta;
sjelfva katten vet,
med hvad kärlighet
mina ögon dig betrakta.

O, VON DALIN.

Herdaqvæde.

En Celadon gaf fröjderop,
då han med sin herdinna
fann på ett skrin uti en grop:
nu skall du bli grefvinna
och jag så stor och mächtig man,
att ingen själ tör knysta!
Min sann, det går ej längre an
att krypa i det tysta.

»Till nästa riksdag låter jag
mitt sköldemärke sväfva,
då skall jag göra dunderslag,
att hus och berg ska' bäfva.
Farväl, min hjord och tysta fält,
I träd och gamla stubbar,
farväl, mitt bo och usla tält,
gemena tomtegubbar!

»Jag är ej mer en Celadon,
nej, annat mån I veta:
hans nåd herr Celadondrion
vill jag härefter heta.
Min nymf, hvad säger du derom,
du plär mig vara trogen?
Kom, Melicerta, kära kom,
nu är vår lycka mogen!»

«Ack, Celadon, hvem skulle trott,
sad' nymfen Melicerta,
»så mycket buller skulle bott
i ett så stilla hjerta!
Betänk vårt lugn och sälla bo,
gack i dig sjelf tillbaka!
Monarker sucka för vår ro,
men få den sällan smaka »

«Nå, Melicerta, kära du,
hvad vill ditt prat betyda?
Du blir ju strax en mäktig fru,
kom, kom, du måste lyda.
Men ett jag ber: när man oss spör,
hvi verlden oss betager,
så säg, att jag det tvungen gör,
och att du mig bedrager.

Du vet, att sådant bör en man
städs på sin hustru skylla:
det står en flicka bättre än
sin hederslystnad fylla.
Säg du, när folket hör derpå:
vår ringhet gör dig smärta;
då vill jag sorgligt svara så:
betänk dig, Melicerta!»

Jag tjenar dig, min Celadon,
i allt, hvad dig behagar;
men, stackars karl, som ej är mån
om våra sälla dagar!
Vi lefva ju ett kungligt lif
i våra tysta krokar,
vi le åt stolta tidsfördrif
och högvälborna tokar.

»Du räknar visst för ingen ting
att fri och älskad vara.
Hör, alla lunder rundt omkring
på våra toner svara!
Ej skakar onåd vara trän
och grumlar våra brunnar;
för oss ej böjas falska knän,
ej heller smickermunnar.»

»Vårt namn är tyst och slätt och rätt,
men då kan det bäst vaktas.
Den oss föraktar, ack, hur lätt
kan den af oss föraktas!
Vår dag är från bekymmer fri,
vår natt är full med nöje.
De storas fall gå vi förbi
med ett föraktligt löje.»

»I vårt palats man slipper fram
för kjortlar och drabanter;
vi höra skrik af våra lam,
men ej af supplikanter.
För höga miner, skarpa ord,
stå vi ej städs på nålar.
Vi dränka alla tungors mord
I våra nektarskålar.»

»Vår mjölk och smultron stå oss bi,
när rangen gör oss kränka;
partiers vrede stilla vi,
när gröna ärter vanka.
I kamp med ägg vi döma rätt,
hvem mer är fast i stolen:
Sankt Niklas eller Mahomet,
jordklotet eller solen.»

»Ack, Melicerta, tig, jag dör,
der intet högre vankar.
En själ i stoft mig ömkan gör
med så gemena tankar.
Nej, hit med min beredda katt,
han skall dukater hysa,
här upp, mitt skrin, med all din skatt!
Jag vill i heder lysa.

Vår Celadon slog locket opp —
det gick förutan dyrkar —
men ack, hvar blef vår herdes hopp?
Han fann der fyra fyrkar.

Jag ser», sad' han, »att bladet vänds:
min nymf, jag har gjort illa.
Farväl, ers nåd och excellens,
god dag, min herde lilla!»

O. VON DALIN.

Visa.

Fromma själ och ljumma hjerta,
 du blir ej som jag förtärd:
 fri från kärlek, fri från smärta,
 lefver du en stilla verld.
 Ingen oro plär dig tvinga,
 men du mister mycket godt;
 ty om plågan blir dig ringa,
 så är ock ditt nöje smått.

Jag vill älska, jag vill plågas:
 sad' en Tirsis, ganska kär:
 hvad kan ej för Cloris vågas?
 Hon är allt, hvad jag begär.
 Verlden bullrar, folket strider:
 jag är i min stillhet nöjd;
 men när Cloris litet lider,
 mister jag båd' mod och fröjd.

När de skönsta munnar ljuga,
sjunger jag en liten ton;
när de granna bussar truga,
ber jag smultron om pardon;
när med skryt all höghet vinnes,
tar jag mig en liten blund;
men när Cloris trumpen finnes,
sörjer jag af hjertans grund.

När mot favoriter knotas,
knotar jag mot snåla mygg;
när de starka jettar hotas,
hvilat jag i skuggan trygg;
när en utländsk magt blir slagen,
skär jag roligt mina ax;
men har Cloris ondt i magen,
får jag hetsig feber strax.

När man sig till riksdag reder,
äter jag mitt smör och bröd;
när man rifs om tjenst och heder,
steker jag min fisk på glöd;
när en hvar till ära klifver,
dricker jag vår skål i mjöd;
men när Cloris ängslig blifver,
är jag som jag vore död.

Ja, stor sak i hela jorden,
blott att Cloris älskar mig!
Tänk, om hon nu sad' de orden:
Tirsis, hör! jag älskar dig. —
Rätt som han de orden sade,
helsa' Cloris på sin vän,
och dertill de orden lade:
Cloris älskar dig igen.»

Ack, sad' han, nu har jag vunnit,
men jag vet ej hur det är:
se'n jag nu min längtan funnit,
är jag icke mer så kär.
Cloris är väl min herdinna,
men mig sjelf förstår jag ej;
söka är långt mer än finna —
kära Cloris, gif mig nej!

Derför, herde, skall du veta
arten af vårt sinnelag:
när vi önska, sucka, leta,
har vår trängtan allt behag;
men se'n hon oss är i händer,
kallnar lusten, som du ser;
hopp och fruktan återvänder,
och man tänker strax på mer.

O. VON DALIN.

Aftensång.

På kudden lägges hufvudet till hvila,
men tankarna kring hela världen ila:
«O, kommen hem från eder dunkla stig!» —
Och tankarna, de sorgsna, svara mig:

Hvar är vårt hem? Är det hos dig, du arma,
som, husvill sjelf, ber himlen sig förbarma?
Dig, som begråter hvarje dag att så
allena uti ödemarken gå?»

Hvar är vårt hem? Är det vid harpan? Klagar
du icke der din frids försvunna dagar?
Ack, höjer du ej derifrån din syn,
otillfredsstäld och törstande, till skyn!»

»Vårt hem — är det hos den, hvars blickar voro
de sanna skaparne till all din oro?
Den, som i fantasier utan tal
förbytte dina drömmars ro i qual?»

»Ar det i lunden, der i denna timma
slår vakan och Johannesmaskar glimma?
Var det ej der, som nyss du, tyngd af ve,
vred dina händer och förtviflade?»

»O själ, igenom syndafallet vorden
en främling och en gäst på denna jorden,
stätt upp! Församla rikedomar der,
som ingen rost och ingen mal förtär!»

»Gack ut på åkerfältet tidt och serla,
sök himmelrikets kosteliga perla,
och offra, jublande, för hennes skull
förgänglighetens lumpna glittergull!»

Hvi öser jag då mer ur usla brunnar?
O du, som åt mitt hopp ett hem förunnar
bland dina boningar, en dryck mig gif
af lifsens vatten till ett evigt lif!

Då skall ej mer, en skugga rädd, förbleknad,
med Kainspregeln på min panna tecknad,
för helighetens anlete jag fly;
ty den barmhertige gör allting ny.

Och för en halfsläckt veka, för en bruten,
förbråkad rö, är ej Hans himmel sluten;
han, som förtrampat ormen med sin häl,
från syndens magt förlossa skall min själ.

Guds rike icke här, ej der, jag skådar,
men i det hjerta, Herrens frid benådar:
väl mig, om ock till verdens gräns jag for,
jag, som ett barn, i fadershemmet bor!

BETTY EHRENBORG.

Till Gudheten.

Ack, jag har trott och sagt och tror —
pris vare Gud! — ännu
att hos hvartenda väsen bor
i *någon* gnista, *du*.

I någon stund, i någon blick
du smög dig fram så mild,
och blef den tröttes vattudrick,
pilgrimens helgonbild.

Och när i kämpens anlete,
i röfvarns vilda drag,
står fram din uppenbarelse:
då rörs, då gråter jag!

Och tänker, att af dig ett frö
i hvarje själ kan gro;
och tänker: jag vill hellre dö
än mista denna tro.

Och säger: o, hvem är du, hvem,
som dig så vida spridt,
och hvarifrån? Är ej ditt hem,
som du så skönt och blidt?!

Var det ej du, som menskor här
det skönsta löftet gaf
att, osedd, alla dar bli när
oss ända till vår graf?

Ar det ej du, som vårens blom
och himlens stjernor strör,
och du, som gör mig glad och from
och en gång salig gör?

O strålande, steg du ej ner,
betäckt, från Sinai rum?
Förklarad du emot mig ler
med evangelium!

Kom till min själ, kom dit jag bor,
kom och välsigna mig!
Är det ej sannt: den på dig tror
han blifver ett med dig?

Jag hör musiken af din röst;
ditt paradys upplåt,
att jag må sjunka till ditt bröst,
och dö af glädjegråt!

BETTY EHRENBORG.

Återseendet.

Jag ser dig åter
 i sköna lunder,
 i gylne stunder,
 vid sferers dans;
 der menskolifvet,
 oss återgifvet,
 skall högre flamma
 i helig glans,
 och harpan, nyfödd, med högre ljud,
 är värd att stämmas för verldars Gud.

Jag ser dig åter —
 på gylne vingar
 en engel svingar
 att möta mig.
 Och fram i dagen
 de kända dragen
 ur minnets gömmor
 församla sig — —
 och sänkt i nyfunna engelns famn
 jag stammar hänryckt en moders namn.

Jag ser dig åter —
som töcknen jagas,
då östern dagas
på himlens bryn,
de dimmor alla
der skola falla
för ljusets strimma
ifrån min syn.

Oändligheten emot oss ler,
och allt förtjusar, som ögat ser.

Jag ser dig åter —
de tunga qvalen
från låga dalen
ej nå min höjd;
der lifvets källa
så frisk ses välla,
skall anden bada
med helig fröjd.

Af palmen, vuxen i Edens glans,
åt segrarn flätas en evig krans.

De gå, de komma,
de jordlifs dagar,
och anden klagar
i fångslets band:

dock, bojan krossas —
då glad han flyger
till bättre land
i hopp, i minne, i dygd, i sång
och sist i frälsande död en gång.

J. EKELUND.

Förväl.

Förglöm ej mig, när sakna'ns suck jag andas,
som höjes varm lik heta källans flägt,
och på den kind, der sorgens skuggdrag blandas,
ses glädjens morgonsken och löjets ljusning väckt!
Och, när i plågans natt en gäckad bön jag stammar,
som dör inom mitt bröst, der blodet tänds och flammar,
hör än mitt helsningsord, när smärtan hvilat sig:
 »förglöm ej mig, förglöm ej mig!»

Förglöm ej mig, när, ständigt följd af nöden,
jag hoppets lögn ej mer välsigna kan!
Då skall jag nöjd förvänta mina öden
och prisa himlens nåd för lyckan, som försvann.
Och om mot våldets tyngd jag äflas eller strider,
din bild, af tanken sedd, mig tröstar, när jag lider,
och från en sårad barm jag stilla hvisslar dig:
 »förglöm ej mig, förglöm ej mig!»

Förglöm ej mig, när ur den sköna drömmen
om vänners tro jag väcks en nykter stund,
och ögat dränks i gjutna lavaströmmen
och ser i minnets glans vårt evighetsförbund!
Och, när jag hata vill, ack, lär mig att förlåta,
bli lugn af det, som var, och dess förlust begråta;
och tålmodets tår Försynen ber och dig:
 förglöm ej mig, förglöm ej mig!»

Förglöm ej mig, när till de forna ställen,
der vi som barn omarmade hvarann',
der för din skull jag klättrade på fjellen,
och åt din högtidskrans en osedd blomma fann,
jag, pröfvad, återländt och bergets tron beträder,
ser det förflutnas prakt, som klarnas och som gläder,
och från min tända blick mitt hjerta säger dig:
 förglöm ej mig, förglöm ej mig!»

Förglöm ej mig, när snart från dig jag ryckes
och då din famn skall fåfängt söka min,
och från din själ, när stundom jag förtryckes,
ett eko höra låt, som nämner: *jag är din!*
Min kärlek, den du närt, skall trotsa tidens skiften
och med mig blomstra upp ur gräsbeklädda griften
och då du dröjer der, dess hviskning ske till dig:
 förglöm ej mig, förglöm ej mig!»

P. ELGSTRÖM.

Nordens lof.

Du, som Asiens brända fält
framför andra nejder prisar,
vet, att Sverige ock är sällt,
med dess klippor och dess isar.

Nordens folk är hjeltars ätt:
tyrannit dem vågat trycka,
vågat kränka deras rätt,
men — o fröjd! — med flygtig lycka.

Droppar utaf fädrens blod
än i våra ådror rinna;
gnistor utaf fädrens mod
än i våra hjertan brinna.

Då bland drifvor och bland is
vi ha värme nog i själen,
lemnem Ceylons paradis
åt den österländske trälen!

Paradis! — Hvar gifs det land,
hvars behag jag icke byter
emot Bältens sälla strand
och den nejd, der Mälärn flyter?

Ömsom glädtig, ljuf och mild,
dess natur min tjusning väcker;
ömsom dyster, hög och vild,
hon lycksaligt mig förskräcker.

Alper, slottet vid er fot
Condamine ej så förnöjde,
som då han vid fjellens rot
kojans lund och hage röjde.

På de rum, der menskans kropp,
träd och växter äro klena,
svälla bergen skyhögt opp
att med stjernan sig förena.

Härlig är din sommarsol,
nord, då hon allt närmre lander
upp emot den höga pol
och dess långa dagar tänder.

Smältande för hettans magt,
berg af is i stycken falla;
dälden kläds i rosenprakt,
skogarne af jagthorn skalla.

Hör, o nord, *din* näktergal,
trasten, i sin grantopp spela,
tjädrar, orrar utan tal
sångens ro med honom dela!

Hör de lösta forsars brus,
se, hur Dovra tycks sig gläda
och i Tabors helga ljus
sina stolta höjder kläda!

Men *den* glans förtjusar mer,
som din vinters måne sänker
från det mörkblå hvalfvet ner,
då af drifvor fältet blänker.

Se, hur han på tusen vis
bryter sina veka strålar,
och sin bild i hvalf af is,
strömmar och kaskader målar!

Lappen ljungar med sin ren
utför spegelhårda floden,
hvilkens fall i nattens sken
liknar blanka marmorstoden.

Präktig, nord, din himmel är,
stjernorna så lifligt glimma,
och i flammor här och der
af ett stråligt norrsken simma.

Helsa, glädje, snille, mod
vinterns köld hos oss förenar;
han vår tanke och vårt blod
lika med sin himmel renar.

Rosen, som mot vestans flägt
upp ur Floras sköte rinner,
för den ros, som nordan väckt
på en flickas kind, försvinner.

Scener utaf is och snö
kunna skaldens bildning värma,
blomster i hans qväden strö
och mot Tibern honom närma.

Om han kronan för sitt hopp
i en ädel skönhet eger,
skall hon värma hjertat opp
lika ljufligt med hans läger.

Och hvad brister honom då? —
Fri och säll i Svitjods länder,
vill han bort till Indien gå,
att besjunga Ganges' stränder?

Vill han bort vid Javas strand
mattas, rysa under plåga
än af middagssolens brand.
än af midnattsblixtens låga?

Vill han hjertats tungomål
ur morianens ögon läsa?
Ser han sköna föremål
i en plattad mun och näsa?

Gläder det hans fikna hopp
att bland skorpioner dväljas,
att af bonzer brännas opp
och af krokodiler sväljas?

P. ENBOM.

Längtan efter döden.

Kom, o död! Jag mina armar
trånfullt sträcker mot dig ut;
om din godhet sig förbarmar,
gör du snart på jemren slut.
Kom, o död, jag saknar dig
likt en vän, som fjeremat sig
långt och länge bort från mig.

Bitter är den dryck, du räcker,
men så ljuflig sömn han ger.
Långt ifrån att du förskräcker,
gladt den usle mot dig ler.
Löst från kroppens tunga band,
förs han vänligt af din hand
in i frälsta andars land.

Vid din mörka jernport strålar
 hoppet i odödlig glans,
 himlens port i honom målar,
 räcker mig en segerkrans,
 visar mig förtjusta fält,
 lunder, der allt andas sällt,
 kerubsharpor klinga gällt.

På dess vink sig helgon samla
 i serafers lätta fjät
 invid tronen, der Den gamla
 sitter i sitt majestät;
 ack, der sjungs en jubelsång,
 evigt skön, fast evigt lång,
 af millioner på en gång.

Ack, der hör jag evigt skalla
helig och halleluja:
 himlens äldste ser jag falla
 till din fot, o Jehovah!
 Solen lyser icke der,
 månen ej, med nattens här:
 du allena ljuset är.

Då vår tanke vågar ana
 om så mycket härligt nu,
 Gud, som mägtat verldar dana,
 o, hvad mägtar icke du?

Barnet gladt ett dockverk ser
och derom med ifver ber —
kan ej Fadren skänka mer?

Ingen tunga det kan nämna,
allt begrepp *det* öfvergår,
som din kärlek vill oss ämna,
som din allmagts vink förmår.
Blott den store läraren,
döden, usles siste vän,
ger derom upplysningen.

Död, ack, dröj ej! Hjertat längtar
efter grafvens djupa ro,
tårfullt ögat lyfts och trängtar
dit, der frid och sällhet bo.
Här, framför hans mörka dal,
ser jag vaxling blott af qual
utan gräns och utan tal.

Allt på jorden jag förlorat,
vänner, helsa, lugn och bröd;
men hvad har mitt qual förstorat?
Tanken på millioners nöd:
grym, högst grym den tanken är,
han en afgrund innebär —
och likväl jag dväljes här.

Hvarje föremål mig sårar,
hela världen är mig trång,
hvarje stund förnöts i tårar
och är evigt, evigt lång.
Må din skepnad visa sig,
död, hur än du vill, för mig
och jag skall välsigna dig.

P. ENBOM.

När jag hvilar under kullen.

När jag hvilar under kullen
vid min trogna moders barm
och på blommorna i mullen
sommarvinden fläftar varm,

o, då är det annorlunda
i mitt finska fosterland,
men jag måste stilla blunda,
får ej skåda lifvets strand.

Hvad i denna tid vi drömma,
hvad vår högsta sträfvan är,
annorlunda skall man döma
än en gång vi tänkte här.

Andra tankar skola lifva
finska söners hjertan då,
andra deras syften blifva,
annorlunda banan gå.

Dessa samhällsformer, gjutna
nu så fosterländskt, så fast,
ligga kanske sönderbrutna,
tyngda af sin egen last.

Dessa öde fält och skogar,
som vårt öga vandes vid,
fåras träget då af plogar,
löna bättre odlarns tid.

Detta språk, som gerna klingar
än i Finlands dalar, skall
kanske sänkas utan vingar
evigt då i glömskans svall.

Och en sång kan hända stiger
på det skönsta tungomål,
som det finska folket viger
till dess lefnads högsta mål.

Utan smärta dock jag hvilar
dervid under kullen än,
lyssnar blott, hur jublet ilar
under dagen öfver den.

Men en gång, en gång jag gerna
dock ur grafven stode opp,
för att helsa Finlands stjerna,
för att se dess ljusa lopp:

då, när ned från bergen svallar
högt vår lefnads högsta ord,
när kring Saimas strand det skallar:
fri är våra fäders jord!

K. F. ENEBERG.

Vid Mälarens strand.

Du täcka sjö, uppå hvars strand
 jag lifvets första kransar band
 och första tårar grät,
 der jag som tjuguarig gick
 och öfvade med fröjd min blick
 på blomstrens alfabet;
 hur vexlande du är och rik
 från näs till näs, från vik till vik!

Kring huru mången prisad sjö
 har jag ej skådat qvällsol strö
 sitt guld i skogens krans!
 Jag Skotlands klara Lochs har sett,
 och Norges sjöar mot mig lett
 med våg i lugn, i dans —
 men någon sjö så skön, som du,
 jag aldrig, aldrig sett ännu.

Hur rik du är och utan flärd,
du perlband utaf sund och fjärd
med Stockholm till ditt lås!
Och hur än under odlarns hand
du vexlar tegen på din strand,
din skönhet ej förgås:
så skön som på din första dag
du är i allvarsamt behag.

I verlden vida har jag gått,
och af hvad skönt jag skåda fått
en minnets verld jag bygt;
och när det blir mig tungt och grått,
när dagen syns ett mörker blott,
jag ställer dit min flykt.
Men hvad är minnets underland
emot din solbelysta strand!

När sjelfva hennes gråbergshäll
förtonar sig i sommarens qväll
i guldvarmt violett,
och barrskogskronan deruppå
blir mjuk, blir varm, blir solröksblå
och tyckes andas lätt,
och allt sig speglar i din våg . . .
ej något skönare jag såg.

Och när vid stranden af din vik
din böljas längtan gör musik,
till dess den hvila får,
och skogen spelar sin koral
i fugor ifrån dal till dal,
och trasten dervid slår,
ack, af allt skönt mitt hjerta rört
ej något skönare jag hört.

Och så, du sjö, uppå hvars strand
jag lifvets första kransar band,
du täcka mälarvåg;
hvarthelst jag än i verlden går,
midt upp i söderns skönsta vår
till dig står dock all hog;
och gerna sjönge jag en gång
invid din strand min sista sång.

O. ENEROTH.

Konsten.

Nordens sommar, hur dess färgspel slocknar
uppå blomstersäng;
hur dess himmel till en molnfäll tjocknar
öfver grågrön äng.
Skuggor, dagar, hur de sammanflyta
i ett grått i grått —
sommarglädje, hvi så snart dig byta
i ett drömspel blott?

Vårens purpurskott på granens grenar,
hvita sommarsky,
glädtigt blåa klint kring tegens renar,
doft på liljehy,
morgonglitter uppå insjöns vatten,
dagg på klargrönt strå,
skymningsdager i midsommarnatten,
o, hvi slockna så?

Så en dag jag på min vandring klagar,
der jag ensam går
uppå fält, hvaröfver höstvind jagar.
Plötsligt svar jag får:
der i dungen jag ett landtslott hinner,
framme snart jag är,
och en färgglans der emot mig brinner
sommarmarm och skär.

Konsten inom dessa murar bär ju
vårens första blom.
Dottrens målaratelier den är ju
slottets helgedom.
Trogen hon naturen följt i spåren,
den besvurit har.
Midt i hösten har hon sommarn, våren
med dess färgprakt kvar.

Blekna färgspel då i våra dalar,
slockne fritt din brand!
Fängslad är du dock i konstens salar
af konstnärens hand.
Slockna, byt dig till ett sommarminne,
glans, som brann så klar;
men i spegeln af konstnärens sinne
dröjer jemt du kvar.

O. ENEROTIL.

Till Gustaf Armfelt.

Jag skulle edra segrar prisa,
men hvilken prisar sin rival?
Ty jag kan ganska lätt bevisa
att också jag är general.

På Elgön *edra* vapen rasa,
på Cypern endast strider *jag*.
Er ovän väpnad är med fasa,
men min med skönhet och behag.

Ni med kanoner krig förklarar,
en suck min krigsförklaring är;
ni med en sabel er försvarar,
men tålmod är mitt gevär.

Ni menniskor med våld belägrar,
med ömhet fäktar jag ändå.
Af hvad min fiende förvägrar,
jag dömer, hvad jag snart kan få.

Ni anser som den största smärta
att icke strida såsom fri;
men jag försäkrar vid mitt hjerta
att jag vill gerna fånge bli.

Ni djerft går fienden till möte
och verldens afund får ni der.
I kärlekens och nöjets sköte
jag mina segrars lön begär.

Ni söker äran för det höga,
jag söker den på bättre grund:
i blickar af ett eldigt öga,
i kyssar af en skönhets mun.

Ni ville hela städer vinna
och se hur flottor gå i rök:
men jag vill se, hur hjertan brinna
vid mina dristiga försök.

Ni till odödligheten ilar,
jag till en dödlig engel går;
omkring er hjessa lagren hvilat,
jag flätat myrten i mitt hår.

Bör icke af sin seger skryta,
Anakreon, din lärjunge,
och må ej hjeltarne förtryta
att jag är sällare än de?

G. ENGZELL.

Jungfrun i det gröna.

När aftonstrålen faller
på Floras rosenhy,
kring mina fönstergaller
jag ser en fjäril fly.
»Du lilla sammetsblomma»,
jag hviskar rädd och lyss;
»ack, om du ville komma
med nöjets första kyss!

Men förr'n den ystra sprätten
har valt sitt föremål,
jag blyg vid toaletten
mig ser i daggens skål.
Hvad löjen kring mig leka
i spegelns skära glas,
hvad milda vindar smeka
min fina blomstergaz!

Se, hvar min brudgum svingar,
så glänsande och grann;
ack se, hvad gylne ringar --
till-vigsel kommer han!
I skygd af gröna lansar
jag står så skälmsk på lur,
och tänker: fogeln dansar
snart i min jungfrubur.

Han nalkas. Hjertat bäfvar . . .
jag fönstret sluta bör . . .
Men — om jag husrum jäfvar,
den späda sylfen dör? —
Så, tvekande, jag dröjer,
tills i min fann han far;
och kyss på kyss nu röjer,
hvad tacksamhet han har.

En lysmask i det gröna
re'n bröllopsfacklan tändt,
och många blommor sköna
till vittnen Flora sändt.
Beställsamt klockarn springer —
herr Vestan, liten skalk —
och till vår högtid ringer
med blåa klockans kalk.

Prestkragar kring oss vicka
med sina strukna fräs,
och för sin embetsbricka
de fordra litet fjäs:
den blyga nattviolen
vill vara anonym,
men strör kring kullerstolen
den finaste parfym.

En pell så skön man finner
visst ej i Hindostan
som den naturen spinner
högt öfver hjessan grann:
dock kronans myrt begjutes
med sakta perleregn,
och jungfruns lycka slutet
i höga magters hägn.

Tulpanerna så raka,
brudriddarne, i rad
stå i gevär och vaka
som på en stor parad;
narcissen, blek om kinden,
de tappas officer,
står smal och böjd för vinden
och nåd af Astrild ber.

Vid aftonrodnans skimmer
fylls klara nektarbåln:
man glädjesorl förnimmer
kring vida bröllopgåln.
Små systrarna de nicka
med vänlig bifallsmine;
och Flora sjelf ses dricka
min skal af daggens vin.

Ett pryddigt brudtal håller
en trast i närmsta al;
af tusen rösters joller
genljuder lundens sal.
Rågs kärän på sin giga
der knarrar i en vik,
der syrsan, liten piga,
hörs drilla sin musik.

Och dansande nu surrar
en myggsvärm, yr och glad,
och ner i gruset hurrar
en humla kring hvart blad.
Ack, hvad mitt hjerta spritter
vid glädjens symfoni!
Allt vimlar som ett glitter,
allt hviskar: »lycklig bli!»

Men dunkla slöjan höljer
nu skog och haf och strand,
då jag min brudgum följer
till Amors gömda land.
Hvad sälla drömmars skara,
hur ljuf min framtid ler!
Dock — ho kan väl förklara,
hvad endast natten ser?

Snart syns Åurora glänta
på österns gylne port,
och Febi fålar vänta
att föra guden fort;
en fläkt då, flydd ur fällen
af purpurmanteln, rör
vid kavaljersparollen
och den i luften strör.

Knappt ser min älskling detta,
förr'n otacksam han flyr
på blomstervingar lätta
till nya äfventyr.
Den glömda bruden gråter
i lilla hufvan än,
och suckar: »aldrig åter
fås denna natt igen.»

Som en blomma.

Du lilla blomma, undangömd
med all din doft, så skär och ren,
ej af din Herre var du glömd,
om ej Hans sol städs kring dig sken;
och om för verden dold du var,
du lärde icke split och agg,
Han tog dig ömt i sitt förvar,
och ljuft du drack af himlens dagg.

Ej någon i den vida värld,
hur djupt han än var undangömd,
hur fjerran bort från larm och flärd,
af lifvets Herre än var glömd.
Hvar blomma i sin rosegård
Han slutit i sitt fadershägn,
och alla röna de Hans vård,
fast än som sol och än som regn.

EUGENIE.

Årbetraktelse.

Nu är den tid för hand att fikonträdet knoppas,
den tid, på hvilken jag ock min förlösning hoppas;
jag hoppas, som med kors nu åter hemsökt är,
att Gud nu inom kort med hjälpen komma lär.

Jag spår mig en gång fri från all min vedermöda,
min kropp en stilla ro i jorden hos de döda;
min själ jag idel fröjd i Kristi rike spår:
jag spår och hoppas att nu blir mitt glädjeår.

Ett år, som aldrig se'n fördels i årsens tider,
som ej förändring mer af ny och nedan lider,
som i sin runda längd allt jemt och lika står,
på hvilket solens ljus ej upp och neder går.

Far, vårens fröjd, far väl; flyn, tid och allt, ur minne!
Jag sluter världen ut och himlen i mitt sinne,
jag öfverger mig sjelf och från min hydda far;
den fröjd, mig bidar, jag i hoppet vunnit har.

J. FRESE.

Främlingens höstsång.

Ack, fordom jag stod i en lummig krans
af vänner och slägt;
en sköldborg den var emot ödets lans;
men blad efter blad utaf döden hanns,
vardt blekt och föll af
och sjönk i en graf —
dock, vissnande, vissnadt jag håller af.

Min fader och moder i jordens fann
nu sofva så djupt.
Min hembygd har redan förglömt mitt namn,
här midt uti verldshafvet finns ej hamn.
O moder och far,
er fann för mig var
en hamn i de lyckliga barndomsdar.

Jag rycktes ur hemmet. Från denna stund
en främling jag är.
Nu främlingar bo på den kära grund.
Så stor och så rik är väl jordens rund,

men icke ändå
jag eger ett strå,
och icke en torfva jag har derpå.

Välkommen då, höst, du vintrens vår,
då sommarens prakt
sitt slut och sin graf uti drifvan får,
välkommen till mig! Inom några år
jag slutar väl ock:
den taklöse dock
till slut finner tak under kistans lock.

Hur glad jag från härjade jorden går!
Ack, våren på den
var endast en höst emot himlens vår.
Der får jag föräldrar och barndomsår.
Så släpp mig, du kropp,
flyg, ande, dit opp
till himlen, ditt hem och ditt enda hopp!

O. FRYXELL.

Svalan.

Det stod på kullen ett tempelhus
och blänkte snöhvitt i solens ljus,
och glada svalor murade do
kring helga tinnar i fridlyst ro.

Men hösten kom så kulen och grå,
för honom flydde svalorna små
och viftade hvita vingarne snällt
öfver susande skogar och gyllene fält.

Då aftonen glödde vid himmelens bryn,
sjönk skaran ned ur flammande skyn
och hvilade ut sitt tröttade tåg
vid randen af flodens glimmande våg.

Och natten rullade ut sin väf,
och svalorna sofvo i susande säf
och vaggade lätt på svigtigt strå
emellan stjerniga himlar två.

Ej slocknade ännu stjernornas sken,
då truppen flög från gungande gren
och drog, bepurprad af solens brand,
i fjerran mot de förlofvade land.

En enda svala i vassen satt,
så ensam satt hon, så svag och matt;
ej mäktade mera vingarnes par
att föra henne i luftig char.

De fly. De fly. Hon sitter stum
och blickar ned i de mörka rum,
der vågen rullar inunder, full
med tusende perlor af tindrande gull.

Då kommer morgonvinden på sjön
och märker den ensligas blick och bön
och böjer så sakta det veka rör —
den lilla sjunker i djupet och dör.

I skogen.

¶ Ett par tre ord — om du vill lyss —
jag såg en liten tafla nyss,
än våt af friska penseldrag;
hon var så vacker som en dag!

»Motivet» var en gran och två,
en sten, en stor, med mossa på,
och ris och strå — det var ej stort,
men om du sett, hur det var gjordt!

Hvar spindeltråd, hvar qvist, hvar gren
var fecknad sann och klar och ren,
och hvarje mosstapp gjuten full
med skimmer, skuggor, färg och gull.

Så ringa fanns ej laf på stam,
att han ej kom tillbörligt fram,
ett enda barr var der ej glömdt,
allt var der påtänkt, fint och ömt.

Och bakom allt hvad luftighet,
och öfver allt hvad solighet!
Sök, hvar du vill, ett galleri
med sådan äkta perla i.

Men konstnärns namn — du frågar nog.
Jo, morgonsoln! Hon strålar tog
och målade på skogsvråns duk
den lilla taflan, fin och mjuk.

A. GELLERSTEDT

Sten.

Här är den gröna planen,
du skulle leka på;
här står det forna korset,
du skulle undra på.

Här står den grä ruinen,
du skulle rädas för;
här är den djupa brunnen,
du skulle aktas för.

Nu rörs ej dagg på planen,
ej trampas minsta knopp;
och ej till korsets armar
ser liten pilgrim upp.

Ej kring den grå ruinen
ett barn i undran går,
och ej till brunnens spegel
nu barnatraktan står.

Till himlens ljufva ängar
han bjuden är på fest,
mot Jesu öppna armar
han går, den lille gäst.

Han träder i det tempel,
söm ingen remna har;
han sitter vid den brunnen,
der sanning väller klar.

A. GELLERSTEDT.

Vacker?

Om du är vacker? Det beror derpå!
Nog såg jag ögon långt mera blå,
nog såg jag händer kanske mer små
och kinder sag jag nog högre glöda
och läppar kanske också mera röda;

Men du är vacker, det beror derpå,
att du är god för oss båda två,
att du min kärlek förstått dig på,
att trofast du är i själen och orden
och att du blifvit mig allt på jorden.

A. GELLERSTEDT.

Kärlekens födelse.

En indisk myt.

När i stranga själfval hjälten Siva blödde och sin ungdomsblomstrings hulda kraft förödde, harmades kärlekens guddom och trotsigt krökte sig purpurläppen till hot.

»Glädje», så han sade, »andas all naturen, glädjen, glädjen hylla människan och djuren: hvem strör väl glädje kring sig och njutning, hvem, vill jag fråga, om ej det är jag?»

»Mig därför tillbeder allt, som rörs och andas: när som dagen sjunker, när han rosig randas, sjunger i tusen skiftande former allt uti skapelsen kärlekens lof.»

»Siva blott mitt välde ännu vågar gäcka,
tror, att blott till honom ej min pil kan räcka;
vek är väl mangoblonman och Sivas
hjerta är hårdt — dock, frestom ett skott!»

»O, när från min båges sträng jag den bevingar,
hur den späda stängeln gäll som pilen klingar,
hur genom merg och ben han sig tränger,
spridande yrsel och trånad och qual!»

Knotande så, detta kärleksguden sade,
och en mangoblonma han på strängen lade,
armen drog åt sig, färdig att skjuta,
sigtande ned från ett gyllene moln.

Dock en plötslig motgång stämplingen förstörde:
Siva ifrån molnet kogret rassla hörde,
kogret på elfenskuldran, den njella,
buret af kärlekens lockige gud.

Strax han ser, hvad svek det är, som honom ännas,
och hans vrede brinner, fruktansvärdt han hämnas;
flammar hans tredje öga nu slungar
mot den förmätne, som vågade slikt.

Ve, den sköna kroppen störtar då till samman,
till en askhög vorden genom ljungeldsflamman;
men i all världen ljuder en klagan,
gudar och människor täfla i sorg.

Matt, förbleknad solen uppå fästet glimmar,
tröga såsom snäckor skrida dagens timmar,
löjet, när födas på läppen det skulle,
dör i det samma: dess gud är ju död.

Sist af ömkan röras alla höge gudar,
när den gälla klagan upp från jorden ljudar,
och der Himålaya skyarna kysser,
bleke de skockas kring ljungarens tron.

Och med helig bäfvan till hans fot de falla,
i en enda bön förena de sig alla:
»du, som allena förmår det, o Siva,
skänk oss den hulde, du dödat, igen!»

Länge mörk och sluten satt den höge Siva,
ingenting hans anlets marmor syntes lifva:
kallare ej på Himålayas toppar
hvilas den evige, bländande snö.

Men på en gång klarna höga gudadragen,
skumma natten viker för den ljusa dagen,
och nu i bländande gloria strålar
skapelsekrafternas evige Gud.

Ty af samma upphof lif och död ju stamma,
samma guddom lågar ju i blixstens flamma
som genom skurarnas skinrande perlor
smyckar med vaggande skördar vår jord.

Lugnt, allvarligt hördes nu hans stämma brusa —
Ganges' helga böljor så ur fjerran susa —
och med en blick som en strålande stjernas
såg han på gudarnes samlade hop.

»Fallen är», han sade, »den, som vågat sända
pilen mot mitt hjerta, lågor der att tända,
och med de retande lustarna rycka
sanningens bägar' ur domnande hand.»

Ty allt mera ymnigt genom qual och lågor
qvälla sanningens, den högas, rena vågor;
ständigt, ju högre försakelsen stiger,
vidgar sig sanningens väg för min blick.»

»Och ju mer för sanning blicken klarna hinner,
i oändligheten hvarje gräns försvinner,
fast, i oändliga grader, man nalkas
sanningen blott med förintelsens qual.»

»Nu, I gudar alle, vill jag visa eder
att jemväl när sig i vredens eldskrud kläder
väldige Siva, lycksalighetsblomman
spirar ändå ur förgängelsen fram.»

»Derför vill jag honom, som I nu beklagen,
denne gud för glädjen, njutningen, behagen,
väcka ur askan mer skön än tillförne,
skänka ett högre, ett rikare lif.»

»Ej de sköna lemmar dock på nytt jag skapar,
ändlighetens former ej jag efterapar;
endast hans ande ur askan jag manar,
jorden att tjusa och glädja på nytt!»

»Och i menskosjälen skall hans hemvist vara,
der sin fågring skall han ljufvast uppenbara:
skimra i purpur de skola, hans vingar,
fram uppå tärnans, den rodnandes, kind.»

«Och den pil, han fordom slungat från det höga,
den skall nu blott flyga från ett sjäfullt öga:
trånaden, aningen, jorden och himlen
smälta då skola i hop i en blick.»

»Sanningen på jorden kan allenast anas,
blott i känslans drömmar svagt dess afbild danas,
anas dock skönast, när först på dess vårdag
hjertat, det unga, af kärleken rörs.»

»Då skall plötsligt jordens trånga gräns försvinna,
själen himlens portar för sig öppna finna,
och af den eviga sällheten smaka,
hvad som behöfs för att hoppas och tro!»

Sade detta Siva: alle gudar glade
då ur nektarbägarn, de i händern hade,
stänkte odödlighets lifvande vatten
neder på askan, som Siva det bjöd.

Då en plötslig susning genom rymden hördes
och en ström af vårluft genom luften fördes,
och från jorden sig höjde ett jubel:
kärleken, kärleken lefver igen!

M. A. GOLDSCHMIDT

Godheten.

Döljes du utaf din ljusa slöja,
du, som blomsterströr den väg du går,
vid hvars möte hoppets strålar dröja
i den återhållna smärtans tår?
Nej, de liljor, som din tinning kransa,
lidandet, som tröstas i din famn,
gracerna, som mildt omkring dig dansa,
milda Godhet, säga mig ditt namn.

Lika skön uti de brända zoner
och vid polens snöbetäckta fjell,
är du älskad, då du omger troner,
är du älskansvärd uti ett tjäll;
det är dig, som den betryckta jorden,
blödande af sina söners strid,
sorgsen kallar till en gräns för mordnen,
till en styrka för vårt slägtes frid.

Det är du, som hjertats värde bildar
och ger segerkraft åt dygdens bud,
som gör människor af öknens vildar,
som gör människan till bild af Gud;
det är du, som åt ditt slägte räddar
en olycklig, som förtviflad var;
det är du, som, sänkt till plågans bäddar,
skapnaden af tröstens engel tar.

Hvilken flamma, tänd ifrån det höga,
hvilka nya, rörande behag,
röja dig uti en makas öga,
måla dig i modrens anletsdrag!
Omsorgsfull för lifvets första smärta,
följer du det svaga barnets fjät,
och när stormen väckes i ett hjerta,
är det du, som vet att lugna det.

Segra, hjelte, jordens lagrar skörda,
då ditt namn olympiskt höjer sig,
kufva folken — och de synas vörda;
gagna — och de skola älska dig.
Fåfängt smickrets hekatomber brinna
för den tron, som söks och fruktas än;
ingen tår skall på din urna rinna,
om din godhet ej förtjenat den.

Visa dig, behagens unga tärna,
med den trollkraft, som din skönhet fick;
bländande lik dagens ljusa stjärna,
fångsla oss med strålen af din blick:
men om godhet icke bojan knyter,
tryckes slafven af den tyngd, han bär,
och den magt, hvaraf din fågring skryter,
utan välde, utan dyrkan är.

Ädla Godhet, dygdernas försköning
och den sanna känslans enda tolk,
blif en sårad mensklighets belöning,
sträck ditt välde öfver alla folk!
Lär den stolte mäktige att ömma
för en svag, som honom trotsat har;
lär oss att hvarandras brister glömma
broderligt, som barn af samma far.

P. A. GRANBERG.

Den lycklige.

Hvad den är säll, som i sin egen hydda
ser utan oro morgonstrimman gry,
ej saknande de dar, som äro flydda,
ej sörjande för dem, som skola fly!

Hvad den är säll, hvars lif så tyst försvinner,
att ingen glansen af hans dygder ser:
en källas bild, som genom ängen rinner,
gömd af de blommor, dem hon näring ger!

Hvad den är säll, som hjertats pligter vördar
och njutningen af hjertats frid förstår;
som fruktar blott en storm för sina skördar,
och räknar skiften blott i sina år!

Hvad den är säll, hvars önskningar belönas
utaf ett älskande och menlöst bröst,
som ser sin vår af kärleken förskönas
och vänskap samla blommor för hans höst!

P. A. GRANBERG.

Öfver mina vänner.

Skrif! Förr'n du ordet vet, så är han här igen.
Det klappar — ack, hvad straff, en efterhängsen vän!
Men klappa länge nog: om lås och reglar hålla,
skall ej din leda syn mitt glada rum förtrolla.
Ack, makalöse smed, som gjort det första lås,
fast man ej vet ditt namn, bör minnet ej förgås!
Du funnit har en konst att folk på porten köra,
det jag förgäfves sökt med vett och ovett göra.
Man vill mig ha till vän; till vän, ja, det är godt,
men låt det bara ske med grannlaghet och mått.
Knappt får jag väckas upp, ur ögat sömnen gnugga,
re'n sväfvar kring min säng den såte vännens skugga.
«God morgon!» ropar han, hur mådde du i natt?
Du har väl i din dröm haft någon flicka fatt.»
Han med så slitna tal mitt hvilda öra mattar,
och när jag glömmer le, på mina vägnar skrattar.

»Du hör ej», skriker han, »hur långt min arghet gått,
 jag vet ej hvar i dag jag all min qvickhet fått.»
 Han styrkes i sin tro och börjar eftertänka
 att han en sådan dag i sällskap kunde blänka;
 strax ilar han sin kos, till vissa herrar gar,
 att klandra *Ärlig Svensk*, och fråga hur man mår.

Jag klifver ur min säng, tre gånger kroppen sträcker,
 att armen än till tak och än till väggen räcker;
 tre gånger gäspar jag på ett så kräsligt sätt,
 att timmes tid behöfs att vrida munnen rätt.
 Ack, korta, sälla tid! Mitt hår man redan kanmar,
 en tjock virginisk rök från spotska läppen dammar --
 re'n höras skrik och skratt, min dörr på gafvel slås:
 nå, vänner nu igen? Ja, vänner, det förstås.
 Två snillen rusa fram, Apollos värda gossar;
 den ena helsar knappt, förr'n han ett infall lossar;
 strax ger den andra till ett skrik i himmelshöjd,
 och sig för hjessan slår och kiknar bort af fröjd.
 En gång han skrattat har; han mig i armen fattar
 och repar tanken opp och andra gången skrattar.
 Den förre flatna tycks och tittar under lugg,
 men ser så smånöjd ut och grinar sjelf i mjugg.
 När han med fågnad ser att första profvet lyckas,
 skall till det minsta ord med nya löjen smyckas.
 Hans tanka blir så fin, att knappt man henne ser,
 och det ej qvickhet är, som hjernan möda ger.

En ljunhörd kunde tro, att här har vankats nöje,
som sett den enas grin, den andras gap och löje;
men jag, som för min synd två friska öron har,
jag kände bäst hvad straff en trugad qvickhet var.

En skald berömmas vill; jag, usle, det förgäter:
man på min ringa smak och korta insigt träter.
Med vild poetisk hämd i later, ögon, hy
de gripa käpp och hatt och ur min åsyn fly.
Jag åter andas får och gå i mig tillbaka,
jag börjar mindre le och mera nöje smaka.
Nu gäller resan ut till syssla och besvär,
som, hur det plågar mig, af vanan drägligt är.
Jag andra vänner får, som det beslut förstöra;
de göra mig besök, ty de ha intet göra;
ej för min egen skull mitt sällskap söka de,
men tiden är dem lång, de måste menskor se.
De allestädes gå, att alla ställen rata,
de söka känna folk, att folk dess närmre hata.
Att väja deras gift och deras tungor fly,
bör man dem sällan se, att alltid synas ny.
I denna vänneflock jag hela timmen nöter.
Hur sällan är den klok, som ingen syssla sköter!
Mitt sysslolösa folk af lösa tankar drifts,
och ämne letas opp, der intet ämne gifts.
Nu mig den ena vän sin gårdagslefnad täljer
och åt sitt sällskaps ro sitt förre sällskap säljer.

En ann' till pricka vet, hvad vissa herrar sagt,
och hvart förfluet ord på troget minne lagt.
Hur matt det sällskap är, som endast förråd eger
af hvad som andra sagt och intet eget säger!
Till lycka, hastigt nog ock detta förråd tröt,
att åter nyttja det man ändtlig laget bröt.

Med snabba löparsteg jag till min syssla hästar,
på vägen än en vän i vägen hinder kastar;
han nyss från landet kôm: han frågar hvar jag bor,
och kärligt helsar mig från syster, bror och mor.
Jag fäfängt står på språng: jag höra skall min lexa,
hur gamla vänner må, hur deras ungar växa --
min gode landtman tror att stadsfolk intet gör,
för det man pudrad är och ej i åkern kör;
att all vår syssla är att goda värdar vara
och fägna alla dem, som komma och som fara.
Jag flyr i närmsta gränd; men knappt jag sluppit har,
i nästa hörn en vän mig under armen tar.
Allt, hvad han sade mig, kan ej i verser binnas;
det minns jag, att hans tal var icke värdt att minnas.
det gick på kläder ut: han granskar hvarje tråd,
och till en smaklig dräkt vill hemta goda råd.
Ej Maros vandringsman så många faror hände,
när honom hann från hann de ilske gudar sände,
som på min korta väg jag måste kännas vid.
Jag ändtlig hannen ser och min förlossningstid.

Nu tro, jag vänner får: ett tjug af embetsbröder;
 oss sysslan tvingar hop och tvungen vänskap föder,
 som syskon lefva vi, vi dela sorg och ro,
 och se för när hvarann att väl hvarannan tro.
 Allena storma de och brödra käckt hvarannan;
 en förman kommer in, då tro, de rynka pannan,
 man skrifver, springer mer, och *den* blir hållen bäst,
 som mest beställsam är och som kan svettas mest.
 Jag såg en nedrig slok sig ned i stoftet kröka
 och för en oviss gunst sin säkra ringhet öka;
 jag såg ett ringa djur, som grälar år från år
 och tror sig nog belönt, när han en helsning får:
 låt dem få ha sin ro! Jag vill mitt omak spara,
 så lat, att ej en gång jag låss att flitig vara.
 Nu slår ett önskadtt *ett*: man vänligt afsked tar,
 och läsarn döma kan, om jag den siste var.

Sig framför hyrkuskgåln en åldrig byggnad höjer,
 som nya tidens brist och gamla smaken röjer;
 på kupigt koppartak man dygdens bilder ser;
 på annat rum än der hon tycks ej passa mer.
 Med romersk öfverskrift hon präktigt här berömmes;
 hon hedras på latin, när hon på svenska glömmes —
 hur länge skall det hus dock utan armar stå,
 det plär ju år från år så vackra lemmar få?
 Det hus hvart fjerde år af nit och buller dånar,
 till sömn och vittra tal sig dess emellan lånar —

ack, att evärdlig tid man höre detta sus,
att icke bollhus blir, der nu är Riddarhus!
Vid sidan är ett torg, som af sin ålder skryter,
der man af gammal häfd sin lögn förtroligt byter,
ej som på grekers torg man slås och ifras här,
man *hwiskar* ondskan fram: vår verld belevad är.
Två sprättar här hvarann med prat och sqvaller matta,
med löje skiljas åt och åt hvarannan skratta.
En väjer här sin björn, som sist får honom fatt:
han löjlig uppsyn tar, men skrattar ganska flatt.
Två bofvar talas vid, som långa omsvep taga,
och säkra skiljas åt att de hvarann bedraga.
En spanar efter nytt att sprida det omkring,
en annan veta't låss och vet dock ingenting.
När jag till detta torg min sakta kosa följde,
af vänner mig en våg, än mig en annan höljde.
Till lycka mig en vän ur detta skeppsbrott drog:
det var den första gång jag fröjd af hwiskning tog.
Han drar mig i en vrå: än kan oss någon höra;
han drar mig längre bort, än längre, nå må göra:
om något viktigt mål det säkert frågan är;
jo, frågan blir, hvar jag i middag spisa lär.
Jag ser en annan vän i hastig ifver löpa,
han har sin plånbok glömt, han skulle något köpa.
En sedel lånar han; han har mig undflytt se'n:
den gång för billigt pris jag slippa fick en vän.
En hungrig vänneflock sig sist omkring mig ringar,
här hjälper ingen bön, man mig på källarn tvingar.

Gudinna, du som kök och tappra magar styr,
som hos de rika dväljs och tomma visthus flyr,
du Snalhet! Om vår stad dig mest bland gudar aktar,
och dagligt åt ditt bord de fetsta offer slagtar;
om allt, hvad ande har i skog och luft och haf,
i Stockholm samlar sig, att få sin vissa graf;
om här du hjeltar har, som fäkta för din ära
och våga lif och blod i fråssa och förtära,
ack, hjälp en mager skald, dess matta penna för,
då han ett middagsmål i verser måla tör,
ack, krydda så min vers, att han må vällust gifva
och läsarn midnattstid af hunger retad blifva!

Gudinnans seger syns i våra hjeltars mod;
hon skänker in en sup att elda deras blod.
En ädel ifver tänds, som bränner allas magar,
man går på bringan lös och inpå benen gnagar.
Ett kålfat stormadt blir med munter anletssvett,
man hemtar läskedryck i soppans varma fett.
Nu spetsen bruten är: man börjar något pusta
och dricker om en gång att sig till steken rusta.
Men denna hvilotid ej sysslolöst förgår,
ett rågadt fiskfat töms, som oss i vägen står.
Till strids det åter bär: en hjelte aldrig skälfter;
och redan i sin själ han stekens bane hvälfter;
en sallad färdig står, som retar hans begär
och hjelten kröna skall, då segern vunnen är.
Hans viga styrka syns: han hårda stålet hvässar
och snart ett uddigt spjut i kalfvens sida pressar.

När han med frodigt hull vid modrens spenar låg,
hon gamla släktens art i pilten lysa såg;
en heder för dess ätt hans djerfva dumhet spådde,
men ack, en tidig död på denne yngling rådde.
Man skonar ej hans lik — det smärta kan en sten —
hvar fogning lossas upp, ej lemnas ben på ben.
Se'n magens raseri man lösa tyglar gifvit,
och ingen lemning mer af steken öfrig blifvit:
en plötslig ända snart på mindre rätter görs,
man lemnar tomma fat: allt härjas och förstörs.
Så, när en vild orkan kring Ceres' åkrar rasar
och åbon i sitt tjäll för väderguden fasar,
än brytas ax och strå, än föres säden bort,
och land till ödeland förvandlas innan kort.
De hjeltar, som i dag för bordets ära fäktat
och under fatens mängd i striden ej försmäktat,
af vanmagt plågas nu — en vanlig följd af krig —
och magen pinas mest, som mest har vågat sig.
Gudinnan ser sitt folk och deras nöd beklagar,
hon dem en helsodryck i glas och bålar lagar.
»Upp, hjeltar! ropar hon, och hemten nu den lön,
som eder dygd förtjent med tappra hjelterön.»
Tänk, hvad ett gudaord för underverk kan göra!
Knappt får gudinnans röst den matta skaran röra,
knappt ångan af dess rack får dem i näsan slå,
förr'n mage, mod och bröst en ljuflig lätthet få.
Nu sig det ädla nit i allas ögon målar,
en skål för rikets väl ger luft åt flere skålar.

Du täcka kön! du blef den dagen icke glömdt:
en värdig Backi son i hjertat känner ömt;
man tömmer glas på glas: här tostas för en flicka,
här gäller icke skämt, en blygd att icke dricka.
En bjuder sex, en tolf, en lägger dubbelt till:
bland hjeltar dvergen sjelf en kaxe vara vill.
Nu börjas glädjen rätt: du vänskap, rena låga,
du intar allas bröst att öfva din förmåga.
De söta drufvors must all galla fjerran sköljt:
här yppas dolda ting, dem evigt mörker höljt;
man gammalt agg och hat till morgondagen dränker,
och prof af redlighet i såta famntag skänker;
det fasta vänskapsband beseglas med ett glas:
en brorskål klunkar ned och remmarn slås i kras.

Jag stjal mig bort, att ej mitt brödertal förmera —
nog af med dem jag har, de ge ej hog för flera —
jag af det täcka kön mitt val af vänner gjort,
och fritt bekänna må: jag tål ej manfolk stort.
Om ursäkt för ert vett, I ären alltför trygga,
jag fjollas vill ibland och mig till könet hygga;
om der ett mindre lof till flas och löje gifs,
jag dock en lättja ser, der jag så gerna trifs.
Först går jag till en fru af mycken dygd och ära,
som stufvar allt sitt tal med argisk sedolära.
Jag för det lånta vett en billig vördnad har,
hvi trifs jag icke der? Hon tycks mig vara kar'.

Jag torra lexor får, när jag till henne länder;
hon noga forskar ut, hvad jag mig har för händer.
Men fast hon har den omsorg som min vän,
dess köns nyfikenhet härunder känns igen.
Jag från så tungt besök med med mycken ifver hastar,
och all min vårdslöshet i Auras soffa kastar.
Hvad hennes muntra eld mig lif och löje gaf!
Den qvickhet älskar jag, som egarn ej vet af.
Med skratt och mycket prat hon ofta intet sade,
det *intet* dock behag från hennes läppar hade.
Hvad hon har vacker mun! Jag såg i hvarje veck
hur skalken dolde sig och upp i ögat gick.
Hon log, och för min syn sig hennes yrhet döljde;
allt klädde henne väl, ty hon sitt lynne följde.
Jag nästan blifvit kär, men jag till lycka sag
att ingen hennes vän på hjertat henne låg.
Än älskar hon min ring, än bör man julklapp skänka:
om jag blef mindre kär, det bör man ej förtänka,
ty ingen undra må, när kärlek pungen drar,
att pungen ock ibland ett ord i laget har.

Jag ej den dragningsart hos unga Sapfo röjer,
hon med en kärleksvers i vänskap sig förnöjer:
på ett ell' annat sätt vill könet ha sin vinst,
och den mig passar bäst, hvars nycker kosta minst:
Min lilla Sapfo sjelf ur hjernan verser kryster:
jag henne älska bör, hon är min embetsyster.

Hon snille, mössan full, ur lärdomskällan tog,
men i sitt glädjerus sitt fynd i backen slog.
Dock anstår icke mig mitt eget syskon klandra;
vår vänskap underhålls: vi sällan se hvarandra.
Hon för min tysta smak är allt för bullersam
och skämmer med sitt snack det bästa sällskaps glam.
En manlig hurtighet jag ej hos qvinnor prisar,
jag vill en svaghet se, som könens skilnad visar.
Korinna qvinlig är, men hatar qvinnokrig,
dess jemna glädjelugn med glädje smittar mig:
hon har det lilla fel att mig med sqvaller mätta;
stor sak, hon ändtlig' må sitt hjertas börda lätta.
Hvad är att veta nytt? det är ju föga ro,
om man ej har en vän, sin kunskap att förtro.
Korinna vill dock ej med lika mynt betalas;
jag tiger och likväl dess ifver icke svalas.
Jag ingen tidning vet, mitt minne är så kort,
hvad jag i huset hör, i porten glömmes bort;
med andras göromål jag ingen går till handa,
ej heller vill jag mig i qvinnosysslor blanda.
Att sqvallra, hvartill lof en qvinna enkom har,
hos henne svaghet är, men nedrigt hos en kar'!
En qvinna tålas kan, hvad sagor hon förtäljer,
hon efter sitt begrepp sitt tal och ämne väljer;
men Damon mördar mig, när han med magra skäl
förmåten sqvallra djerfs om folks och rikens väl.
Ej honom höga ord hans höga ämne gifver,
han stora magters krig som hushållsgnabb beskrifver.

^ Af omsorg för vårt land han dag och natt förtärs
och af en tysk gazett hans fina hjerna närs.
Ack, hvad han plågad blir, då posten något dröjer:
han allt det förråd mist, hvarmed han oss förnöjer;
om himlen icke snart på isen ända gör,
som hindrar postens gång, han visst af hunger dör.
Jag fåfängt för mitt kön mig hos Korinna döljde,
mig Damon ända dit i hamn och häl förföljde.
Bestört han kommer in: »ack», ropar han, »min van,
kan du berätta mig om posten kommit än?»
Ur hans beklämda bröst en långsam klagan flyter;
men kedjan af hans tal ett spelbord ändtlig bryter.
Jag tappar väl härvid, men gerna pengar ger;
här vinnes dock en stund att icke höra mer.

Jag ändtlig hemåt for och i min stillhet trädde,
mitt lilla ungarlsrum, min enslighet mig glädde.
Ack, ödet vare lof, der hördes aldrig än
en hustru gnälla fram: »välkommen hem, min vän!»
Det profvet fattas mig; och jag vid detta laget
har icke rönt ännu det värsta vänskapslaget.
Den tiden kommer nog: jag mig ett nöje spår,
när ämne till satir jag af min hustru får.
Men männ' jag får i fred min aftenstund förnöta?
Än skall jag till ett slut för mina synder böta.
Jag ser en gammal vän: det är ett stort besvär,
en sådan skall ha vett, om han mig draglig är.

Han plägar upp till mig af gammal vana stiga,
 och stora framsteg gjort i sitta och i tiga.
 Se'n hela dagen ut han tegat har hos sig,
 så går han ut en stund och tiga vill hos mig.
 Han svär att röra är: men der han sig får nästa,
 der kan den tunga stock sig in på natten fästa.
 »Säg något», säger han, »du ju så rolig är»;
 det *något* säger jag: han skrattar med besvär.
 Jag mister tålmod, jag mina händer vrider:
 jag säger, det är sent: och han, »ja, tiden lider».
 Jag på min klocka ser: nu lär han mig förstå;
 ack nej, han ser på sin, hur nära begge gå.
 Jag slumrar på en stol, en stund derefter vaknar,
 då jag min tröga gäst emot förmodan saknar.

Men ryktet dessa vers jag redan sprida ser:
 min skaldefjäders barn, hvad heder väntar er!
 I kunnen dristigt fram för jordens herrar träda,
 då seden allmän är att sina vänner smäda.
 I denna gylne tid man ingen ursäkt hör,
 och af sin nästas fel sin högsta vällust gör.
 I vänner, som jag nu med sanna färger målat,
 mitt gift ej dödligt är, I kunnen le och tåla't;
 jag edra gröfre fel, er värsta sida döljt,
 försigtigt edra namn med konstens täcken höljt;
 I kunnen då med mig i skratt och löje brista,
 er måhning heldre se än något infall mista.

G. F. GYLLENBORG.

Grefve Johan af Ostfriesland till prinsessan
Cecilia.

Här ur fångelsets djup till dig, min ledande stjerna,
hulda Cecilia, dig, stiger min klagande suck,
klagande att för den väntade fröjd och de lofvade
nöjen
i utbyte jag fått bojor och jemmer och hän.
Dock, i bedröfvansens stund allena mig lyser det hoppet,
att ej, Cecilia, du glömma din älskare kan;
att det kärleksförbund, vi svurit i njutningens halfrus,
lidandets nykterhet ej någonsin slita förmår.
O, hvad är väl mitt brott? Att mitt förvånade öga
rigtat på dina behag ofta en dyrkande blick,
att mitt hjerta för dig har klappat af innerlig kärlek,
att jag brinner ännu, ack, utaf ömma begär?
Skall då skönheten ej de skådande sinnen förtjusa,
bröt ej för fjärilens skull blommornas drottning sin
knopp?

Jo. — Men blott med en stum, med en rädd och
vördsam beundran,
borde jag, stoftets son, skådat till himmelen opp;
ty jag känner det nu, att blott på afstånd är rådligt,
englalika behag offra sin hyllande själ.
Dock, Cecilia, så du ej bjöd; ditt vänliga hjerta
rördes till ynnest utaf dyrkarns andäktiga bön,
och du hans djerfhet förlät; och att gälda de tärande
qualen,
honom i fullaste mått skänkte du njutning och lust.
Kommen att trösta min lidande själ, fröjdgifvande
minnen,
och de stunder, som flytt — flyktat för evigt kanske! —
kallen tillbaka, då först min hand i den ringlande
dansen
hennes bländande hand tryckte, förmäten och rädd!
Minns du, Cecilia, då den lifvande blick du mig skänkte,
minns du hur, leende, ömt åter du tryckte min hand?
Och nu prakten försvann för min syn; i den kungliga
borgen
såg jag allena din bild, hörde allena din röst,
och jag störtade ut, af en helig bäfvan betagen,
att i den fria naturn kyla min häftiga brand.
Snart dock du nalkades mig, och belyst af de nattliga
ljusen —
sällhetsljufva minut! — fattade du i min arm.
Ack, ej svalkar sefirn så ljuft de hæmoniska fälten,
och ej källans kristall läskar den törstande så

som min försmäktande själ, betagen af längtan och
bärfvan
och af fruktan och hopp, dessa förtrollande ord:
»yngling, din kärlek jag märkt och ömt jag älskar
dig åter,
våga att vinna din lön, och den skall säkert bli din.
Se den af stjernor lysande rock, på hvilken den hulda
Freja spinner så mild kärlekens heliga väf;
älskade, då den i natt i Mälarens nordliga bölja
lodrätt sänker sitt sken, kom i min ensliga bur!
Så du talande skyndade bort. Och den vänliga Frejas
stjerniga slända snart bjöd mig till kärlekens fest,
och se'n ofta vi firade den, af den blygsamma månen
endast sedda och blott lysta af Cyprias sken.
Glömmande verlden, vi njöto förtroligt kyssarnas nektar,
älskogsjollrets behag, kärliga hviskningens sus.
Och så kallad i går af det vänliga tecknet, jag skyndar
att i mitt paradiset stjäla till njutning mig in:
redan osedd jag smugit mig ut; vid de dånade ljud från
heliga Britas torn suckat till henne om skydd.
Re'n vid din fönsterkarm du fäst den flätade stegen,
redan färdig jag var hinna min lockande hamn,
då i en hast ett varnande brus från Vetteren jag hörde,
och från en åldrig mur bröto beväpnade fram.
Din omensklige bror nu ryckte mig neder från stegen,
och med skymfande ord slöt mig i bojor och band,
och så i fängelsets djup, till rof för saknad och smärta,
glömsk af heder och pligt, hånande kastade mig.

Vet dock, barbar, att en hämnande dag i östern
 skall uppgå,
 kärlekens skyddare skall straffa din brottsliga själ!
 Öfvad i riddarebragder jag är, och svärdet att föra
 vet jag — bäfva, tyrann! — likså till hämd som försvar.
 Hulda Cecilia, kom, dig slut till mitt klappande hjerta,
 och till gemensamt beskydd väpna din riddare du!
 Och se'n fritt må din far de bågbeväpnade skaror
 ställa i vägen för mig: ensam jag bjuder dem trots.
 Och jag skall föra dig säker och trygg till en ort,
 der ej afund,
 fördom och tärande hat skola mer störa vår fröjd.
 Allting finna vi der, hvad det älskande hjertat behöfver:
 fasta klippan till tak, blomster att hvila uppå.
 Der skall ej spejarens gissande blick förstöra vår
 nattro.
 Dyrkade, skynda, mig låt leda i lugnet dig in!
 Dock, hvart yrar jag väl? Min arm är ju slagen i
 fjettrar,
 ej dig omfanna den kan, ej mig försvara den kan.
 Nå så sluten mitt lif, barbarer, jag nekar det icke:
 från en förhärjad verld gerna sig sluter min själ.
 Kärlekens ljufvaste fröjd jag redan njutit i lifvet,
 och då dess flamma är släckt, hvad är väl lifvet då värdt?
 Onna flicka, farväl! Min tröst, då mitt öga sig sluter,
 är att på läpparna dör aldrig din brinnande kyss!

L. HAMMARSKÖLD.

Kapten Stark.

En dag bland gamla vänner stod kapten Stark,
en säker, rotfast ek, fast med skrotlig bark,
högburet hufvud, dragen dock ganska milda,
fast gömda ini skägget, det alltför vilda.

Hur fredlig gubben eljest man såg i byn,
nu stod han mörk, med rynkade ögonbryn,
ty midt i elden förde han kompaniet,
och redan han fått på sig det gamla pliet.

Det var hans lust ännu att i vänners rund
få lefva om igen mången bister stund,
att rulla taflor upp från den gamla tiden,
då svenska äran än sig ej gömt för striden

Men plötsligt stammar gubben och blir försagd —
han bryter af; säg, blyges han för sin bragd?
Visst ej; men minnet sviker, ett namn är borta,
och nu midt i affären kom han till korta.

Hvem räddar honom, gissar du, i hans nöd?
Det är en liten flicka, om kinden röd;
hon hviskar sakta ordet, och nu är bruten
den snöda trollring, nyss var kring tungan sluten.

Nu går det åter framåt i hans affär,
han hugger lustigt kring sig, hvart än det bär;
hans eget sällskap varsamt tillbaka träder,
halft skrämmt för gubben, der han attacken leder.

Men efter striden söker han älsklingen,
som förde fram till honom undsättningen,
den lilla flickan, barnet i tredje ledet,
hans enda ättling, trösten vid vägasketet.

Han lyfter henne sakta upp i sitt knä,
och dragen ljusna stilla, hans läppar le:
»om karl du vore, skulle du nog dig lära
att föra värjan, Hildur, med karläära.»

»Men nu du hjälpa skall i en annan strid,
den sista, den jag kämpar för evig frid:
undsätt min själ med ordet i rätta stunden;
låt höra lifvets lösen fran barnamunnen!

G. HAMMARSTEDT.

Kamillas korg.

Kupido sjelf en dag Filemons pipa tager,
hans skapnad, växt och hy, hans staf och krans af lager.
Han till Kamilla går, som åt all kärlek ler
och knappt en nådig vink åt herdars knäfall ger.

En manlig blygsamhet den täcke guden pryder;
med ömhet och behag han all sin känsla tyder:

— Kamilla , säger han, ditt hjerta jag begär;
var nu fullkomlig nog att ömma för en kär!»

En brydd förställningskonst så när förrådt Kamilla;
hon svarar likväl djerft: »jag ej din eld kan gilla,
åt frihet, ej åt dig, mitt hjerta offras opp.

Släck allt ditt rökverk ut! Du älskar utan hopp.

Jag tål ej något tvång af männens tvära nycker,
jag om min frihet mer än all din ömhet tycker:
Kupidos svaga pil mitt bröst ej nån'sin rör.
Farväl, Filemon! gack . . . mitt rena svar du hör!

Ett sådant hårdt förakt vår ömhetsgud förtryter,
han lägger larven af, sin länta skapnad byter
och ropar domen ut: du, som vill lefva fri,
skall också till din harm få evigt ogift bli.
Farväl! — Så straffas den, som talar öfverdådigt.

»Ack vänta» svarar hon, hvad — ogift! Vänta nådigt,
du lille ömhetsgud, som ej mitt narri tål,
du känner ju mitt bröst och flickors tungomål.

S. G. HARLINGSSON.

Den dödas dröm.

Den lilla skön jungfrun hon drömmer en dröm,
der bleknad hon sofver på bår:
vid modernehanden, så kärlig och öm,
i lunden bland rosor hon går;
och dagen är sval
och skuggrik den löfviga linden.

Der sjunger en fogel på blommande qvist:
»Guds lilla, Han signe din färd!
Förr'n dagen är bergad, jag säger för visst,
du hinner till englarnes verld,
der himmelens små
i härliga lustgårdar vandra.»

Det ringer så vackert i blommor och blad,
så väl ingen tunga än sang!
Sa låter allenast helt nära Guds stad
silfklockornas ljufliga klang.

O, finge jag der
lustvandra på klara gullstenar!

På rosiga skyar sig sänker ett bud
från honom, som höll henne kär,
och lyfter på vingen den liljhvita brud
och henne till brudgummen bär.

De sälla Guds barn
omfamna en syster från jorden.

Du moder här nere, som sörjer sa ömt
en kärlekens förstling och pant,
hör på, huru saligt den heliga drömt,
och tro, att Försonarn sagt sannt:

»hon är icke död:
hon sofver allenast, den lilla.»

S. J. HEDBORN.

Födelseorten.

Det var här vid skogen
som min ande väcktes;
här, som först mig trogen
modershanden räcktes.

Här till lycklig möda
fostrades mitt väsen;
blommor, blå och röda,
tog jag upp från gräsen.

Bäcken hördes hviska,
der jag sprang bland stenar,
fick sig snart förfriska
under svala grenar.

På den smala toppen
såg jag göken gunga;
sparfven satt på knoppen,
lyddes på hans tunga.

Långt mitt öga räckte
blomsterfält och byar,
torn, som spetsen sträckte
upp till himlens skyar.

Sag af korn och vatten
blå och gröna sjöar,
och i sommarnatten
röda himmelsöar.

Solen bakom tornet
såg jag ned sig luta;
vallhjonet i hornet
da jag hörde tuta.

Månen såg jag träda
upp bland stjernekransar,
för att molnet kläda
uti silfverfransar.

Ner sin blick han sänkte
på en blommas hufva,
och en lysmask blänkte
på en mossig tufva.

Glöm de klara blossen,
sof till ljusa dagen!
Morgon — lille gossen
möter dig i hagen.

S. J. HEDBORN.

Morgonpsalm.

O, du, som öfver verldar vakar
och mina dagars öden styr,
en namnlös fröjd mitt hjerta smakar,
då det uti ditt sköte flyr.
Nu för det lif, hos mig du väckte,
och för den famn, åt mig du räckte,
o Gud, jag tackar dig!

Och för de barndomsminnen klara
och för den rena oskuldsfröjd,
och för den lott, att lycklig vara,
med lifvets alla skiften nöjd,
och för en far, en mor, för alla,
som älska mig och vän mig kalla,
o Gud, jag tackar dig!

För ljusets ande, som sig viger
allt mer ett tempél i mitt bröst,
som manar, när *min* vishet tiger,
med öm och med allvarlig röst;

för allt det goda du mig lärde,
för dygden och för menskovärde,
o Gud, jag tackar dig!

För solens stund, ja, ock för stormen,
som, när ibland den hann till mig,
blott skilde anden åt och formen
och pröfvade min lit till dig;
för varningen, du huld mig sände,
för faran, från min stig du vände,
o Gud jag tackar dig!

Led mig igenom alla öden,
min far och *allas*, *allas* far!
Gif kraft i strid, gif hopp i nöden,
och gif mig tröst i sorgens dar;
låt mig, när genom lifvets vimmel
jag slutat färden, i din himmel
o Gud, få tacka dig!

J. C. HELLBERG.

Colchicum Autumnale.

Se molnen valta sig i tjocka lager
utöfver himmelens och jordens rund,
när hösten skälfvande en aftonstund
kring bygden genomvåt och frusen drager.

Re'n ligger ängen sköflad, tunn och mager,
och naken, utan löf står hvarje lund;
men se, då skjuter upp ur jordens grund
ännu en blomma i den bleka dager.

En vårväxt liknar hon till färg och skick,
hon därför fagnar lik ett barndomsminne,
bevaradt friskt i ålderns dar ännu.

Min blyga sångmö, slå ej ned din blick!
Fast sent på hösten vuxen i mitt sinne,
du är en vårens blomma äfven du.

F. HOLMGREN.

Ölika lynnen.

Der lopp en pilt öfver stugugolf,
han väsnades som en ryss:
han hade lärt sig att läsa nyss
och tyckte sig stor som tolf.

Snart skaffar jag mig en penningpung
och pengar i den som gräs,
se'n köper jag mig en stor kat'kes
och så blir jag prest eller kung.»

Der satt en man vid ett bord och skref,
bland luntor han knappt fick rum,
men allt som de tjocknade, tum för tum;
dess tunnare sjelf han blef.

O, visste jag blott en enda ting
för allt, hvad jag lärt med nöd!
Jag vet ej ens, hur man bakar bröd
åt barnen, nar allt kommer kring.»

Hvar, tror du, finner man slika två
med sinnesart af så skilda slag?
Den morske pilten — det var just jag,
och mannen — är jag också.

F. HOLMGREN.

Till dig!

Till dig, till dig, min vän den allra bäste,
jag ila vill, välsignande ditt namn!
Som rädda fogeln flyr till säkert näste,
jag finner friden, Jesus, i din fann!
Ej bryr mig världen, hur dess storm än larmar,
jag hvilat saligt glad i dina armar.
O, hör min varma bön: förskjut ej mig,
som längtar, suckar, trånar efter dig!

Hos dig är lugn och ro: hvar sorg, hvar smärta
försvinner, natten lik, då dag är när;
och som ett barn invid sin moders hjerta,
så ljuft jag drömmer, då hos dig jag är.
Fritt ondskans pilar mot mitt bröst må falla:
mot trones sköld de återstudsa alla.
Jag räds ej våld, ej syndens snöda krig;
mitt stridsrop är: »min frälsare, till dig!»

Jag söker ej, hvad världen kallar lycka,
ej jordisk rikedom — hvad båtär den?
Jag söker dig . . . O, låt ej flården rycka
mig bort från ljuset, bort från himmelen!
Kom, skingra tviflets, skingra otrons töcken,
lys som en stjerna mig i lifvets öken,
följ du med mig uppå min vandringsstig,
led mig till himmelen, till Gud, till dig!

Om qvalets hvassa törnen än mig stinga,
om än min väg skall färgas af mitt blod —
har jag blott dig, hvart qval blir då så ringa,
hvar gjuten droppe öka skall mitt mod!
Du är min frälserman — hvi skall jag klaga?
Den kalk, som räcks mig, vill jag tåligt taga.
Kom, milde Jesus, i din tienst mig vig:
mitt mål är skönt: det är till dig, till dig!

Lär mig att lefva som dig, herre, tackes
och tåligt lida här på lifvets ö,
och när en gång min lefnadsboja bräckes,
o, lär mig då att saligt stilla dö!
Låt fria själen, renad ifrån gruset,
från synd och död sig höja emot ljuset!
Du gode frälsare, förskjut ej mig —
nej, låt mig evigt bo hos dig, hos dig!

Tornerspelet.

Hvilket högljudt sorl af röster,
hvilken talrik menckohär!
Säg, hvad är det väl för fester,
som med jubel firas här?

Till den polske kungens ära,
som i dag blir Sveriges kung,
firas denna glada högtid,
samlats gammal hit och ung.

En tornering är det. Skåda
omkring banan hofvets flock;
hvilka tärnor, nordiskt sköna,
rosenkind och guldgul lock!

»Kungen kommer, kungen kommer,
lefve, lefve Sigismund!»
ropas det från spridda hopar;
jublet stiger hvar sekund.

Ja, han kommer, kronbesmyckad,
höljd af hermelin och guld.
Dock bor sorgen på hans panna,
och hans blick är föga huld.

Hör, trumpetens stänma skallar!
Inne är nu fejdens tid.
Var nu redo, riddarskara,
äran vinkar dig . . . till strid!

Och nu brytas hundra lansar
i den skarpa, hårda strid.
Svärden klinga, sköldar splittras . . .
hjertan slå af lust dervid.

Dock bland dagens alla kämpar
ingen svensk till täflan gått.
Af högmådiga polacker
fylles rännarbanan blott.

Främst bland dem i silfverpansar,
lik en stjerna, rik på glans,
skönjes en . . . i alla strider
segerns sköna palm var hans.

Men trumpeteten åter klingar —
skrankets portar ryckas opp,
och en skepnad, lätt som vinden,
ilar fram i raskt galopp.

Blått och gult, de färger kära,
Sveriges färger, skölden bär;
blå är rustningen, och hjälmen,
nedfäld, guldgul fjäder klär.

Mot den än oöfvervunne
obekante riddarn styr.
Vred polacken höjer lansens,
är af lyckan segeryr.

Men, hvad fröjd! Från gångarn höge
stöts han ned af svenskens hand.
Han, så stolt för få sekunder,
ödmjukt kysser banans sand.

Okänd riddare har vunnit,
honom tillhör ärans krans.
Ijud, trumpet! Af svensken seger
öfver hatad främling vanns.

Men ifrån sitt hufvud stilla
segrarn hjälmen lyfter då.
Hvilket under! Gylne lockar
kring ett ljusfullt anlet' slå.

Ogat är som nordens himmel,
kinden ros och lilja bär.
Blygt, men lugnt han kring sig blickar:
yngling ej — en mö det är!

Och från tusen, tusen läppar
ljuda glada lefverop;
men en djup, fast qväfd förbittring
rufvar i den polska hop.

Slöjor vifta, blommor falla
öfver ungmön, hvilken står
tyst ibland den glada mängden,
sjelf en blomma i sin vår.

C. F. A. HOLMSTRÖM.

Fader vår.

Fader vår, som äst i himlom!

Gud, den eld, som kring dig lågar,
förtärde vägen till din famn!
Du antog mildt en faders namn —
och stoftets barn dig nalkas vågar.
Ej denna höjd, ej denna rymd
nu mera skola mig förfära,
der du i ljuset af din ära
var evigt fruktad, evigt skymd.
Må himlahvalfven återskalla
af sferers gny och verldars gång
med tidens floder, när de falla
i evighetens djupa fång,
må du en sammanstämning höra
af alla väsens höjda röst —
en hemlig suck ifrån mitt bröst
har lika tillgång till ditt öra.

* * *

Helgadt vare ditt namn!

Ho äst du? seklers fråga var.
Jag var, jag är den jag skall blifva:
 det var det enda gudasvar,
 du kunde menskligheten gifva.
 En annan tid, bestänkt med blod,
 din guddom syntes sjelf dig jäfva,
 och korset blef din ärestod,
 när alla verldar för dig bäfva.
 Med törne eller himlaskrud
 du var den samme i ditt rike;
 men ack, jag flyr till menskans like,
 förkrossad utaf menskans Gud.
 Ja, när jag helig tystnad svurit
 åt namnet af ditt majestät,
 jag mera tröstad nämner det,
 som du i menskligheten burit.

* *
 *

Tillkomme ditt rike!

Din magt har aldrig gränser känt:
 seraferna ditt välde fira
 och falla neder för din spira,
 du himlars fader och regent!
 Naturen, alstrad af din styrka,
 och tiden, gjuten ur din barm,
 med helig lydriad glada dyrka
 din vishets djup, din allmagts arm.

Men kommer då ej snart den dagen,
 då denna milda styrelse,
 der kärleken är högsta lagen,
 högst hyllas skall af menskorne?
 Ack, låt kring detta klotets yta,
 som nöd och mörker öfvertäckt,
 din segersälla spira sträckt,
 vår jord till glädjens hem förbyta!

* * *

Ske din vilje . . .

Men hvarför dröjer du att hämnas
 det djerfva uppror, jag beredt?
 Kan af din vishet något ännas,
 som icke strax fullbördan sett?
 Hvad är då denna blinda vilja,
 hvad är då denna veka hand,
 som söka slita sina band
 och sig från skaparns välde skilja?
 Min Gud, jag kände ej mitt väl —
 din vilja är det enda sälla
 och lifvets ändamål och källa
 och hela verldssystemets själ.
 Nej, aldrig mer min tunga klagar,
 hvad lott du helst mig värdes ge,
 och ödet, styrdt af dina lagar,
 skall vid min glada uppsyn le.

* * *

Vårt dagliga bröd gif oss i dag!

Likväl, när dagens bloss bestrålar
 de digra fält, den rika trakt,
 der du bereder grödans prakt
 och fyller ymnighetens skålar —
 förlåt, jag kräfver enskildt hägn!
 Om mina suckar varit trogna,
 låt af ett väntadt aftonregn
 min ringa skörd i morgon mogna!
 «I morgon» — hvilket fåfängt ord! —
 ett barn sitt lekverks lön betingar.
 Se liljan, strödd omkring vår jord,
 se fogeln, förd af lätta vingar,
 den ene flygtig under skyn,
 den andra naken utan hydda,
 med lika vård du värdes skydda,
 och båda bli min eftersyn.

* * *

Förlåt oss, såsom vi förlåta.

Du lemnar dock i min förmåga
 med dig att stifta ett förbund,
 som blir en evigt fastställd grund
 till sällhet eller ock till plåga.
 Ett vilkor stoftet dristar här
 att verldars konung föreskrifva:
 hans skonsamhet mot mig må blifva
 lik den, som jag mot andra bär.

Ack, redan för den dom jag häpnar,
 den jag förgäfves ångra skall,
 jag sjelf din vrede mot mig väpnar
 och tecknar stunden till mitt fall.
 Men du, hvars hjerta hämd ej föder,
 förlåt den ed, jag svurit har,
 och låt min fridsamhet med bröder
 förkunna att du är vår far!

* * *

Inled oss icke i frestelse!

Hvad vällust börjar jag att andas,
 hvad retelse, hvad tjuvningskraft!
 För ögat guld och purpur blandas,
 för tungan idel nektarsaft.
 Jag blef ju skapad för att njuta;
 men i begärens raseri
 jag slutar med att tårar gjuta
 just der jag lycklig skulle bli.
 Har då din vrede gömt i drufvan
 för helsan ett försåtligt gift,
 och sträckte du i mörka grufvan
 en snara för min odlingsdrift?
 Nej, men din godhet vill mig unna
 förnuftets dyra förmånsrätt,
 att sjelf min sällhet *välja* kunna;
 men äfven sjelf mitt olyckssätt.

* * *

Fräls oss . . . ty riket är ditt . . .

Snart, trött och magtlös utaf striden,
jag går att granskas inför dig,
och evigheten möter mig,
förtärd och drucken utaf tiden.
Hvem tog sig denne usling an,
bland vågorna i stormen kastad,
af brott och dagar lika lastad,
om han hos dig ej tillflykt fann?
Ack, fräls mig då ur denna våda:
du är mitt upphof: var mitt hopp;
led mig till målet af mitt lopp,
att salighet och sanning skåda!
Ja, detta svaga hjerta tror
att bäst till dig allt återvänder;
ty du har evig magt i händer,
är evigt god och evigt stor.

C. FREDRIKSSON HORN.

Bladet vänder sig.

En bok är lifvet. Ödets vindar vända
dess vexlande och tankerika blad.
Vi läsa — hvad som händt, hvad oss skall hända —
förgängelse och lif på hvarje rad.

Besviken af din bäste vän, du gråter;
nu vändes bladet: du i tårar ler.
Du lider nöd; sig bladet vänder åter:
du njuter, hvad en blickad himmel ger.

I lyckans öfvermod du sjelfviskt fråssar . . .
betänk att bladet snart kan vända sig!
Har du ej sett, hur viggén eken krossar —
hvi skulle den då icke drabba dig!

Du arme, som på smärtans grymma läger
dig vrider, ack, ett rof för tusen qual,
hör icke äfven du en röst, som säger
att allting ändras här i sorgens dal?

Så fäll ej modet! Stormen snart sig saktar;
de digra åskmoln åter skingra sig.
Se, bladet vänder sig — och du betraktar
en nejd, der sol och lugn förtjusa dig.

Förtvifla ej, om stiltje länge råder
på nyckfullt haf! Du kommer tids nog fram.
Sig bladet vänder: seglet nu förråder
att vinden friskar kring din julles stam.

Och när du tröttnat vid den kända skriften
i lifvets bok, och blicken blifver skum —
sig vänder bladet än en gång, och griften
blir nu ditt sista, mörka hvilorum.

I dödens natt, hur tyst, hur kallt, hur stilla,
ej vind der susar, ingen solglimt ler!
Dock, hvilket under! Är det icke villa?
Din grafdörr öppnas — himlens glans du ser.

Din själ, ej mer i stoftets bojer fången,
nu frigjord upp mot högre rymder flyr.
Sig bladet åter vänt — för sista gången —
det är ditt hjertas himlalif, som gryr.

L. HÖIJER.

Aftonrodnaden.

Re'n solen sjunkit bakom bergen,
men aftonrodnan flammar der,
så skön ännu i purpurfärgen,
och morgondagens budskap bär.

Så sjunker lifvets fröjd, men hoppet
oss lyser än i qualens natt
och bådär efter vandringsloppet
en högre, oförgänglig skatt.

Det längtansfulla hjertat trånar
till aningens fördolda land
och fantasiens vingar lånar,
men fjettras qvar af tankens band.

Hvart vill du fly? Bland jordens dimmor,
förmätne, är din blick för svag.
Se aftonrodnans gylne strimmor
och hoppas på en morgondag!

G. INGELGREN.

Konungasonen.

Glåd spelte solens lågor i fager sommardal:
den gamle kungen gick sig ur vänlig marmorsal:
i sina lockars silfver, allt för den blanka rad
af slagtningslystna kämpar, den höge steg och qvad:

»Re'n stridens vilda hopar förspörjas fjerran från,
och till min kungsborg stiger de starka lurars dân.
I dag det gäller kämpa med kraft och lejonmod;
ty skarp är hämdens klinga och törstar efter blod.»

»Men mannakampen höfves ej silfverhårig kung,
de skrumpna armar svika och hjelmen görs så tung.
Upp, ungdomsstarke kungsson, dig bidar dagens strid:
drag hän med goda gudar och vänd igen med frid!«

Då steg ur kämpahopen den höge yngling fram;
en våg af gylne lockar om breda skuldran sam.
Så hjelteglad i hogen han drog sitt goda svärd,
och tyst bad gamle kungen en bön för lycklig färd.

Och snart i sommarfältet den djupa skaran stod,
hvert hjerta slog af gamman, hvert öga brann af mod.
Den gamle, mörk i hogen, på kungavallen satt,
och vreden sköt sin ljungeld i blickens vinternatt.

Och plötsligt, vid ett tordön af vilda kämparop,
de mörka stridens vågor på en gång slogo hop;
och tusen klingor brunno i solens purpurglöd
och sjöngo in sin ovän i blodig hjeltedöd.

Men hämdens legda skaror ej stodo kampen ut,
och flyktens skuggor höljde de gröna fält till slut.
Och hårdt i blanka hjelmar bet kämpasvärdets egg:
då log den gamle kungen allt i sitt silfverskäg.

Och åter öfver fältet gick härens stilla gång;
men ingen gamman stämde de gälla lurars sång.
Tyst för sin konung sänkte hvar kämpe lans och svärd:
»välkomne, starke hjeltar, med segerns glada gärd!»

»Haf tack för ordet, konung!» en skäggig kämpe qvad,
»väl är dig seger vunnen; dock görs ej färden glad.
Vet, om ej hämden röfvat dig konungskronan från,
han stulit dock din glädje; ty fallen är din son.»

Då sjönk på kämpaskaran en blick, så mörk och tung;
men plötsligt qvad den gamle: »glöm ej, att jag är kung!
Den, för sitt land har fallit, ej svikit ärans bud.
Hell, stämman upp, I kämpar, de glada segerljud!»

Och stridens lurar klungo till sammans på en gång,
och upp tog kämpaskaran den djupa segersång.
Mot sommarljusa himlen den steg så glad och fri,
och tusen hjertan lade sin varma bön deri.

Men när i vindens vågor hvar ton förgången var,
»bort *konung!*» sad' den gamle, »nu får jag vara far!»
Och mannaringen löstes allt på hans herskarbud —
der-låg den unge kämpan i blodig segerskrud.

Då släcktes sista flammen i gubbens hjeltblick,
en flod af stilla tårar utför hans kinder gick.
Med brustet fadershjerta han vände derifrån,
och ropade mot molnen: »o Gud, min son, min son!»

Näktergal och lärka.

I lummig lund af bokar satt
en gammal snillrik näktergal
och sjöng så skönt i stjernklar natt
om flydda fröjder, djupa qual.

Men nästa morgon i det blå
unglärkan drillade så qvick,
och näktergalen hörde på,
men gillade ej lärkans skick.

Snart bjöd han henne till sitt hem
i lundens äldsta, största bok,
der tysta löf omslöto dem.
Han talade allvarligt klok:

»Du sjunger, lärka, mycket snällt,
din låt är ganska riktigt satt,
du drillar oförskräckt och gällt,
men alltför fritt, för djerft, för gladt.»

»Jag tål ej visor, skämt och glam,
för slikt blir ingen skald belönt.
Blif djup och hög och allvarsam,
sjung vemodsfullt, högtidligt skönt.»

Han sade mera, sannt och rätt:
det ljud så fint, så djupt, så ömt,
allt efter näktergalars sätt,
att lärkan aldrig dylikt drömt.

Men när han slöt sitt vackra tal,
sa' lärkan: »allt det der är godt
för dig, du vise näktergal,
men jag är ju en lärka blott.»

»Sjung du för stjernorna i skyn,
till gamla, qvalda hjertans tröst.
För barn och blommor der i byn,
i solsken klingar gladt min röst.»

J. A. KIELLMAN GÖRANSON.

Rikeman och fattigman.

Rikeman äter allt läckert, han vill,
fattigman knappt har potatis och sill.
Rikeman sväljer och qväljs af podager,
nödan gör fattigman ledig och mager.

Rikeman åker med pelsverk så tjock,
fattigman springer i tunnaste rock.
Rikeman fryser så blåblek på kinden,
fattigman svettas så rödlett i vinden.

Rikeman kläder sin hustru så grann,
fattigmans lappar åt sig och sin man.
Rikemans hustru är pjunkig och grälig,
fattigmans munter och flink och beskedlig.

Rikemans söner få läsa latin,
fattigmans pojkar få knoga som bin.
Rikemans söner hushålla så illa,
fattigmans pojkar ta rätt på det lilla.

Rikemans döttrar få dansa hvar stund,
fattigmans jäntor få slita en hund.
Rikemans döttrar bli bleka och magra,
fattigmansflickorna röda och fagra.

Rikeman hvilar i ejderduns qualm,
fattigman ligger på rasslande halm.
Rikeman drömmer om tjuftar och sparkar,
fattigman sofver så fredligt och snarkar.

J. A. KIELLMAN GÖRANSON.

Kondoren.

Mexikos himmel af sin klarhet glimmar;
ej något moln i djupblå rymden simmar,
om ej det der? Nej, det är en kondor:
hans blick är hemsk, ty intet rof den når.

O, hata ej demonen i hans öga.
ty hunger heter den! I himlens höga,
bestrålade palats han sväfvar fri,
men hungrig är dock han, så väl som vi.

Bland maniok och bananas, på stranden
en liten gosse roar sig i sanden;
af gula korn hans fina hand är full,
han ler, fast han ej vet att det är gull.

Du, hulda engel i din lillas öga,
nu är du ljuf; likväl jag tror dig föga;
ty om blott gossen blir en man, skall du
väl blicka mera hemsk än gamen nu.

Hvad fröjd uti kondorens ögon blänker!
Ifrån sin blåa höjd han ned sig sänker,
med skarpa klor han barnet griper i
och lyfter sig, så nöjd vid gossens skri.

En blomma håller gossen qvar i handen,
en passiflor; bland kaktus nyss han fann den;
derofvan vissnar hon, när gossen dör,
och hennes stängel vissnar nedanför.

O moder, fåfängt sträckas dina armar,
förgäfves är ditt rop, sig ej förbarmar
kondoren, ty han kan ej höra dig;
till solens land den glade höjer sig.

Din son slet blomman från dess stängels hjerta,
men stängeln tiger med sin bittra smärta,
den arma stängeln får ej gråta, han,
men du din sorg i tårar smälta kan.

Ja, vet också, att Gud kondoren sände;
med honom hem till himlen återvände
din son; men om han *nu* ej följa fått,
ej någonsin han skulle himlen nått.

J. A. KIELLMAN GÖRANSON.

Kristi efterföljelse.

Ur en *Thomas a Kempis*.

Hans röst jag kalla hörde,
hans bild jag skymta såg:
en nyväckt längtan rörde
så underbart min hog.
Hvart har han nu försvunnit?
Hvart vek hans bana af?
Ack, att jag honom hunnit,
och han sin frid mig gaf!

Men bort allt tvekans vimmel,
ser jag ej der hans spår?
Till honom och hans himmel
i dem jag säkert går.
Fritt stinge törnets pilar
på lång och rastlös stråt,
så lätt min fot dock ilar
den vigda väg framåt.

En gång jag målet hinner,
der han mig vinkar re'n
och nu ej mer försvinner,
ett fjerran, gåtligt sken.
Lugnt sluten till hans hjerta,
jag ser hans anlets ljus,
och glömmer vägens smärta
för glädjen i hans hus.

E. J. F. KJELLANDER.

Landtvärnsqväde.

(Af två masker i ett ostgäuge.)

En tidsbild.

Godt folk, som här samlens med byttor och krus,
hör hit lite' grand!
Två stackare, tarfvande bränvin och snus,
begära er hand.

Vi förr varit menniskor likasom ni,
af samma natur;
men oförtänt tvungos vi landtvärn att bli,
hoc est: rikskreatur.

A.

För spaden det gafs mig en gammal musköt
och rostig var den:
män gaf mig ett tillnamn: jag kallades *Nöt*,
och heter så än.

B.

Än jag då, som förut var sotargesäll,
så konstklok och fin,
blef tagen till trumman — det gräsliga spjell —
och fick heta *Svin*.

Båda.

Vi svulto och fröso och lågo som ök
under himmelens tak:
en part skulle fäkta, men damp liksom stök
för rättvisans sak.

Att ej måtte fela det ringaste grand
af krigisk taktik,
blef ryggen försäkrad mot giktvärk ibland
genom gatloppspraktik.

En mängd låg i rikspestfabrikernas bås
för öfning och rön:
flertalet tog döden, men resten, gu'nås,
fick lifvet i lön.

Bland dem voro äfven vi stackare två,
som jemkat oss hit.
Se'n trasor och mer ifrån topp och till tå
blef all vår profit.

Väl afskedet säger vi tjenat med mod
fälttåget till slut;
men, tron oss, vi hvarken nå'nsin sett blod
eller fiendes kurt.

Likväl om det anstår ert brokiga skrå
två kämpar i glas;
så unnen oss vackert ett krus och en vrå
i ert mjölkekalas!

J. P. KJELLBERG.

På min moders graf.

Blicka ner i nattens timma
på mitt slutliga farväl,
låt en känsla mig förnimma
att du läser i min själ;
att du läser i mitt hjerta
minnets vemod, sakna'ns smärta!
Sorgernas och hoppets strider,
dem du läser äfven väl.

O, jag känner att ditt öga
sänkes varmt uppå min stig;
att vårt afstånd hindrar föga
mig — som förr — att skåda dig.
O, jag känner att du vakar
för min välgång, och försakar
mången stund af stjerneprakten,
för att troget vårda mig.

Tro ej i den heta tåren
mig beklaga ödet. O,
plantan kan nog uti spåren
af det flydda stödet gro.
'Ty om här dess lif förlängdes,
porten till ditt hem ej stängdes,
der vi åter skola råkas,
för att evigt sammanbo.

Jag till dess skall tåligt strida
med det hopp, Han skänkt mig har,
för ett rum invid din sida,
då jag dit från stoftet far.
Englars körer nå vårt öra,
hvarvid vi tillbakaföra
minnet af förtröstans seger
öfver tviflets bittra dar.

J. F. KJELLSTRAND.

Katrina vid Sättra brunn.

Och kopparn står och skiner på sin hylla,
i fönstret sitter katten nöjd och stinn,
qvällsolens strålar rutorna förgylla,
och rosen ser till balsaminen in.

Fast vreda pigor jemt i dörren smälla
och skramla vildt med tallrik och kastrull,
till gummans kök vi gerna kosan ställa;
ty hon är alltid rar och god som gull.

Med dina gråa hår, med rena pannan,
du inger oss en gammaldags respekt.
Du tiger visdomsfullt, när kaffekannan
de snabba tungor till kritik har väckt.

Du tyngsta lasset drar bland oss och fignar
ej gommar blott, men hjertan mången gång.
Hur lynnen mulna eller himlen regnar,
hos dig dock finnes solsken dagen lång.

Vi taga plats i gröna soffan under
»de kungligas» porträtt med gylne list,
och nu, när du ser kring dig gamla kunder,
du kokar kaffet som en sann artist.

Din skål då i din egen bruna nektar,
hvarur cikorian aldrig flutit opp;
ty din är dagen med dess hövålmflägar,
med hjertefröjd, med kaffetår och dopp!

LOTTEN VON KRÆMER.

Vid parkens gräns.

Minns du den gång, då blygt ditt *ja* blef sagdt,
den mossbänk, der syrener höllo vakt,
den källas spegel, som min lycka spådde
och dina kinders flamma djerft förrådde?

En häftig längtan hade fyllt mitt bröst,
en ljuflig aning hade stämt min röst,
vi gingo långsamt i den stora parken;
du lyddes stilla och såg ned på marken.

Vid parkens gräns, i strålars gylne flod,
ett gammalt växthus' dörr på gafvel stod;
för sunnanfläkten rika blomsterhängen
der blandade sin doft med doft från ängen.

Hur ljuft var ej naturens sommarlif,
långt bort från stadens torka, stoj och kif!
Jag hviskade ditt namn i stilla freden —
minns du vår kärleks undersköna Eden?

Och der, bland blomstren, alla nu sin kos,
på dina läppar föddes diktens ros,
så svällande i ungdomsvarm berusning,
vid solens sista blick och trädens susning.

LOTTEN VON KRÆMER.

Rimmet.

Hvad är ett rim? Det är en ton, som hoppar
från rad till rad som ifrån sträng till sträng;
-en stråle, som förgyller skilda toppar;
en blomma, som strör frön från äng till äng.

Ej må du tro, att tonen är den samma;
den söker genklang blott och harmoni.
En ton slår upp. Hör denna ensling stamma
sin bön, att i ackord försonad bli!

Betrakta färgen! Skiftning nog du finner,
fast samma grundfärgs enhet genomgår;
i hvarje hjerta samma purpur brinner,
och dock på *sitt* sätt hvarje hjerta slår.

Och blomman? Fråga fjäriln blott, som flyger
från äng till äng, ack, fråga denna skalk,
om, när i rosors barm sin gadd han smyger,
han samma honing får i hvarje kalk?

Men icke nog med ton och färg och blomma,
ej alltid sådan biroll rimmet har;
till ohägn oftast, stundom dock till fromma,
kokett det sjelft Pegasens tyglar tar.

Hvem har ej sett den allvarsamma tanken
af rimmets trollsång litet förd på sned?
Gräfd går kanalen rak med raka banken;
men bäcken slingrar på sin fagra led.

Men stundom ock, när rimmets lilla flamma
vid radens slut fosforiskt tändes an,
det händer, att det ljusnar i det samma
i tankegång, der nyss man väg ej fann.

»Dock ej för snillena, för diktens kungar;
nej, deras envåldsmagt ej tvifvel tål!»
Förstås! . . . Ibland likväl, när blixten ljungar,
den leds af liten, fin platinanål.

Må därför kringom dikten rimmet spraka
som gnistor kring elektrisk apparat —
men glöm ej innehållets rätt bevaka
vid formens off- och defensivtraktat!

»Ja väl, men hur den trolska formel finna,
som tvingar rimmets magter till förbund?»
Ack, rimmet, det är mycket likt en qvinna:
om rätt det älskas, lyder det på stund!

R. VON KRÆMER.

Brutna toner.

1.

Hon, mitt barn, min lockiga lilla flicka,
blek och snöhvit, kall som en marmorengel?
Hjertat vill ej, vägrar att tro på ögats
rysliga intyg.

Ve mig, ve oss, sanningen *måste* fattas!
All vår gråt ej mäftar att henne störa,
inga kyssar värma den lilla handen,
intet, ack intet!

2.

Hem jag kom. Den lilla, som nyss så muntert
lekt och sprungit, hade på soffan lagt sig,
sjelf på små, små fötterna bredt sin lilla,
randiga kappa.

Ej till någon hade hon fölt en klagan,
ingens hjälp begärt eller någon ängslat,
låg der stilla, talig; men späda hjertat
klappade häftigt.

3.

Trenne dagar, trenne förfärligt korta,
långa dagar, dagar af feberifver . . .
Plötsligt tystnad! Lyssning! Ett litet urverk
stannat i natten!

Pris dock ske dig, sorgliga, milda yrsel,
ingen aning, intet begrepp om plåga!
Hvar har Nina ondt?» jag med ångest sporde.
»Trött i mitt hufvud!»

Grönt och upprätt växer det unga axet,
vårligt friskt och sväller af lust att blomma.
Frosten kommer; vissnande lutar strået,
trött i sitt hufvud!

4.

Nyss, så nyss, hvem kunde väl mindre tyckas
»trött» än hon med qvicksilfverfotaparet,
hon, som ingen någonsin såg förståndigt
gå genom rummet?

Hur den rastlöst pratade oförtröttadt,
rosenmunnen, medan det stora, bruna
ögonparet visade andens lilla
fotografibild!

Hvilken glädje, rasa bland småbekanta,
skratta, gunga, klättra bland sten och buskar;
hur det smålockkrusiga, bruna håret
lekte på pannan!

5.

Tro dock icke, barnet beständigt lekte.
Tidigt röjdes kunskapsbegäret vaknadt,
sökte näring. Ofta man varsamt måste
hålla tillbaka.

Allt var roligt: höra berättas sagor,
skrifva, räkna, läsa fransyska verber.
Biet honung finner i ängens blommor,
finner i åkerns.

6.

Ett, jag minns dock, hade hon svårt att lära:
kunde aldrig höger och venster skilja.
Gagnlös kunskap! Aldrig vid skiljövägen
hade hon sett sig!

Hon ej kände annat än *en* väg: lydnad.
Dess beskrifning hade hon fått i hjertat,
och längs vägens blommande renar löpte
sanningens stängsel!

7.

Arma maka, du, som i åtta solår
rastlöst värdat, bedit och älskat rastlöst,
bildat hjertat, odlat den unga tanken,
stolt öfver framsteg.

Arma maka, måtte du styrka finna
hos dig sjelf, i spänstiga dufvosinnet;
jag, ditt stöd, äck, mägtar ju än ej kufva
egen förkrossning!

8.

Lillkatkesen älskade hon, likt allt, som
»litet» nämdes. Kärast var minsta dockan,
minsta bollen bäst, och den »lilla myggan»
fick man ej skada.

I den större kunde hon tredje budet —
henne gjordes icke behof förklaring
af det fjerde! Fader och moder hedra
visste hon medfödt!

Hvarför blef ej henne, som löftet lyder,
derför gifvet länge på jorden lefva,
sprida glädje, glimmande glad, som fosfor
genast i flamma?

Hvarför? Svarslös fråga, så ofta frågad!
Frisk och vacker, barn med en engels hjerta,
liffull, hoppfull, rosig af framtidslöften,
bruten af döden?

9.

Många vänner egde hon, små och stora,
när och fjerran. Ofta jag såg på resor,
hur hon hastigt kunde magnetiskt värma
främmande hjertan.

Må min tack er nå, en förtviflad faders!
Än en bön: förunna åt henne ännu
plats . . . en tid . . . i minnena! Namnet Nina
tar ju ej stort rum!

10.

Ack vår älskling, hennes var lilla rummet
ofvan salen. Trappan står kvar der borta.
Likt en ranka slingar den rundt om pelarn,
svingar sig uppåt!

Hvar är trappan, visa mig, Gud, den trappan,
hvilken leder, leder med *viss/et* upp till
barnets rum i öfversta blåa loftet,
visa mig trappan!

Jakobsstegen, säger man, englastegen!
Skör, för skör, dess bräckliga pinnar brüste,
om på dem jag satte den stoftbetyngda,
jordiska foten!

Ack jag klagar, klagar så otålmodigt!
Snart för alla kommer den sista stunden.
Re'n i fjerran tror jag mig se den nalkas
liksom ett natt-tåg.

Rödt det glimmar, lokomotivlyktparet.
Hör det nalkas! Brusande! Tar mig med sig!
Bort jag flyr mot eviga solars uppgång,
bort genom natten!

R. VON KRÆMER.

På Balsberget,

midt på Dalskogen.

Min häst har tröttnat. Stenig var skogens stig
och tröttsam färden öfver den lösa myrn,
der endast spridda dvergbjörks-tufvor
lemnade hofvarne bräckligt fäste.

Med lossad salgjord hvilar han nu en stund
och betar ljungens knoppar och här och der
ett sparsamt strå, som funnit vägen
mellan den rådande mossans tufvor.

Till skogens höjdpunkt stigen har fört mig upp;
och dock min synkrets stänges af stammars mängd.
Men se! Der borta höjs en klippspets;
skogen beherskar den. Dit jag klättrar!

Mitt mål jag hunnit; ändtligen fri min syn,
af intet hejdad, flyger kring himlens rand
så vidt som blickens dubbelvinge
mägtar att bära dess lystna frågor.

Hur skön är skogens vildhet! Ett haf af barr,
i dunkelgröna, stelnade vågor häfdt,
och här och der en renmossklippa,
hvit som en skum på dess furuböljor!

I ljudlös stillhet hvilar den blåa luft
och dallrar sakta, tjusad af solens glöd,
och tyst och drömligt hvälfver Dyfran
böljornas dunkel i dalens skymning.

Hör lurens toner! Klagande ljuda de
ur milsvidt afstånd, darra och tyna bort;
i tiomila ödeskogar
tystnaden herskar å nyo ostörd.

Dock upp! Jag får ej dröja, om natten ej
mig hinna skall och gömma min smala stig,
förr'n fram jag når till Ulfsjöns stränder,
hinner den ensliga urskogskojan.

När aftondaggen faller på spindelns väf
och ufven ropa börjar på vestanfjell,
och skogen brusar, rörd af qvällvind,
då är ej godt att ha långt till herrbergs.

Ej godt det är att dröja på enslig stig,
ej godt det är att stanna till qvälln i skog;
ty natten, hedendomens broder,
löser de fångslade forntidsmagter.

När himlens hvalf har svartnat, och vestanskyn
sin sista gnista mistat, då tändas bloss
på bergens toppar, vålnadsflämmor,
spöken af blodiga offerlågor.

Då gå ur fjellens klyftor så hemska ljud;
den renskinnsspända trumman å nyo rörs,
och troll med eldblick, långa grenhorn,
skymta bland tallarnas pelarrader.

Då herskar skräckens guddom i skogens sal,
då träder Bal ur berget, som bär hans namn,
och med sin frände, Pan den gamle,
tager han öknen i brödraskifte.

Ej godt det är att färdas i nattlig skog
och mången sendröjd vandrare kom derfrån
 med rifna kläder, bleka kinder,
 håren af fasa på hjessan resta.

R. VON KRÆMER.

Sång för Stora Kopparbergets arbetare.

Upp, bröder, tändom våra bloss,
och fort dit pligten kallar oss!
Vår väg är mörk, men ej så svår,
fast den på djupet går.
Stor sak, att den går genom schakt,
vi äro alltid på vår vakt;
stor sak också, att den är lång:
dess längre blir vår sång.

Re'n berget för oss låtes opp:
vi gå dit in med glädtigt hopp,
att der en bättre verld få se
än den vi öfverge.
Och denna bättre verld är vår —
dess rykte öfver hafven går;
hon stått i tusen år, och än
hon många har igen.

Det är så lugnt i denna värld;
der blixtrar aldrig krigarns svärd,
hvert enda jern, som finnes der,
för fredens yrken är.

När jorden knappt har någon vrå,
dit icke hennes stormar nå,
så öppnas oss, i bergets famn,
mot dem en säker hamn.

Der uppe är väl grannt och skönt;
men här är sjelfva berget grönt,
och har en rikedom i sig,
som är omätelig.

Den fröjd kan jorden ej oss ge,
som när vi här få kopparn se,
hur den, emellan sot och dam,
ur berget tittar fram.

Hvad batar oss på jorden gå,
när andra blott om henne rå,
och vi på hennes rika fält
dock lida nöd och svält?
Här veta vi af ingen nöd,
men hafva jemt ett dagligt bröd,
som ej är borgadt eller länt,
men ärligen förtjent.

Ja, bruke jorden hvem som vill,
allenast berget hör oss till;
ty flere skördar vi der få
och rikare också.

En nattfrost jordens brodd förstör
och odlarns hopp om intet gör;
men bergets son med hvarje år
till nya skatter går.

Så fädrens tanke äfven var,
och tusenåra häfd den har;
liksom ett arf skall den också
till våra söner gå.

Väl höllo de sitt hem för bäst,
men berget alltid var dernäst,
och att de hade rätt deri,
besanna äfven vi.

Sent närme sig till oss den dag,
då någon i vårt brödralag
åt jorden företrädet ger
och berget öfverger —
och ändå senare den stund,
då det skall skälfva på sin grund,
och allt, hvad der så härligt står,
till intet återgår!

Så skyndom, bröder, med vår färd
till denna sköna underverld;
vår väg är mörk, men ej så svår,
fast den på djupet går.
Stor sak, att den går genom schakt,
vi äro alltid på vår vakt;
stor sak också, att den är lång:
dess längre blir vår sång.

C. G. KRÖNINGSVÄRD.

Den älskande flickan.

Yngling, skall jag allt för dig försaka?
När jag ser dig, o, hvad jag blir glad!
När du nalkas, håller mig tillbaka
någonting — jag vet likväl ej *hvad*.

Skild från dig, jag mycket, mycket eger
att förtro dig, som mitt hjerta rör;
men bredvid dig, ej ett ord jag säger,
stammar endast — och vet, ej *hvarför*.

Mina blickar först och sist dig följa;
men om dina möta dem till svar,
är jag hastig som en blixst att dölja
mina ögon — och jag vet ej *hvar*.

Ser jag dig med andra flickor skämta,
då blir allting för mitt öga svart;
jag vill ut, att anden återhemta,
jag vill fly — och vet likväl ej *hvar*t.

Ofta ensam, när för dig jag glömmet
hela världen, faller jag i gråt;
ofta, när jag mig ett Eden drömmet,
gläder jag mig — och vet ej *hvar*åt.

Tänker mig den högsta jordens lycka,
som en flicka har för sitt begär,
tänker: en gång skall jag honom trycka
till mitt hjerta — ack, och vet ej *när*.

Tänker mig två själar, för hvarandra
skapade utaf en mild natur.
Dig jag ville välja framför andra
till min make — ack, och vet ej *hur*.

Så skall *hur* och *när* och *hvar*d mig qvälja
och mig följa både bort och hem,
till dess ödet unnar mig att välja
den jag älskar — o, då vet jag *hvem*.

A. C. KULLBERG.

Louises hjerta.

Jag länge sett med hemlig smärta
min bästa egendom, Louise,
ditt alltid goda, öppna hjerta,
just ett familjeparadis.
Ej nog att pappa jemte mamma
ett undantag till döddar fått;
men hela släkten vill det samma
och bo der qvar, båd' stort och smått.

Men jag gör egendomen ledig
och vårdar den med bästa flit;
och ingen främling, huru sedig,
får intas, se'n jag flyttat dit.
Då man dess egare är vorden,
Louise, man vore mër än dum
att låta någon själ på jorden
bo jemte sig i slika rum.

Visiter, som på andra ställen,
tas äfven väl emot hos mig,
blott man sig lagar bort till qvällen
och inte låtsar glömma sig.
En enda gäst är likväl bjuden
att stanna, då de andra gå,
och denne är — den lilla guden:
den blir jag aldrig ledsen på.

Den afton går så fort och roligt,
der endast han är tredje man;
man lefver då så ljuft förtroligt,
och man är till blott för hvarann';
men för att detta nöje skydda
för afundsblickar och begär,
stäng till ditt hjertas lilla hydda
och visa ej, hur glad hon är!

Likväl, blott att man gör det varligt,
med samma oskuldsskick som förr,
är det ibland ej just så farligt,
att glänta på sitt hjertas dörr.
Låt folket i den himmel titta,
der blott din vän har fri entrée;
men vackert utanföre sitta
och tysta vörnadsoffer ge.

Då vill jag, min Louise, ej byta
en sådan lycka, sådan magt
mot hjeltarnas, som fästen bryta,
mot alla kungars tomma prakt.
Då skall i skygd för lifvets smärta
din vän, din bästa vän, Louise,
bo mera trygg uti ditt hjerta
än Buonaparte i Paris.*

H. A. KULLBERG.

* Skrifvet 1795.

Bilden.

Kring jorden låg en stilla sommarqväll,
 i Edens palmer hördes ingen susning.
 Då satt en skön kerub i himlens tjäll
 och målade en bild i glad förtjusning,
 och penseln af en stjernas stråle var,
 och duken väfd af ljus, och ren och klar.

Den purpur, han från aftonrodnan tog,
 på grunden af en silfversky han lade,
 och ur ett öga snart guddomligt log,
 hvad utaf asur himlen renast hade.
 Men munnen, der en bönsuck glödde, var
 ur Edens lund ett yppigt rosenpar.

Och engeln såg på målningen med fröjd.
 Skön var gestalten, som han stält i dagen,
 med himmelsk härkomst i dess anlet' röjd,
 med en madonnas leende kring dragen,
 med blick, som en försoningslära mild:
 den engeln's teckning, dyra, var din bild.

K. KULLBERG.

Edens ros.

Och det blef afton af den första dagen,
och det blef natt, den första stjernennatt!
Ut af dess ljus och skönhet ljuft betagen,
den första människan allena satt
och såg, hur i den blåa himlasalen
de gylne stjernor började sitt tåg;
hur månen göt sin ljusflod öfver dalen
och speglade sig tyst i källans våg.
Kring honom andaktsfull naturen tiger,
ej minsta fogel sina drillar slår —
blott ur den förste mannens hjerta stiger
en sakta suck, förbytt snart i en tår.
O, hvadan denna suck, hans hjerta höjde,
var den ett eko väl af smärtans röst?
Var tåren, som uti hans öga dröjde,
en våg från ångrens källa i hans bröst?

O nej! Än var hans anlete Guds spegel,
hans själ var ren som källans klara våg;
af snövit oskuld var hans tankes spegel,
dess farkost kärlek: helig var hans hog;
han hade ej ännu känt jordisk smärta,
ej sett hur sorgen före glädjen gick.
Men hvarför smög då sucken ur hans hjerta,
och hvarför skymde tårar då hans blick?
Ack, han var ensam och han var ju redan
för litet himmelsk att ej känna det,
och därför suckar han så djupt, emedan
han är allena med sin härlighet,
emedan ingen deltar i hans fröjder,
och intet hjerta klappar emot hans,
och blicken, vänd från himlens ljusa höjder,
ej speglas i ett vänligt ögas glans.

«O Fader!» — så ifrån hans läppar sväfvar
med stilla ord, en ödmjuk, helig bön —
»o, Fader, för ditt majestät jag bäfvar,
hur stor är ej din skapelse, hur skön!
Och mig du satte här bland dina under
att prisa och förhärliga ditt namn,
och gaf mig lif och fröjd i dagens stunder
och hvilans ro i nattens dunkla famn!
Pris ske dig, Fader, evigt pris och ära!
Din nåd mig gaf all denna härlighet;

dock af din kärlek vågar jag begära
en gåfva än: gif mig förnöjsamhet!
O, böj mitt sinne, att jag ej må sakna
de englabröder, som jag lemnat har,
och gif, o Fader, att jag ej må vakna
med längtans tårar i mitt öga kvar!»

Men till sin jord sitt anlet' Herren vände
och såg uppå sitt verk, och allt var godt:
dock var den första bön, som menskan sände
till fadershjertat, ack, en klagan blott.

Men Gud är kärlek, och uti hans hjerta
bor ömhet blott för menskors sanna väl;
han såg med mildhet ned på barnets smärta,
strax göt sig lugn och frid uti dess själ:
ty sömnen kom med vallmokransad panna,
och med sin lätta hand dess öga slöt,
och bjöd den yra vind i loppet stanna,
och stilla lugn kring ensligt läger göt:
det blef en tystnad uti Edens lunder,
det blef så svalt i skuggorna derunder.

Det blef en tystnad: ej en fläkt sig rörde,
och vägen låg så still vid stranden grön,
och bäckens sorl och näktergalen störde
ej mera liljans tysta aftonbön.

Ett dunkel spred sig öfver land och vatten,
lik tamarindens skugga, tät och sval;

och det var natt, det var den första natten,
i paradiset blomsterfyllda dal —
en natt af skuggor och af ljus tillika,
en skönhet, som en luftig slöja bar;
der månen spred sin silfverglans, den rika,
och aftonstjernan brann så mild och klar;
och englar blickade från himlarunden
ned på den unga jord, som, lik en brud,
låg tyst och drömmande i midnattsstunden,
i all sin fågrings rika blomsterskrud:
då flög en sakta susning genom träden,
då klang en ljuflig stämma öfver Eden,
ett eko utaf englaharpors chor,
som sjöngo: helig Herren är och stor!

Men natten vek: dess dunkla skuggor flydde,
de blida stjernor slutade sitt lopp,
och dagen vaknade och ljuset grydde,
och morgonrodnan log vid bergets topp,
och solen steg på nytt ur dunkla vågor
med gylne prakt, med nya strålars glans,
och strödde kring sig guld och purpurlågor,
lik en rubin uti en blomsterkrans.
Ur hvilan reste sig med fröjd naturen,
i rymden hördes lärkans klara sång,
och sönnens engel, på dess vinge buren,
från dal och lundar flydde på en gång,

och allt var lif och fröjd i morgonstunden.
Den första menskan slog sitt öga opp,
och reste sig från blommig bädd i lunden,
med klarnad blick, med tro och nyfödt hopp:
det var, som om han redan glömt sin smärta,
som bördan redan fallit från hans hjerta.

Men vinden fläftar sval och lyfter sakta
de daggbestänkta blomsterrankor, som
kring sykomoren slingat sig, att vakta
den första menskans sömn, till dagen kom
och förde med sig skaparns skönsta under,
hans bästa, sista skänk åt jordens son.
En yppig ros i paradiset's lunder,
en menskoros, hvars fågring är ett lån
af englars skönhet, står vid mannens sida,
som dufvan mild, som blomman blyg också.
Ack, hon är skapt att älska och att lida,
kanske att dela andras sorg också:
att bära tyst, i undergifvet sinne,
en bitter smärta med en blick, som ler;
att bära kärleksfullt i troget minne,
den hon en gång sitt rika hjerta ger;
att kunna ega allt och allt försaka,
för dem hon älskar, dem hon älskat har;
att offra allt, och fordra blott tillbaka
att ega rätt till nya offer qvar.

Se därför skimrar det en tår i kanten
af blåa ögats dunkla silkesfrans;
som daggen skimrar den, som diamanten
blott af sin renhet lånar den sin glans.
Och därför i det leende, som dröjer
på friska rosenläppars runda par,
ett drag af vemod sig kan hända röjer,
en aning, oförstådd och underbar.
Så i sin skönhet står hon fram i dagen,
den första qvinnan; står så huld och ler
mot mannen, som uti de ljufva dragen
Guds kärleks svar på sina böner ser.
Ja, han är bönhörd, är ej mera ensam,
ett annat hjerta emot hans nu slår,
hvars fröjd blir större, när den är gemensam,
hvars sorg blir mindre, när den delas får.
Ja, han är bönhörd: Gud har honom gifvit,
utaf sin nåd långt mer än han begärt:
ett huldrikt väsende, som redan blifvit
för honom dyrbart, för hans hjerta kärt;
som ett med honom blir, en själ, en vilja,
som ej ens döden kan från honom skilja.

Men ifrån jordens skönhet, till den höga,
den ljusa himmelen, sin blick han slår,
sin fader söker han, och i hans öga
der glindrar, darrande, en tacksam tår.

Då smyger det en fläkt igenom lunden,
då ljuder der en röst i morgonstunden,
ett eko utaf englaharpors chor,
som sjunga: helig Herren är och stor!

MATHILDA LANGLET.

Min perla.

När förr jag der uti henmet gick,
en liten gosse bara,
en perla jag af min moder fick,
den klaraste bland de klara.

»Mitt barn», hon sade, »en skatt så stor
jag här åt dig öfverlåter.
Ett himmelskt ljus i dess vatten bor,
och klar jag den fordrar åter.»

»För hvarje tanke, som from och ren
du vill i ditt hjerta hysa,
din skatt skall stråla med högre sken,
och ljufvare skall den lysa.»

»Men vill du dväljas i syndens dy,
bland lustarnas lumpna skara,
skall perlans glans dina blickar fly,
och mörkt hennes vatten vara.»

Så taladt, stilla invid mitt bröst
hon moderligt öm den fäste:
»i lifvets vårdag och lifvets höst
den vare din vän den bäste.»

Från modershemmet så ut jag gick,
och verlden en lustgård tycktes;
men mattare glans min perla fick,
ju längre ditut jag rycktes.

Ack, sällan se'n något högre ljus
mot mig från dess blick sågs strömma.
Snart, med mitt vänsälla barndomshus,
jag tycktes min perla glömma.

Kring nöjets lysande offerhärd
jag tände en eld förstorad.
Åt världens villor jag gaf min gård,
och perlan hon gick förlorad.

Ej mer vid mitt bröst hon fridfullt låg;
ej mer hennes glans mig lyste.
En härjad öken jag kring mig såg,
och nu jag af bäfvan ryste.

O hjertats ljufliga barnatro,
hur kunde du så försvinna?
Skall än du komma att hos mig bo,
skall än jag min perla finna?

J. G. LEISTENIUS.

Ur

Fideikommiss till min son Ingemund.

Hvad jag i verlden sett och rönt, jag gerna vill
dig lära:
en enda väg till äran går; till blygd de andra bära.

Förtag din fot all ondan väg; allt falskt och vrängt
försaka!
Då står din ära trygg. — Och se'n? Hvad kan din
välfärd skaka?

Att *leva* är en konst, min son, af högsta vigt och
värde;
i olycksstund du fick ditt lif, om du ej denna lärde.

Den älskar rätt sin egen själ, som visdom önskar vinna,
och den, som riktar sitt förstånd, han mycket godt
skall finna.

Med höga spörsmål haf fördrag: hvad här dig höfves
veta,
du fattar lätt: hvad Gud fördolt, du fäfangt vill utleta.

Din gudstjenst fordrar verksamhet långt mer än djupt
att tänka;
långt från dig bort, att vilja här med mycken klok-
skap blänka!

Tro ingenting likgiltigt är, af hvad du företager!
Hvart ord, hvar gerning visst till följd för dig och
andra drager.

Min son, du slipper mycket ondt, om du ej detta
glömmer:
den andras dom mest undgå plär, som visligt sjelf
sig dömer.

Ack vet: att söka blott sig sjelf, det är att sig för-
lora.

För en föraktlig, ringa vinst man mister då det stora.

För nedrig vinst och skamligt rof din själ bör fasa
bära:

du har ett namn att svara för; du har en ärfilig ära.

Låt slughet gå förtäckta steg, sig tusen löngrepp
dikta;
det ena goda är dig nog: följ sanning och ej svigta!

Om också sker den bästa sak kan hindras och för-
tryckas —
välan, ditt uppsåt tillhör dig, men icke hur det lyckas.

När du ger akt på världens lopp, min vän, så får du
märka,
att last och vrånghet ha *sin stund* bland jordens folk
att verka.

Ett verk, som tiden spara skall, vill tidens foster
vara;
men hastverk ha en stackot stund. De komma lätt
och fara.

Låt ingenting, som går dig mot, ditt sinnes lugn för-
störa:
det qual, som plågar själen mest, sig sjelfva menskor
göra.

En hoglös hop för ordspråk har, att vilja *tiden döda* —
du narr! Se tiden dödar dig, du sjelf är tidens föda.

En enda girighet är god: på tiden karg att vara;
men intet slöseri så groft som tiden att förfara.

Ar döden så förfärlig då? — Ja, *då* bör han förskräcka,
som öfver tidens tränga gräns ej törs sitt lifshopp
sträcka.

Har död och lif då särskild konst? — Ack nej, just
en och samma:
du redan börjat har att dö i fannen på din amma.

Se, menska, se dock hvad du är — en mogen dö-
dens gröda!

Du stojrar, bullrar, fiker, far — men är det värdt din
möda?

Men döden fritt må med sitt rof på tidens vingar
fara:

ditt lif, om du det sjelf förstår, är icke stäldt i fara.

Ditt lif ej mäts af solens lopp, af dagar, veckor, månar;
af intet, som förvandling tål, det något värde lånar.

J. W. LILJESTRÅLE.

Svensk landstorm.

Vi komma från skogar och dalar,
vi komma från slätter och fjell,
vi komma från rikemans salar,
vi komma från fattigmans tjäll.
Vi komma med stadigt träffande lod,
vi komma med offrande mod.

Den svenska kartan betrakta
vi ständigt med hjertat i brand.
Vi ännu ej vant oss förakta
vårt härliga fädernesland.
Vi hafva för väl från barndomen lärt
att det är så blod som kärlek värdt.

Ej svenskhetens djupa rötter
den senaste tid förtär.
Här sätta vi tryggt våra fötter,
vår rätta jordmån är *här*:
det är för en stam, uråldrig och stark,
ej samma sak, hvad han står i för mark.

Sätt harens tassar på björnen,
på lejonet räfsvans sätt,
sätt gåsens vingar på örnen —
det passar dem alla slätt;
så måste ock vi, i lust och nöd,
förblifva svenskar intill vår död.

Ej skall vår historia rifvas
af våldet och listen i tu;
än skola dess runor skrivas,
dess ande lefver ännu.
An kungens och bondens son skall glad
sig läsa till *man* på de heliga blad.

Stå tryggt, du hem, der min moder
för Sverige mig bedja lärt!
Stån trygge, I minnesstoder
åt män, som haft Sverige kärt!
Ej fiendehand skall slå eder kull —
det kan ej ske för vårt hjertelags skull.

Hör! Ofred är framme och klappar,
med trotsigt mod på vår dörr.
Men husbondeväldet tappar
ej folk, som hört låten förr:
det är ett upprop från tider, som flytt,
att börja en gammal historia på nytt.

Vi komma från när och från fjerran,
som 'en vårflod komma vi fort,
och i den förtröstan till Herran,
som fädernas styrka gjort.
Lyft högt vår fana, den gula och blå,
med ofläckad äras runor uppå!

Nu bort med det envisa splitet,
som ligger i berserkablod!
Farväl nu med sparsamhetsnitet —
som svensken än aldrig förstod!
Nu blodets purpur på tröja och rock!
Nu opp med juvelskrin och kistelock!

Det bör oss så föga förskräcka
att vara till antalet få.
Så långt våra minnen sig sträcka,
alltjemt, alltjemt var det så.
Men landets böner och frihetens magt
sin styrka i hjertan och senor lagt.

Än lefver i nordanlanden
hos dagens sorlande slägt
den gamla bepröfvade anden
från Sturar och Engelbrekt:
en vinterlig luft, en solig och ren,
som sprider sin kraft genom merg och ben.

Vårt fosterlands lycka och ära
från barndomen varit vår fröjd,
och döden för det vi begära
som palmen på lifvets höjd.
Hvad mer, om häfden ej vet våra namn?
God blifver oss hvilan i segerns famn.

Vi ock uti hembygdens minnen
vår lilla odödlighet få.
För barns och barnabarns sinnen
i ärans skimmer vi stå;
till framtida bragder en tändande glöd.
O, härliga lif! O, ljufliga död!

E. W. LINDBLAD.

Vestalen.

Lågar konstens flamma i ditt sinne,
bygg ett tempel då, ett ljust, der inne!
Till en kysk vestal vig in din själ:
konstens vestaseld hon vårde väl!

Ej, en lusteld lik, till ro för hopen,
ej för äran blott af bravoropen,
ej att dermed elda nyttans härd
tändes gnistan från en högre verld.

Men, o själ, vill en vestal du vara
och det evigt skönas eld bevara,
pröfva dig, om skön du sjelf ock är —
endast oskuld skönhetsglorian bär.

Värdigt blott i börens hvita kläder
till sin altartjenst prestinnan träder;
blott den blick, der heligt allvar ler,
genom ljusets flod dess perlor ser.

Uti nattens stund du måste vaka,
lifvets lägre fröjder gladt försaka;
känn dig sjelf: du har ej annat val,
du blef en gång korad till vestal.

Ve dig derfor, om din oskuld kränkes,
om af sinlighetens stoft du stänkes,
om du himlens låga öfverger
för ett irrsken, som förföriskt ler.

Ve dig då, du korade prestinna!
Skoningslöst ditt öde skall dig hinna:
du har svikit ett vestaliskt kall,
och du lefvande begrafvas skall.

Du drack ljus med gudaskänkt förmåga,
dig att vårda gafs en helig låga;
hon för dig det sanna lifvet var:
du är död, så snart hon slocknat har.

Du är död, fastän din suckan höres,
du är död, fastän din tunga röres;
du är död, fastän du ännu kan
drömma om den eld, som fordom brann.

Lifvets sol för dig har slocknat redan,
och en graf blef hela jorden sedan;
minnets lampa blott till ljus du har —
för att visa dig, hvad förr du var.

E. W. LINDBLAD.

En kasserad nummerhäst.

Släpat han hade för harfven och plojen,
gamle Grälle, i sjunila dagen.
Han hållit ut, så lugn som trogen,
nu var han lössläppt i magra hagen.

Håglöst Grälle sitt hufvud sänkte —
fångad af verklighetens förtrollning!
Säg, vetrinär, hvad den gråe tänkte?
Säg, filosof, hvi hans styfbenta hållning?

Plötsligen genom tystnaden tränger
ljud af trumpet, taktmessig och trägen.
Det är en trupp hussarer, som spränger
dammig och glad fram på dammiga vägen.

Gamle Grålle ur dvalan spritter,
höjer hufvudet på minuten:
den der trafven i honom sitter,
ej är han längre styfbent och bruten.

Hurtigt strömmar å nyo blodet,
åldern ej mera en sena binder,
åter han känner det ädla modet,
som honom dref öfver hvarje hinder.

Ännu en gång öfver ljungväxta heden
dansa han vill vid trumpeternas toner,
och på sin välkända plats uti leden
ila i firsprång mot eld från kanoner.

Stolt han sig lyfter. Icke mera
vill han träla der hemma på roten.
Han för ett ögonblick glömde, som flera,
att han har bunden en black om foten.

E. W. LINDBLAD.

En gammal tjenarinna.

An jag ser hennes blida anlet',
hennes glada och vänliga blick,
hennes flit, hennes ödmjuka ifver,
hennes fromma och ärbara skick.

Så långt hennes minne sig sträckte,
hon hade beständigt tjent.
Men hon sade blott gladt och ödmjukt:
»det var väl så Herren ment.»

Hon hade ej någonsin fannats
utaf en makes arm,
ej med namnlös sällhet och bäfvan
tryckt ett barn till sin modersbarm.

Hon hade ej någonsin lutat
sitt hufvud mot egen härd.
Ack, allt, som var hennes eget,
var så ringa i denna verld!

Att hela, hvad andra söndrat,
att glädjas åt andras fröjd,
att vaka, då andra sofvo,
att se till, att enhvar blef nöjd;

att slita, streta, arbeta
för andra, för främmande blott,
och sent eller aldrig bli tackad —
så var hennes ödes lott.

Att ha ibland om sönda'n
för sin räkning en liten tid,
och ta ned den gamla bibeln
och läsa en stund i frid . .

om de rika, ovanska skatter,
dem ej rost och ej mal förtär,
om det lif, som ej döden betvingar,
om den Herren, som evig är.

Så hon lefde, likt tusen gelikar,
och tynade småningom bort
och dog, blef begrafven och glömdes —
var det underligt? — innan kort.

Men jag kan henne aldrig glömma,
och jag glömmet aldrig en dag,
då hon stafvade långsamt och sakta
med stämman, darrande, svag:

hur »de yttersta som de främsta»
i himlen en gång man skall se,
och: »gack in i din Herras glädje,
du trogne tjänare!»

TH. LINDH.

De tre talarne.

Med härar, honom like
i kraft, drog Olof kring.
Nu öktes Kristi rike
med hvarje slag, hvar ting.
Hvart han sin kosa vände,
med seger gick han bort.
Till Rogaland anlände
han, fruktad, innan kort.

Till tings man allmänt budar
nu uti Rogaland.
Än stod för hedna gudar
hvert hjerta der i brand.
Hvar bonde snart till häpnad
förnam sin konungs mål,
kom därför fullt beväpnad
till tings med mod och stål

När de nu mangrannt voro
tillsammans, var att se
en spänning och en oro:
till slut beslöto de,
att skydda gamla lagar
så modigt som sitt hem.
Ej allt, hvad kung behagar,
skall ändra lag för dem.

Och nu, att Olof svara,
bland dem utvaldes tre,
som höllos för att vara
de mest värtalige.
De skulle i förening —
så allt aftaladt var —
när kungen sagt sin mening
ge honom kraftigt svar.

Och kungen kom. Manhaftigt
på tingshög steg han upp.
Först talte mildt men kraftigt
han till den bondetropp;
en hvar dock med förfäran
af fagra talet fann
att till den kristna läran
dem döpa ville han.

Till slut med eld i öga
helt strängt han lägger till:
»nu gagnar motstånd föga,
I veten, hvad jag vill.
Min hämd mot den jag vänder,
som strider deremot;
och magt har jag i händer,
och tomt är ej mitt hot.»

Och nu, då kungen tystnar,
steg upp en af de tre,
och hvarje öra lyssnar,
en hvar vill talarn se.
Han troddes helt förfärlig,
dock vardt ej talet långt,
ty hostan blef besvärlig,
och bröstet alltför trångt.

Man därför ej kan klandra,
att han sig satte ned;
steg derpå fram den andra,
han skulle tala med;
men när han börjat hade,
så stammande blef han,
att i de ord, han sade,
man ingen mening fann.

Ty satte han sig neder.
Hvi skulle han väl stå?
Bland folket sig nu breder
väl harm, men skratt också.
Dock — att de andra hämna
den tredje än var kvar:
han skulle kung ej lemna
förutan kraftigt svar.

Men när han börjat talet,
så hes han sig befann,
att snart han gjorde valet
att tiga äfven han.
En hvar ock klokast fann det;
man teg nu öfverallt —
se'n döptes hela landet,
som konungen befalt.

N. LOVÉN.

Tankar på Hångfredagen.

Hvem är den man, som dessa vilda hopar
der släpa ut till lifvets sista qual?
Hör, hämd och död och död och hämd man ropar,
och död och hämd de dåna, berg och dal!
Af hvilka brott är väl den arme bunden,
att så han hotas i den sista stunden?

Hvem är han väl, som på den sista vägen
till sjelfva döden så föraktad går?
Hvad har han gjort, I menskor, sägen, sägen,
för blodet der, som dryper i hans spår?
Hvad har han felat, Gud, hvad har han brutit,
att så till döden honom du förskjutit?

Se, hvart han än sitt matta öga vänder,
ser han blott köld, förakt och hot och hån;
och — helge Gud! — ack, ingen hjälp du sänder:
är också han ej dock sin moders son?
O, se i mildhet ned till hennes smärta,
som en gång bar den arme vid sitt hjerta.

Re'n under korsets tyngd hans skuldror skälfva,
och tyst han böjer blodigt hufvud ner;
fast qvalets tårar ur hans öga hvälfva,
han klagar ej, han lider blott och ber.
Han blickar kring sig, blickar upp till Herran;
men ingen vän syns nära eller fjerran.

Har ej han plågats nog? Får ej han sluta
i stilla frid och bön sin lefnadsdag?
Får nu, till gruset böjd, i ro han gjuta
sin sista tår, sitt sista andetag?
Nej mera, mera af hans blod skall strömma,
dess sista droppe korsets qual skall tömma.

Se blott af mördare hvad rysligt vimmel!
Hvad — Gud! — hvad heligt namn de smäda! — Hör!
Brist sönder jord och störta ned, o himmel,
kom afgrundslåga, rasa och förstör,
I blixtar brinnen, vreda åskor dånen!
Ty det är Jesus Kristus, himlasonen.

O, det är du, Guds ende son, som ljuset
och englars fröjd, i himlens helga frid,
med glädje bytte bort mot att i gruset
för dina bröder strida lifvets strid.
Nu är din bana slutad, segern vunnen,
snart sista droppen ur ditt bröst förrunnen.

Der står vid korset skälvande och gråter
 Maria, bedjande till himmelen.

»Min mor!» du ropar ömt och öfverlåter
 den sorgsna åt Johannes, kärleken.

O, den, som dock bland menskors stora skara
 för någon kunde din Johannes vara!

* * *

Dig fridens furste vill jag evigt prisa
 för »Herrans bön» jag af dig lära fått,
 den skall mig vägen till din himmel visa,
 när ingen här de tysta qual förstått;
 när hjertat sörjer, ögats tårar rinna,
 i den jag hoppas, längta vill och brinna.

Hur ljuft till dig att uti den få ila
 i qvällens stund från lifvets tunga strid,
 och trötta hjertat på en stjerna hvila
 så nära Gud, så nära englars frid;
 och sedan åter ned till jorden gunga,
 att der om himlen och din kärlek sjunga!

Den är i strid min sköld, den är den fana,
 hvarmed till hjälp jag kallar englar ner;
 när mig till tvekamp frestelserna mana,
 är den det svärdshugg, jag till strid dem ger.
 Den skall min stridssång och min dödssång vara
 och der min lofsång i din himmel klara.

* * *

Men se, re'n berg och dalar, haf och länder
sig kläda skälfvande i sorgeskud.

»Det är fullkomnadt!» ropar du och sänder
din ande åter till sitt hem hos Gud;
»det är fullkomnadt!» — död är din lekamen,
och jord och himmel svåra dertill: »amen!»

Det är då brustet, detta varma hjerta,
der hvarje suck en verld till ljuset tog,
der dödens engel, än i dödens smärta,
förlåtelse och frid i tårar log,
hvars alla slag i lifvet voro böner
om himlens nåd för jordens arma söner.

Det är då slocknadt äfven, detta öga,
der re'n på jorden Gud man skåda fick.
Se, stilla strålar solen i det höga,
är det till oss ej Jesu kärleksblick?
Vill då, fast englar för hans tron sig böja,
hos oss med ögat dock ännu han dröja?

Ja, det är du, o herre Jesu Kriste,
o, se hit ner, der du i himlen är!
Om ock jag lifvets alla skatter miste,
är dock jag glad, då jag dig skådar der.
Nu vill för dig jag kämpa, tills jag dignar,
när så din blick mig ser och mig välsignar.

K. R. MALMSTRÖM.

Strödda filosofiska tankar.

Stackar den sitt väl och lycka
på ett vågspel ofta ser.

Stackar den, som ville trycka
all den galenskap, som sker.

Stackar den, som nödgas läsa
all vår tryckta uselhet.

Stackar den, som måste fjäsa
med den honom gör förtret.

Stackar den ett ondt skall bota,
som fått taga öfver hand.

Stackar den, som vill utrota
alla missbruk i ett land.

Stackar den sin broder sviker,
sina löften icke minns.

Stackar den, som vill bli riker
der ej några pengar finns.

Stackar den, som måst försvara
nedrig gerning af en vän.

Stackar den, som börjar spara,
se'n han intet har igen.

Stackar den sig ej kan berga,
om han intet sällskap har.
Stackar den, som måste svärja
att han är en ärlig karl.
Stackar den sitt tänksätt delar
allt som han kan ha profit.
Stackar den sitt arf förspelar
och måst lefva på kredit.
Stackar den, som ej kan sofva
för politiskt tankegräl.
Stackar den, som måste lofva
det han finner ej ha skäl.
Stackar den, som hopen följer,
aldrig något sjelf förstått.
Stackar den i dag förföljer
den i går gjort honom godt.
Stackar den sin uppkomst söker
genom sqvaller och förtal.
Stackar den, som ryggen kröker
och måst böja knä för Bal.
Stackar den för ann' kaverar,
om han sjelf ej pengar har.
Stackar den, som bankrutterar,
för att bli förmögen karl.
Stackar den en annan köper
till en orättfärdig sak.
Stackar den kring staden löper,
att få ljuga på ens bak.

Stackar den, som vill predika
för ett folk, som allting vet.
Stackar den, som skall den rika
röra till barmhertighet.
Stackar den sitt nöje finner
i process och rättegång.
Stackar den, som aldrig hinner
att sin titel få nog lång.
Stackar den förkofran söker
genom spel och lotteri.
Stackar den sitt gods uppröker
på en brödlös alkemi.
Stackar den en ann' fördömer,
tror sig sjelf i allt ha rätt.
Stackar den åt andra gömmer,
sjelf ej nämns sig äta mätt.
Stackar den, som sig förlitar
allt för mycket på en ann'.
Stackar den ej sina bitar
utan svek förvärfva kan.
Stackars den för all sin möda
skam till tack på slutet har.
Stackar den sin usla föda
ifrån apoteket tar.
Stackar den, på ann' förtryter,
då han sjelf ej värdig är.
Stackar den af anor skryter,
ligger småfolk till besvär.

Stackar den så länge väljer,
tills det sämsta blir hans lott.
Stackar den sin koja säljer
och i luften bygger slott.
Stackar den, som får att göra
med gement och nedrigt pack.
Stackar den, som nödgas höra
dumt och oförståndigt snack.
Stackar den, som folk vill truga
att sig hålla för poet.
Stackar den, som måste ljuga,
när han annat råd ej vet.
Stackar den, som älskar kriga,
när han lefva kan i fred.
Stackar den, som ej kan tiga,
om han något ser på sned.
Stackar den, af kärlek sårad,
måste gå i hjertat öm.
Stackar den af fjäs bedåras
eller kittlas af beröm.
Stackar den allt sitt föröder,
att få lysa desto mer.
Stackars folk, mitt hjerta blöder,
när jag all er dårskap ser.

* * *

Lyckligt land, der lagen vakar
öfver folkets säkerhet.
Lyckligt folk, som ej försakar,
hvad det mest sig gagna vet.
Lycklig den försigtigt handlar,
för all farlig nyhet skyr.
Lycklig den, som ej förvandlar
trygghet uti äfventyr.
Lycklig den med högmålsfrågor
aldrig sig på djupet ger.
Lycklig den, som hafvets vågor,
svall och ras från stranden ser.
Lycklig den, som, skild från andra,
inom sig kan lefva nöjd.
Lycklig den, som slipper klandra
orättvisan i sin höjd.
Lycklig den, som ej beträdes
att förbudna vägar gå.
Lycklig den för ingen rädes.
kan på egen botten stå.
Lycklig den försigtigt motar
aggets blinda raseri.
Lycklig den, när dundret hotar,
i sitt tjäll kan sitta fri.
Lycklig den, som ej förbländas
utaf skrymtans fagra ord.
Lycklig den, när dagen ändas,
vet sin räkning vara gjord.

Lycklig den sig lägger trygger,
får stå upp i rättan stund.
Lycklig den sitt väl ej bygger
på en slipprig lyckas grund.
Lycklig den uti sin vandel
sjelf bestraffar sina fel.
Lycklig den i dårars handel
vaktar sig att taga del.
Lycklig den, som intet fiker,
nöjes åt hvad ödet gör.
Lycklig den sig städs är liker,
som ej lyckans hvälfning rör.
Lycklig den sig föreställer,
att det värsta alltid sker.
Lycklig den ej modet fäller,
när han faran nalkas ser.
Lycklig den ej alltför mycke
utaf verldens goda har.
Lycklig den i allas tycke
hålles för en ärlig karl.
Lycklig den exempel tager,
blir af andras skada klok.
Lycklig den, som tåligt drager
Fattigdomens svåra ok.
Lycklig den, som nyttjat tiden,
något lärt i unga år.
Lycklig den, af alla liden,
ingen inbilsk tanke får.

- Lycklig den ej falska vänner
eller elakt folk förför.
- Lycklig den fullkomligt känner
den han sitt förtro'nde gör.
- Lycklig den förmåga hafver
att sin nästa göra godt.
- Lycklig den ej nedergrafver
den förmögenhet han fått.
- Lycklig den naturen gifvit
friska lemmar, olytt kropp.
- Lycklig den från vaggan blifvit
uti dygden fostrad opp.
- Lycklig den, som hinner smaka
frukten utaf sitt besvär.
- Lycklig den, som fått en maka,
som förtjenar hållas kär.
- Lycklig den på ryktets vingar
icke fruktar föras kring.
- Lycklig den ej armod tvingar
andra be om någonting.
- Lycklig den i nöd och våda
aldrig råkat någon gång.
- Lycklig den sig sjelf får råda,
slipper lefva under tvång.
- Lycklig den naturen gifvit
godt förstånd att vårda sitt.
- Lycklig den, som en gång blifvit
sina svårigheter qvitt.

Lycklig den sig öfvervinner,
som kan tygla sitt begär.
Lycklig den sig städs påminner,
huru allt förgängligt är.
Lycklig den ej verldens skänker
skattar högre än han bör.
Lycklig den på ändan tänker,
att han aldrig illa gör.
Lycklig den, som ej bedragen
ifrån spel och handel går.
Lycklig den på räfstedagen
med sitt fögderi består.
Lycklig den sin verld kan vandra
uti tålamod och hopp.
Lycklig framför alla andra
den, som slutar väl sitt lopp!

C. MANDERSTRÖM.

Stockholmsflickan på landet.

Om landet sjunga skalderna sa skönt,
att det ger fröjd åt fursten och åt trälen;
på ängen är så blommigt och så grönt,
det smeker ögat och det gläder själen.

Men ack! Jag blir så våt om mina skor
och får i sällskap gå med gäss och kor.

I hunden susar vårens friska fläkt —
Gud sjelf från himlen honom säkert sänder —
och tusen foglar sjunga der så täckt,
att aspen klappar med små gröna händer.

Men ack, de myggorna så sticka mig —
en, näsvist nog, på näsan sätter sig.

Vi gingo till en silfverkällas brädd —
så klar och vacker spegel såg jag sällan —
uppå dess ram, med sammetsmossa klädd,
jag knäföll för min syster uti källan;
men ack, en hop af grymma myror kom,
och jag förskräckt från källan vände om.

Den treffiga midsommaraftron kom,
majstången blef med band och blommor sirad;
små fröknarna med bönder svängde om,
och qvällen blef med öl och tårtor firad.

Men klockarn gned en obarmhertig bas;
för Pelles tag min klädning gick i kras.

Och hösten kom med vilda stormars lek,
i skyars dok sitt anlet solen gömde,
och fjäriln dog, och rosens kind blef blek,
och om min egen höst hvar natt jag drömde;
de andra tänkte blott på korf och slag,
och ingen gaf på Stockholmsflickan akt.

MATHILDA.

Signes visa.

I Svaneliden

om sommartiden

der är så vackert på bergets topp;
der kan jag sitta ibland och drömma
och tiden glömma
och stirra timtals i himlen opp.

I Svaneliden

om sommartiden

der hör jag göken från Vänsjö strand;
då kan jag sitta Guds långa dagen
och räkna slagen
och inte göra det minsta grand.

I Svaneliden

om sommartiden

der ser man milsvidt i verlden kring:
der kan jag sitta till qvällen sena
så helt allena —
och gråta, gråta . . . för ingenting.

K. A. MELIN.

Under parkens ekar.

I parken bland gamla ekar
två unga älskande gå;
de flytt från de andras lekar,
att ostörda råkas få.

Och framåt går deras bana,
bland slingrande gångar alltjeint;
ty ingen, ingen får ana
att här de ha möte stämt.

De röda rosorna hviska
att slikt de ha sett förut,
och läppar så unga och friska
nog finna hvarann' till slut.

Och ekarna sakta susa
om allt, hvad man hör och ser
i sommarnätterna ljusa
på hundra år och mer.

Och invid kullen der borta
violer i väntan stå —
ack, timmarne äro så korta,
och drömmen skall snart förgå!

Men månskenet kring dem leker
så vänligt i sommarnatt,
och flickans kinder det smeker:
nu kastar hon af sin hatt.

I yppiga flätor bär hon
sitt lockiga, gullgula hår,
och vacker och lycklig är hon,
och så är hon — femton år.

Invid en mossbänk de dröja —
det är så tyst öfverallt —
försagd ses ynglingen böja
mot henne sin smärta gestalt.

De äro båda så blyga;
dock vågade han helt nyss
till hennes läppar att smyga
sin första darrande kyss..

Då ljödo, stränga i tonen
två klockslag; drömmen försvann —
hon vaknade i pensionen,
och i kadettrummet han!

G. MEYER.

Jesus vid offerkistan.

Det är sabbat, och qvällen målar
Jerusalem i purpurfärg,
och som en krona templet strålar
på höjden af Moria berg.

I helgedomens inre tändes
re'n aftnonffrets stilla brand,
och under sus af harpor sändes
välsignelsen till stad och land.

Till sist basunen mäktigt skallar
som tecken på sabbatens slut,
och Juda folk i vågor svallar
mot hednagårdens gångar ut.

Men först till offerkistan leder
en trupp leviter strömmens drag,
att alla der må lägga neder
en gäfvä enligt templets lag.

Förnäme fariséer hasta
då fram, att visa heligt nit,
och stolte sadducéer kasta
med leende sin sikel dit.

Skriftlärde herrar, mörka visa,
med tänkespråk på bröst och bård,
högtidligt träda fram och prisa
gudaktighetens verk och vård.

En publikan med fingren valkar
sin syndaplåt och kysser den;
men invid kistan osedt halkar
den ned i gördelns veck igen.

Med sådant slag af bot och böner
mot tempelgården vimla tätt
i dag de sista arfvesöner
af Abrahams och Davids ätt.

Men stilla under kolonnaden,
med offerkistan gent emot,
en sällsam man betraktar raden
af detta folk och hör dess bot.

Som bröder, slutne till hans sida,
en grupp af män från nordlig trakt
i spänd förväntan synes bida
och på hans blickar gifva akt.

På hvarje offrare, som tågar
förbi, han ser så underbart.
Utur hans öga något lågar,
som tyckes mer än stjernor klart.

Den fine fariséen skyggar
och slinter ut vid templets port,
den stolte sadducéen ryggar
och sveper manteln kring sig fort.

Han ser och ser, och pannan sänker
sig öfver bröstet mer och mer;
han suckar tungt, en perla blänker
uppå hans kind och glider ner.

Då träder fram en fattig enka
och offrar något, hvaråt dock
ej Levi söner tyckas skänka
en böjning af sitt ögonlock.

Men mannen under kolonnaden
sin panna lyfter plötsligt upp,
och alla vända sig mot raden
af Galiléens herdegrupp.

Profetiskt underligt han säger,
med blicken på de sina fäst:
»af alla dessa gåfvor väger
den arma enkans offer mest.»

»De hafva gifvit, hvad de hade
till öfverlopps på sitt förvärf;
men hon har offrat mer: hon lade
i kistan in sin sista skärf.»

Det blir så tyst, och aftonsolen
belyser hvarje pelarstod;
de skimra såsom nådastolen,
och templet glöder som af blod.

Ett sting, ett hemligt sting man känner;
men då man häpen kring sig ser,
den djerfve mannen och hans vänner
ej finnas qvar i templet mer.

»Hvem var, hvem var det?» hviska hopar
af folk, som skynda derifrån.

En qvinna, böjd i stoftet, ropar:

»o herre Kristus, Davids son!»

V. MODIN.

Anden i nordanskog.

I jordens första stunder
en mächtig ande slog
uppå granitens grunder
sin borg i nordanskog.
Der bor han än och råder
se'n tusental af år,
och berg och dalar tråder
med jettevida spår.

Om honom stämdes sången
i Odins höga sal,
till honom leder gången
af nordens ättartal.
Allt stort, det häfden gömde,
sin kraft från honom fick;
allt skönt, det sagan drömde,
är hägradt ur hans blick

Säg, vill du höra suset
utaf hans vingars slag,
och vill du skåda ljuset
uti hans anletsdrag;
så gör dig redobogen
i djupet af din hog
att se i nordanskogen,
hvad fordom Vala såg.

Spring upp i arlatimmar
på bergens topp en gång,
när vårens himmel glimmar
vid lärkans jubelsång;
när alla dalar brusa
af fria forsars fall,
och alla höjder susa
af friska vindars svall!

Du lyftes som på vingar
vid denna klang och syn,
och som en kungsörn svingar
din blick igenom skyn;
det finns ej rum, för vida
att deras gränser nå;
det finns ej kamp att strida,
som du ej vill bestå.

Med Tor du kunde ljunga
mot Jotunbergens stup,
och trollens yngel slunga
i evig Nåstrands djup,
med vikingen från fjorden
du ville flyga än
som en orkan kring jorden,
att åter skaka den.

Du märker, hvad som hafver
gett kraft åt svenska svärd,
när Karlar och Gustaver
trädt an sin hjeltefärd.
Du vet, med hvem du sluter
ditt fosterbrödralag,
när farans Fenris tjuter
kring stränderna en dag.

Men hvad du ser, är dragen
af nordanandens form,
och hvad du hör, är slagen
utaf hans vingars storm,
och hvad du gränslöst anar,
är svallet af hans barm,
och hvad som blix dig manar,
är styrkan i hans arm.

Det är det fria, vida
kring våra höjders topp,
det är det vilda, strida
i våra elfvars lopp;
det är det trotsigt tunga
i alla klippors skans,
det är det evigt unga
i våra vårars glans.

Och vill du se det blida
i nordanandens lif
och sitta vid hans sida
som brudgum vid sitt vif,
så bada dina sinnen
i oskuld och i frid,
och hölj dig in i minnen
från ljuflig ungdomstid.

Kom, sitt vid Mälarns stränder
en gång i rosenlund,
när aftonrodnan länder
till spegelblanka sund,
när trasten ömt förklarar
sin kärlek för sin brud,
och klippans eko svarar
med silfverrena ljud.

Med Freja vill du draga
igenom rymder blå,
vid Söqvabäck med Saga
på runeharpan slå;
de höga nornor väfva
i skyn ditt lefnadsmål,
och skuggor kring dig sväfva,
som flytt från Balders bål.

Hvad klang i dessa toner,
som djupt i skogen dö!
Hvad frid i dessa zoner
kring gylne töckenö!
Du längtar öfver hafven
till obekanta land,
du flyger bortom grafven
till evighetens strand.

Då vika tidens sorger,
då tystna jordens qual,
du hörer himlens orger
och världarnas koral;
din barndomsengel hvilar
försonad i din famn,
och strålande du ilar
mot sällhet utan namn.

Men hvad du så förnimmer
i stilla qvällars frid,
det är ett återskimmer
från andens barndomstid:
det är det veka, milda,
som klagar i hans bröst,
när striden mot det vilda
ej mera skänker tröst.

Det är det korta, snara
i våra somrars ljus,
det djupa, underbara
i nordanskogens sus.
Det är naturens trängtan
ur långa nätters is,
den höga nordens längtan
till söderns paradís.

Och sådan är den anden,
som hit till nordanskog
vid första norrskensbranden
på Karlavagnen drog,
och sådan än han ryter
på Sulitelmas fjell
och tyst på Vettern flyter
i stilla stjerneqväll.

* * *

O, lyssnen, unga släkten,
till klangen af hans röst!
Han ropte morgonväkten
i Karl den tolfte bröst,
han stämde sångens lyra
åt Geijer och Tegnér,
och kan de runor styra
till ära ock för er.

Vak upp! Hans röst oss kallar
med Gjallarhornets dån!
En strid på Vigrids vallar
här stundar, Åsason;
de gamla tempel brinna
som förr i hednadar,
och den skall seger vinna,
som högre guddom har.

Men tankar heta svärden
i denna jettestrid,
men frihet för all verlden
är hennes Frodefrid,
när folk vid folk som broder
vid broder troget gå,
och endast sanningsstoder
på ärans höjder stå.

Framåt på denna bana
med samma ädla mod,
som helgat Sveriges fana
i Gustaf Adolfs blod!
Till strid för ljusets kyrka
för sedlighet och rätt
med nordanandens styrka
från första forntidsätt!

Och se'n, när stjernor falla,
när solar slockna ut,
o, låt hans ära skalla
utöfver tidens slut;
ty anden uti norden
en fläkt af Honom är,
som himlarne och jorden
på sina vingar bär!

V. MODIN.

Dödsdansen.

Hvarje lefvande ting
 på vår jordiska ring
 under vinglande slingringar dansar omkring.
 Det bär af, det bär af
 öfver land, öfver haf,
 öfver höjder och djup ifrån graf och till graf.

Jag är med, och du med
 som en länk, som en led
 i det ramlande skramlet af kedjornas ked.
 »Framåt marsch», är befaldt;
 ingen rast, ingen halt:
 det är Döden, som dansar sin polska med allt.

Nej håll i, nej håll i,
 ty du slipper ej fri,
 ty du skall till ditt fall luffa lätt såsom vi!
 Skynda på, skynda på!
 Låt det gå, låt det gå!
 Det är lif, det är larm, det är lustigt ändå.

Hör hvad o, hör hvad ack,
 hör hvad snick, hör hvad snack,
 hör hvad mummel och tummel af prinsar och pack!
 Se hvad glam, se hvad gråt,
 se hvad skam, se hvad ståt,
 se hvad trasor och skimmer i vimlande bråt!

Den der kejsaren der,
 hur allsmächtig han är,
 der han ljungar framåt i sin jublande här!
 Höger om blott ett slag!
 Hvar är kejsarn i dag? —
 Var det hans denna krans på en bräckt sarkofag?

Alla helgon i chor!
 Pappa påfven, jag tror,
 mellan kåpor och kappor der pustar och gnor.
 Hopp, hopp, hopp! En profet
 får ej vara så fet.
 Der i mullen nu rullar Hans Ofelbarhet.

Men se der, sådan dans!
 Hvilket lif, hvilken glans!
 Så förtjusande par uppå jorden ej fanns.
 Ett, två, tre: nej, men se,
 hur de nicka och le!
 Fyr', fem, sex: kom och hjälp! De ha stjelpt der. O ve!

Jo jo men, herr patron:
fast man har sin million,
kan det hända man vänder en smula på skon.
»Stå mig bi, stå mig bi!»
Hvad var det för ett skri? —
Utaf jord äst du kommen, till jord skall du bli.

Se hvad torn, se hvad tak,
se hvad gylne gemak,
se hvad följen i böljande sida schabrak!
Se hvad slocknande ljus,
se hvad ramlande hus,
se hvad rufvande ufvar i hopar af grus!

Se hur stam efter stam
öfver jorden går fram
och försvinner i öknar af töcken och dam!
Se, hur tusende år
i de dansandes spår
falla ned som ett flarn, som en dallrande tår!

O, hvad är detta allt?
Hvem har sett den gestalt,
som för an denna dans och ej nå'nsin gör halt?
Och hvart ilar han ut?
Och när slår den minut,
då det ramlande skramlet en gång tager slut?

Inga svar! Ingen syn
i den dimmiga skyn!
Ingen vaknande vän utur dunklet i dyn!
Ingen doftande dal
för de qväljande qval!
Ingen brådska med påsk i så skön karnaval.

Så välan då, välan!
Arlekin, för oss an!
Far i väg såsom Faëtons gnistrande spann!
I galopp, i galopp
öfver tinnar och topp,
öfver skyar och stjernor i skenande lopp!

När jag stupar då matt
i din djupaste natt
och har dansat min dans och har skrattat mitt skratt,
o, kan hända du ser
på den svindlande ner
och en vink om din heliga hemlighet ger!

V. MODIN.

Klagan.

Elias, hungrande i vilda öknén,
vid bäckens strand i stum förbidan satt,
tills dagen grydde genom svarta töcknen
och med ett trollslag flydde söderns natt.

Då kommo sväfvande i vida kretsar
två korpar ned till siaren i nöd,
och svarta vingar sänkte trötta spetsar,
och ned ur näbben föllo himlabröd.

Så kommo fordom diktens hvita svanor
och sjöngo ljufligt vid mitt hjertas dörr;
Gud ensam känner deras ljusa banor,
men nu de komma icke mer som förr.

De bytte lifvets ödemark i Eden
af sång och lycka, lif och poesi;
då sprungo källor upp på brända heden,
och fogeln drack och sjöng sin melodi.

O, diktens svanor, kommen, kommen åter!
Het glöder solen öfver öknens sand.
Min själ försmäktar, hjertat sakta gråter
och pannan bränner mot min trötta hand.

II. MONTGOMERY-CEDERHJELM.

Ziguenarflickan.

Ljufliga natt! — Stjernorna blänkte,
månen såg ned på Ibizas strand;
glittrande dagg grenarna stänkte
ned på de vilda rosor ibland.
Dallrande strålar irrade tröga
bland limonerons blad, de små — —
akta dig yngling, mitt bruna öga
trollar kan hända bäst ändå!

Hafvet jag såg sakta sig linda
kring Conejeras uddar och skär.
Sakta på tå till Araminda
smög sig hidalgon, lycklig och kär.
Ensliga natten brydde oss föga,
morgonen skilde först de två — —
akta dig, yngling, mitt bruna öga
trollar kan hända bäst ändå!

Aldrig jag lärt tråna och sucka,
njuter mitt lif i fullaste drag!
Om du mig sett i la Cachuca!
Ingen den dansat vackert som jag,
dansat, der gröna öarna löga
stranden i hafvets djupa blå — —
akta dig, yngling, mitt bruna öga
trollar kan hända bäst ändå!

Marknad det var. Midt uti staden
sjöng jag min visa, dansade gladt.
Vid en guitarr klang serenaden
snart i en skön Valencias natt.
Stackars små gossar, hjälpte dem föga!
Fönstret jag stängde, lät dem stå — —
akta dig yngling, mitt bruna öga
trollar kan hända bäst ändå!

Fjerran i nord aldrig jag glömmer
sångernas land, orangernas jord.
Hör, i min sång hjertat sig gömmer,
söker sin längtans toner och ord!
Tonerna glöda, varma och höga,
jag har ett hjerta, jag också — —
akta dig, yngling, mitt bruna öga
trollar kan hända bäst ändå!

II. MONTGOMERY-CEDERHJELM.

Skaldebref.

Vill man i vänners hogkomst lefva qvar,
så — fastän rum och afstånd äro långa —
man på ett litet gästbesök då far,
af penna buren eller ock af ånga.
Jag väljer pennan, och fastän af stål,
den icke tynga skall min tankes vingar:
lätt färden blir när ** är mitt mål,
helst ej in corpore jag dit mig svingar.
Kanske i hemmet ej du träffas qvar?
Till Göteborg, o ljus bland antiqvarer,
liksom till Urdas visdomsbrunn du drar,
och lemnar vårens prakt och hemmets larer.
Så icke jag, som nyss har sluppit ut
från Stockholms qvalm, lik fögeln utur buren;
jag lyder känslans budskap: gläds och njut
af vårens prakt, af lifvet i naturen!
Jag vill ej stängas in i dam och rök
att höra diskuteras »elfva teser»,

att gäspa vid herr X:s och Y:s försök
att bygga vetenskap på hypoteser.
Hvad båtår mig »le temps préhistorique»
mot vårens fågling och mot stundens lycka?
Här andas jag ett ljuft, balsamiskt doft
från björkars blad, från tusen blommors knoppar;
här drillar lärkan i det blåa loft,
och trasten sjunger, gömd bland bokars toppar.
Se — sjelf en brokig, vingad blomma lik —
sig fjäriln glad bland sköna syskon svingar,
och i hvar blomsterkalk på sötma rik
det trägna biet hvilat sina vingar.
Hur gravitetiskt storken går på strand
och spejande i vattenspegeln blickar!
Han vet sig lefva i ett fridsällt land
och liksom tacksamt upp till mig han nickar.
Och nu i arlastund, när allvarsam
och rimmande jag vid mitt skrifbord sitter,
ur »stunken», som jag hängt på askens stam,
mig helsar unga starars glada qvitter.
Min trädgård sig i präktig vårskrud tär,
från låga torfvan upp i höga grenen,
der blomstra hagtorn, guldregn, azalé'r,
magnolian, rododendron och syrenen.
På åkern korn och rofvor skjuta skott,
och lik en vass i vågor gungar hvetet;
på slätterkarlen väntar klöfvern blott,
och korna flämta i det rika betet.

Hur skön är ej den unga, friska vår,
hvad lif och glöd uti hans pulsar strömma,
när han trots mina sex och sexti år,
mig lik en yngling svärma lär och drömma! . . .

P. VON MÖLLER.

Uotila sonen.

Yngling, dödens engel står invid din sida,
lätt med handen rör han vid ditt trötta hjerta,
snart det går att hvila utan qual och drömmar
uti det tysta.

Du skall bortgå, yngling, från ett lif i knoppning,
sommarns ljufva fågring ser du från ditt läger
nu för sista gången stråla mot ditt öga,
som snart skall slutas.

Dig förgäfves skogens stolta furor vänta,
yxan frågar, om ej snart du åter vaknar,
stigen, barrströdd, lyssnar till de kända stegen;
ej mer de höras.

Fjärden spanar fåfängt efter raske roddarn,
noten fläktar längtansfullt mot höga gården,
åran skjuter halfvägs ut från båtens fångsel,
att af dig mötas.

Gångarn gnäggjar gladt åt väntad ymnig hafra
borta uti gården; dit han vill dig bära,
der den unga bruden, okänd, längtar, tänker
ömt på en make.

Aldrig, aldrig kommer han, som alla vänta,
stum och kall dig väntar äfven kyrkogården.
Han, ack, han allena sviks ej i sin längtan.
Snart, snart du kommer!

Lennar rika gården, gångarn, skogen, fjärden,
kommer ännu ung och oförsökt af lifvet,
blott med vaknadt hopp och blyga, stilla drömmar,
som aldrig fyllas.

Tyngd af sorg, din fader ser din kraft bortvika,
tårögd, ser din syster kindens blekhet växa,
rädd, din lille broder rörs i tysta stugan;
hvar är din moder?

Qvald i bodan söker hon det finsta lärftet,
fuktar det med heta, bittra tåreströmmar,
lutar gamla kinden kraftlös mot din sista,
snöhvita klädnad.

Stränga död! Visst är du ljuf för gamla sinnet,
slutet uppå sorger, felsteg, sviken sällhet,
vänligt reder du det trötta menskobarnets
sofvande vagga.

O, men hvarför står du, stum och obeveklig,
vid ett bröst, som intet än af lifvet vunnit,
hvi skall sträng du skörda ifrån åkern säden,
ännu ej mogen?

Yngling, om jag egde ord att dig försona
med ditt sorgsna öde, som af intet hejdas!
Men min blick' är stum af sorgens bittra tårar,
ser ej försoning.

Lugn och klar du ensam går emot det tysta,
och din öppna blick ses hvila sig förtroget
uppå fjärden, skogen, hemmet och de kära
som till god morgon!

Tyst! Dödsengeln kysser dig med blick förklarad.
Ljust och godt ditt minne lefva skall i skogen,
öfver kända fjärdars sommarljusa skönhet,
skär och förgänglig.

E. F. NERVANDER.

En Juninatt.

Re'n sjunker solen i fjärdens våg,
så ljuflig är sommarvinden.

En liten fogel, så glad i hog,
sin visa sjunger i linden.

Än purpras skogen af solens sken,
men sommarqvällen sin slöja re'n
har sänkt öfver strandens björkar.

Allt blir så stilla! Från skogens barm
ej mer en hviskning hörs ila.

Hvar vind har slumrat, och sommarvarm
går strandens bölja till hvila.

I fjerran blånar den vida rymd,
af sommaraftonens dimma skymd —
der simmar en and mot vassen.

Ljuft slumrar björken vid skogens bryn,
dess bild i viken sig speglar,
ej någon ser den — blott aftonskyn,
som blyg på himmelen seglar;
på kullens sluttning der syns ett spår,
som mellan björkar och häggar går
till lugnet i djupa skogen.

O ljufva tystnad, o ljufva frid,
o sköna sommar i Norden!
Se, himlen stänker, så blå och blid,
re'n' daggens perlor på jorden.
Och sommarnatten, så mild och klar,
så skön, så strålande, underbar
nu hvilar på land och vatten.

E. F. NERVANDER.

Salamandern.

Förr i sagans dagar fick du trona
stolt i flammor, ljus och purpurglöd,
och som konung med rubinröd krona
öfver eldens starka andar bjöd.

Nu i nattens drägt, bland kräk, som svärma
lägst i träskets dy och regnets göl,
delar du med dem det ljus och värma,
som förrrat sig uti en pöl.

Har du mot ditt öde intet klander,
ingen tanke på den tid, som flytt?
Hvad det fordrats, arma salamander,
innan så ditt väsen blef förbytt!

Sinne, du, som andades blott lågor
fordom i din ungdom, och som nu
qväljs af små bekymmers lumpna plågor,
vet du, hur du ändrats, äfven du?

J. J. NERVANDER.

Ensligheten.

I denna lugna skog jag nöjet får igen,
som flydde för mitt bröst, när jag bland menskor dvaldes.
Du ömma känsla — du, som alla stunder qvaldes —
njut hvila, smaka frid; min frihet varar än.

Här ser jag ingen konst: naturen ensam rår;
med blomstrens söta lukt den friska ångan blandas,
jag drager helsans fläkt i hvarje pust jag andas,
och känner, hur dess kraft till merg och ådror går.

Än vid en källas brädd det späda videt gror;
än i ett skuggrikt hvalf, som evig svalka gömmer,
jag på en mossig bädd om glömda nöjen drömmer;
och, ödet sjelft till trots, mig åter lycklig tror.

Bland trädens täta flock jag ofta vilsefar
och stannar i en lund, som ljuset undanskymmer;
en helig fasa känns, min tanke från mig rymmer,
han öfver jord och sol sin djerfva kosa tar.

I sådan ensamhet jag dock ej ensam är:
jag sällskap om mig ser och väckes ur min dvala,
då luftens fria barn om sina fröjder tala
och bryta ut i sång sin känsla och begär.

Hvad prasslar här i gren? Hvad är, som örat bryr?
En ekorn som en pil i granens topp sig kastar;
ett rådjur skymtar fram, men strax tillbaka hastar;
det rubbar ej min ro; det undrar, räds och flyr.

Hur ren den glädje är, som sinnet fyller opp!
Naturen fridsam är; hon frid i själen sprider:
af böjelseernas våld jag intet anfall lider;
jag ingen fruktan har; jag känner intet hopp.

Jag har min plågosvärm i staden lemnat kvar,
der oron tränger sig från slott till lägsta murar;
der arghet icke mer på oskuld hemligt lurar,
men der hon i triumf för allas ögon far.

Min otacksamma vän jag äfven lemmat der,
som fordrar ömhet jemt, men aldrig ömhet känner;
den hala smickervän, som hemlig afund bränner,
när han ett värdigt lof på tvungna läppar bär.

Den enda strid, jag ser, är mellan bladens fläkt,
de yfvas om hvarann', men utan inre bäfvan;
det enda sorl, jag hör, är vestans lena sväfvan,
då han sin envåldsmagt till trädens toppar sträckt.

Ack, sälla enslighet, till dig är vägen lätt!
Jag skall då snart i dig mitt ödes hårdhet glömma,
och mig i skogens skygd, i bergens grottor gömma
för smickran och förakt, för nåd och oförrätt!

Hvad för en gudahamn var det mitt öga såg?
Hvem är, som nalkas mig med harpa och med båga,
mig sluter i sin fann, och med sin kyska låga
ingjuter lif och kraft uti min kalla hog?

Det skaldeguden är! Han till min hydda går:
hans rika, ljusa hår omkring hans axlar hänger;
den eld, som ur hans blick och högblå ögon tränger,
i tanken tänder ljus och öfver hjertat rår.

Han talar, och min själ blir tjust af denna röst:
»du skall min kärlek bli, men dig för hopen dölja;
gäck, skynda till ditt lugn; min ömhet skall dig följa!»
Han flyr; men lemnar kvar sin styrka i mitt bröst.

* * *

Så klandra ej min smak, att jag från menskor flyr;
jag söker sinnets lugn, der det kan lättast vinnas:
det enda, som mig än uti min stillhet bryr,
är, att jag menskor minns, och att mig menskor minnas.

HEDVIG CHARLOTTA NORDENFLYCHT.

Så tyst i byn.

Det är så tyst i byn, de vandrat alla,
de vandrat bort, dit tornets klockor kalla.
De tåga alla på den stråt, som bär
till fjerran templet; nu de äro der.

Det vackert var att se dem alla taga
gemensam väg, att se dem alla draga
mot samma mål; att på gemensam stråt
dem se till helgedomen följas åt.

Då ville ingen mer i hemmet bida,
och hustrun stälde sig vid mannens sida,
och tjenarn, för att följa med också,
tog blåa helgdagsrocken glad uppå.

Det större barnet satt på fadersarmen,
det mindre låg vid mjuka modersbarmen;
men äldste sonen satt på kärrans kant,
och förde farmor uppför backens brant.

Så de från skilda gårdar utåt drogo,
men samma väg de sedan alla togo.
Och på den väg, som för från dalen ut,
försvunno småningom de så till slut.

Och ingen ha de lemnat byn att vakta!
Hvem skall den nu för tusen vådor akta?
Hvem skall den skydda nu för eld och brand,
för fiendens försåt och tjuvahand?

Nej, trygge gingo de; att Herren skydda
skall under tiden öfvergifven hydda,
så trodde de, — se, hvilken ljuflig ro
sig lägrat nu kring öfvergifvet bo!

Det är, som om en fridens engel slagit
sin vinge ut, och i beskydd det tagit;
i templet bedes väl i denna stund
om ro och frid för hemmets helga grund.

Och främlingen ifrån den fjerran världen,
han, som från bergets höjd beskådat färden,
tar hatten af och böjer pannan ned
som man i börens stunder har för sed.

WILHELMINA NORDSTRÖM.

Trotjenarinnan.

Du minns trotjenarinnan än,
din andra mor, din barndomsvän,
du har ju icke henne glömt,
du hennes bild i hjertat gömt?

När mammas krafter tagit slut,
och pappas tålmod gått ut,
hon stod vid bädden, och hon var
öm som en mor, stark som en far.

Hon kunde vaka dagen om,
och vaka än, när natten kom;
Gud vet, hvarfrån hon krafter tog,
men aldrig hennes kraft bedrog.

Men var du frisk, då var hon sträng,
om du ej steg i tid ur säng;
hon kunde riktigt banna så,
att du var brydd, men log ändå.

Men mulen blef hon, om en ann'
hos dig ett fel att klandra fann.
Och du blef god, blott för att se
den gamla åter fryntligt le.

Men huru du var tankfull, då
hon till visit dig klädde på;
att gamla mor ej följde med,
deraf ditt unga hjerta led.

»Men när jag en gång blifver stor,
då skall ni, gamla, kära mor,
få fara ut i vagn och ha
det i mitt hus så godt och bra.»

Så talte du med tacksam hog,
och hon din goda vilja såg,
välsignade dig fromt; sin lön
den gamla fann så rik och skön.

Men då om sönda'n hon fick gå
till kyrkan, hur du gladdes då,
och hur du hjälpte på allt sätt
vid hennes lilla toilett.

»Hur fint ert stycke veckadt är,
och hur den bindmössan er klär!
På silkesduken få vi slå,
som mamma, luktvatten också.»

Du sprang till mamma, och hon log,
och pappa gladt på munnen drog
och sade: »barn, så är det rätt,
hjälp henne på allt möjligt sätt.

På toiletten tag odör,
säg till att Matti spänner för
den gula racken, ryan tar,
med gumman se'n till kyrkan far.»

Men då hon smekte dig och gick,
en tår hon såg uti din blick,
och sade då: »om du är snäll,
jag sjunger dig till sömns i qväll.»

WILHELMINA NORDSTRÖM.

Hoppet.

Du gudamagt, som huld och öm
för hjertat målar, i din dröm,
ej hvad det får, men hvad det lyster;
som på en diktad framtid stödd,
af Aningen och Minnet född,
är Nøjets mor och Kärleks syster.

Du jordens väl, du milda Hopp,
som ur ditt hägn i lifvets lopp
såg aldrig än en dödlig vika;
som lyser plågans mörka dag,
åt sjelfva glädjen ger behag,
är alltid nytt och alltid lika.

Din tröst af himlen blef beskärd
åt en till mödor ämnad verld,
som villigt lyder dina lagar.
Behaglig i din flygtighet,
du följes än med liflighet
af den du sviker alla dagar.

O Hopp, jag sjunger ditt behag!
Hvad plågad dödlig, om ej jag,
har njutit dina känslors lycka?
Mitt hjerta näres af din röst,
när utan vänner, utan tröst,
jag känner ödet mig förtrycka.

Jag såknar, hvad mig kärast var,
och ser vid ständigt mulna dar
min lyckas blommor långsamt knoppas;
men din förtröstan, mächtig än,
ger mig i tanken allt igen,
och jag blir nöjd den stund jag hoppas.

An, af en ljuflig önskan förd,
jag tror, att Dafne, lyckligt rörd,
skall en gång tändas af min låga:
jag hämmar min förtvifflans lopp,
och kärlek offrar åt ett hopp,
som lindrar och som när hans plåga.

An tror min själ från mödans tvång
den sällhet nå, der hon en gång
ej nödgas mer sitt tillstånd klandra:
med ödet hon förlikad är,
och hvad en dag mig ej beskär,
lär jag förbida af den andra.

När hjälten, blind i farans famn,
till spöket af ett ryktbart namn
bland svärd och blod och lågor rusar,
det Hoppet är, hvars trodda röst
en Carls, en Alexanders bröst
med efterverldens lof förtjusar.

Det eldar dygdens ädla nit,
som söker lönen för sin flit
i jordens väl och evigheten:
och verlden ingen Vasa sett,
om *det* ej honom löfte gett
om äran och odödligheten.

Det för den trägne landtmans hand,
när han förtror åt jordens sand
det korn, som skall hans framtid föda:
när det bland isar tyckes dö,
han skådar tryggt i vinterns snö
en oviss, men förbidad gröda.

Det gör, att under stormens bråk
en usling sig på brutna vrak
med sluten syn åt böljan lemnar;
det lyser fångens dödshvalf opp,
som sjunger än en frihets hopp,
dem ödet honom aldrig ämnar.

På kryckan gubben, svag och tung,
vid *dess* förbländning ser sig ung,
med dödens fåror uti pannan:

han lägger grund till ett palats,
der sjelf han aldrig vinner plats,
och samlar egor för en annan.

Åt den, som fräts af sjukdomsqual,
det lofvar nya åldrars tal
de förras kraft och forna helsa;
det skymmer bort hans öppna graf,
och i den stund, han tynar af,
försäkrar än att honom frälsa.

Uti en verld, för tanken skymd,
det sigtar i en okänd rymd
bland gissningars och löftens töcken;
det rår på vansklighetens lag,
och kastar än sin sista dag
på sjelfva evighetens öken.

I sömnens vård bland drömmars krets
jag på en nytänd månens spets
fick Hoppets klara boning skåda;
gudinnan der på blommors bädd
var af de strålars glans beklädd,
som morgonrodnans ankomst båda.

Dess hufvud himlabågen bar,
som lofvar oss, vid dundrets dar,
att luftens hvalf skall åter renas.

Uti beständigt yxlingslopp
af tankar en bevingad tropp
i lekar kring dess syn förenas.

Hon från sin tron med glädtigt mod
gaf handen åt det tålmod,
som sig hvart steg på törnen sårar,
men under bördan lydigt böjdt,
är med fördolda suckar nöjdt,
och ler med återhållna tårar.

Med häftig fart och oros hog,
till samma tron jag hasta såg
från sina öfvergifna löjen
den yra Obeständighet,
som, trött vid sin lycksalighet,
begär af Hoppet nya nöjen.

Strax vid gudinnans första vink
de lätta Nöjen i en blink
till dess förtjusta ögon hinna:
hon i ett band dem fästa vill;
men när hon trycker knuten till,
de under hennes hand försvinna.

Kring tronen lekte Drömmars här,
den blinda Önskan, det Begär,
som aldrig fyls och aldrig hvilar;
den unga Vår, som blommor göt,
och Kärlek, som i Hoppets sköt
mot kogret hväste sina pilar.

Utmed dess sida Åtråns hand
af spindelväfvar knöt ett band
på Tillfällets och Tidens vingar;
Förtviflan i en kula röt,
men fåfängt på den kedja bröt,
med hvilken Hoppet honom tvingar.

Jag här, i dunkla rymders vidd,
såg mensklighetens skara, spridd
vid Hoppets tron, sitt öde fråga:
gudinnan ger hvar dödlig svar,
som i dess spegel, alltid klar,
ser sitt begär och ej sin plåga.

Der visas den förföljde skygd,
en flykting hans förlåtna bygd,
en girig än en skatt att samla;
åt ungdomsvåren kärleks lön,
åt mannaåldern hjälterön,
och än en lifstid åt den gamla.

Fast glädjen, den jag flygtigt fann,
med drömmens skådespel försvann,
dess ljufva minne mig ej brister:
mot ödets magt dess tröst är kvar,
den eger allt, som Hoppet har,
den saknar allt, som Hoppet mister.

O Hopp, min framtid kallar dig:
låt i den natt, som höljer mig,
för mina steg din fackla föras;
din målning tankens vällust gör,
han ej en visshet önska bör,
hvaraf din irring skulle störas!

Låt hjertat njuta stunders frid,
när det uti sin plågas tid
sin tillflykt i din hägnad tager.
Vårt fångsel af din hand förgyls:
du är guddomlig, när du fylls,
men dyrbar än, när du bedrager.

J. G. OXENSTJERNA.

Ur

Skördarna.

(Andra sången.)

Utaf välgerningar, dem sommaren oss ämnar,
han årets första skörd omsider färdig lennar.
Det gräs, som lian fält, af solen torkadt var;
i räfsans uddar snärddt, man bördan sammandrar
och, lyftande det hö, som man i stackar sätter,
med gröna kullar strör de öfvergångna slätter.
Att höja dessa torn man er förenta ser,
I unga flickor! Gån, det närmast tillhör er
till Floras ättehög att edra likar bära.
De voro eder bild och edra drägters ära;
ett ögonblick, som I, de jorden äfven prydt,
och äfven lika fort med lika täckhet flytt.
Re'n fylls en lågstäld vagn af grässets pyramider,
och under ladans skjul med långsâm fortgång skrider,
der lätta bördan förs på slutta stegar opp;
men oftast ovarsamt vid yra gossars lopp

från stängrens jemnvigt stjelp, när hon mot höjden
räcker,
hon med ett yfvigt fall sin bärare betäcker;
och flickan ur dess bädd, på en gång öfverhöjld,
med möda vecklar sig, af skratt och skämt förföljd.
Att packa vålmars höjd, dem skullarne förvara,
uti det djupa hö man stupar utan fara,
och ofta på dess bädd, som hastigt sjunker ner,
sig i en älskad fann af våda kastad ser.
Förnyad på en gång med denna bergnings tider,
en liflig glädje rår och sig kring bygden sprider;
och slutet af den skörd, man under ladan bär,
med hundra lekars ljud af bygden firadt är.
Bland dessa dagars tal, dem man åt nöjet egnar,
en åldrig plägsed än det norra Sverige fagnar:
när, sista gången fylld med Floras gröna skörd,
onsider hennes vagn är under skjulet körd,
två landets ynglingar, med blomsterkransar prydda,
som drottning och som kung i qvällens lekar lydda,
bland visor, spel och sång af hela nejdens tropp,
ta sista vålmen mot och föra bördan opp,
att, fira sommarns fest omsider gillet kalla,
dess lekar föra an och lekarna befalla,
då nejden fylles opp, i hägn af nöjets gud,
med upptåg, skämt och skratt och glädjens fria ljud.

Hur lyckligt lifvet var, om ingen annan yra
än endast nöjets magt fick menskans sinnen styra:

om ärelystnad, hämd och högmodets begär
den sällhet ej förstört, hvartill hon ämnad är!
Förgäfves på de fält, der hoppet sig förnöjer,
naturen all sin prakt och all sin rikdom röjer:
den årstid, hvars behag ger åter jorden lif,
ser äfven krigets skräck och verdens herrars kif.
Utaf den hvila trött, som krigets gud besvärar,
ur vinterns verklöshet han kallar sina härar,
att sprida med den magt, som återhållen var,
kring vårens glada tron hans fruktade standar.
Och, skakande den lans, hvars sken förfärar landen,
med fasan på sin hjälm och dundrets vigg i handen,
han trampar festens grus; och vid hans rustnings dån
med rysning jorden fylls och darrar långt ifrån.
Förstöring föregår och öknen honom följer;
vid bullret af hans steg sig Ceres undandöljer.
De rymder, der hon krönt den trägne åkerman,
förtrampas för hans syn och bergas af en ann'.
Sköt, åbo, nu din äng, din trädgård och din gröda,
i dina nöjda tjäll församla årets föda,
drif nu den hjord i bet, som förr din rikdom var!
Nej, du förlorar allt, förtviflan blott är kvar.
Men, samlade till strid med plundringarnas börda,
se dina härjare hvarannan ändtligt mörda,
och döden hämnar der med grym och rättvis hand
de tårar dem du fält och dina hyddors brand.
Hvad batar ynglingen det pris, hvartill han hastat,
att han en moders sorg, en fästnös gråt förkastat,

att han den sällhet flytt, som nöjets ålder gaf?
Han sökte ärans lön och finner blott en graf.
Och du, som, från din vår förent vid hennes fana,
omsider med ditt blod bestänkte krigets bana,
om du det hopp ej trott, hvars röst förledde dig,
du lefde och ditt lif ännu fick hugna mig.
Min Björnberg! I det stoft, der nu du slutes inne,
fast du ej ser min sorg, fast du ej vet mitt minne;
fast i den långa natt, hvars rof ej ges igen,
ditt ögonkast ej mer får mötas af din vän;
fast tiden ändat år och hunnit nya börja,
förmår jag likafullt dig sakna och dig sörja:
än eger jag din bild och mina tårar kvar,
och samma hjerta än att känna, hvad du var.
Regenter af vår jord, är detta då er ära?
Om edra folks försvar ert väpnande begära,
om mensklighetens blod behöfs till hennes värn,
hon ej skall svika er, och, hvässande ert jern,
i den nödvändighet hon åt sitt hägn förlåter,
berömmar sjelf ert mod, när hon vid segern gråter.
Hon offrar tacksamt än, fast badad af dess blod,
vid Pelopiders vård och Vasars ärestod,
och gömmer i den häfd, som kärleken bevarar,
ej hjälten, som gör krig, men hjälten, som försvarar.
Hur har ej den monark till menskors vördnad rätt,
som, envåldsherre född af en omätlig ätt,
förr'n han på Kinas tron sin ärfda spira höjer,
sjelf öfver Pekings fält en helgad fåra plöjer,

och hedrar, förr'n hans bud ge härarna befäl,
den vetenskap, som först bereder folkets väl;
då för dess tänkesätt han liksom stadgar värdet
utaf eröfringen med lien eller svärdet,
ej landtman's gård begär, förr'n han beredt dess bröd,
och går på tronen opp från hennes understöd.

När skall en väntad dag, omsider född af tiden,
föreña människan i sällheten och friden?
När skall hon, undervist att rätt sin lycka se,
ej mera söka den vid krigarens trofé;
och, vägrande sitt lof åt härjningarnas ära,
ej mer sin plågåre bedragna rökverk bära?
Omsider nalkande till mensklighetens tröst,
fast visheten ännu med sanningarnas röst
går långsamt och fördold att verlden upplyst göra,
en gång hon segra skall och folken henne höra.
Åt en förkastad tid likväl ej nekas må
den tröst i sina qval att hennes välde spå;
att måla för vårt hopp vår ätts försonta bröder
beboende en jord, som dem i samdrägt föder:
ej mer en tummelplats af brott och öfvermod,
förödd af jern och guld och dränkt i gråt och blod;
att se förut en tid, hvars fördomsfria sinne
ej skall förguda mer inkräktingarnas minne,
och plogen okänt gå på segervinnarns mull.
I, som bebyggen då en jord af sällhet full,

beklagen deras lott, på hvilkas stoft I träden,
och I, som långt ifrån vår syn i hoppet gläden,
välkomne, sälla dar, dem himlen oss ej gaf,
och varen helsade ur djupet af vår graf!

J. G. OXENSTJERNA.

Ur

Dagens stunder.

(Morgonen.)

Själ af systemer, dem du leder,
lif af din anförtrodda verld!
O sol, hvad undran, om din heder
af jorden mottog gudars gärd?
Ej åldrarna din kraft förringa,
du skiften ser, men känner inga;
då stjernor dö och tända sig,
du ensam lika klarhet hyser,
och evig i den bana lyser,
der nya verldar möta dig.

När af din stad vid Nilens floder
du sjelf ser inga märken mer;
när intet ljud från Memnons stoder
åt dina strålar helsning ger;

när Mitras tron man fåfängt söker;
när intet altar mera röker
vid Mankos presters helga kali —
dig lik, i ostörd framgång skriden,
du varar, segrande på tiden,
vid dina egna tempels fall.

Förrän den första lag af styrkan
förkunnades åt svagheten,
var menskoslägtets glada dyrkan
dig redan skänkt af kärleken.
Af dem, din mildhet kom att nära,
du firas såg din hyllnings ära,
med inga andra pligters bud
än offren blott af ymnigheten,
dem hoppet och erkänsamheten
gaf åt välgerningarnas Gud.

Kom och ännu från österns troner
tag samma gård, som egnas dig;
hör af klimater, folk och zoner
din lofsång, som förnyar sig!
Se polens barn bland smälta isar
dig på sin sänkta drifva prisar,
när guebern, af din uppgång mött
i samma stund vid Ganges' stränder,
med dina egna strålar tänder
de rökverk deras värme födt.

Kom, genom himlens kretsar buren
 den skaparn lik, som, stark och mild,
 förtrodde at din vård naturen,
 att föreställa der Hans bild!
 Ditt ljus, som oombyttligt varar,
 Hans evighet oss uppenbarar;
 när du ger lif, när du förtär,
 din lågas kraft Hans allmagt målar,
 och när du sänder värmens strålar,
 du vittnet af Hans godhet är.

(Natten.)

Han nattens intåg följde
 och sjelf i hennes fann, der skuggan honom höljde,
 låg som ett menlöst barn i vänlig dvala sänkt.
 Hans hjertas milda frid är i hans anlet' målad,
 och på hans friska hy, af ungdomen bestrålad,
 är helsans purpur stänkt.

Men snart, förskingrande den trötthet honom tvingar,
 han öfver jorden far på daggbestänkta vingar,
 af dimman drypande, som höjs ur Letes elf.
 Förgätenhetens lugn i alla känslor gjutes
 och menskan i hans hand, der hon med vällust slutes,
 begär sitt fångsel sjelf.

Så syns det gudabarn, som himlen fordom sände,
när ändtlig, ömkande de dödligas elände,
han egnade en tröst åt deras plågors tid.
Då sändes Sönnen ner, af aftonrodnan buren,
följd af hugsvalelsen och helsad af naturen
och varelsernas frid.

Med deras späda kung de lätta Drömmar föddes,
och på den valmobädd, som kring hans vagga ströddes
af rosor, lekande sitt offer lade ner.
Till honom Glädjen flög, att i hans famn sig sluta,
och af sin sällhet trött, i nöjets glömska njuta
ännu ett nöje mer.

Till honom nalkades med nederslagna hjertan
Besväret, Arbetet och Saknaden och Smärtan,
och Sjukdomen, förtärd, med döden i sitt bröst,
och Fattigdomen sist, af människor förskjuten,
och sökte stunders frid och kallade minuten
af hans begärda tröst.

Utmed hans hufvudgård var Glömskan dem till mötes,
med Tystnan, Lindringen och Hvilan i sitt sköte,
som mellan fröjd och sorg i liknöjd dvala låg.
Ur kärl af elfenben, der hon sin vallmo droppar,
hon dem en döfdrick ger af aftondaggens droppar,
bemängd med Letes våg.

Välkommen, hulda Sömn! Blif åter jordens fågnad,
tag menskan i försvar, och gif de hjertan hägnad,
som, under dagens tyngd, förbidade din tröst!
Till dig ej Löjet når, men Sorgen ock ej tränger,
och i den helgedom, du för dem begge stänger,
hörs ingenderas röst.

I djupet af ditt lugn, der livets minnen vika
liksom i grafvens natt, de dödeliga lika,
hur än dem lyckan skilt, mottaga samma rätt.
När, säll att då din magt sitt väsen öfverlåta,
du glädjens ögon slöt, din hand på dem, som gråta,
är äfven lika lätt.

Fast ej din magt förstör de qual, som oss bedröfva,
hvad du ej qväfva kan, allt nog att du kan döfva:
allt nog, att åt vårt lif du ögonblick beskär,
och skymmer någon gång vårt öde med din dimma.
Om oss en sällhets gifs, hon mindre nöjets timma
än plågans afbrott är.

J. G. OXENSTJERNA.

Söndagsmorgonen.

Lik en altarflamma solen gryr,
dimman, smält af morgonstrålen, flyr,
skön som tåren i ett helgons öga,
daggens perlor från det ljusblå höga.

Mellan löfven spelar vindens fläkt,
frisk och len som englars andedräkt.
Hvarje blomma, klädd i högtidskläder,
fram i dagen med sitt rökverk träder.

Lärkan fladdrar omkring tornets topp,
korset pekar der åt himlen opp.
Klockans röst, en röst från ofvan, ljuder;
Herrens frid och Herrans tjänst den bjuder.

Hörd blir kallelsen. Se barnen små
vägen fram med män och qvinnor gå.
Se, som bröder, systrar, med hvarandra
till gemensam faders hus de vandra.

Kyrkan, praktfull, majestätisk, sval,
samlar folket i sin pelarsal:
så en svana under sina vingar
moderligt de späda ungar bringar.

Andakt nu, en Jakobsstege lik,
sammanbinder jord och himmelrik.
Uppåt skyarna med menlös vilja
bönen höjer sig, en vingad lilja.

Ordets manharegn, med hopp och tröst
duggar neder i de öppna bröst.
Härligt klinga ock de fromma psalmer,
som en vårvind mellan Sions palmer.

Kinden flammar. Själens lyftad är.
Klart förnimmes det att Gud är när.
Tårens vin vid ögats kalk sig viger,
högt blir hjertats språk och tungan tiger.

H. B. PALMÆR.

Narcissus.

Saga.

Bortom blåa töcknen, i gylne fjerran,
aldrig än bevandrad af menskofotspår,
sträcker sig en kust af ett okänt landskap.
Mörka, tusenåriga cederskogar
kransa stranden: blickande utåt fjärden,
mellan träden ser man gestalter skymta.
Stundom flyter, jagad af Zefyrs vinge,
hän till nabolandet en ström af vällukt:
stundom tror man sig derifrån, i stjernqvälln,
här en salig, irrande ton förnimma;
men hvad inpå ön sig fördöljer, ingen
vet berätta; dock, om en fornsägn täljer
sanning, bo på grönskande blomsterkullar
der de sälla, eviga gudars ätter.

Eros en gång, lekande, kom till kusten,
der sig guldsandsbäcken i viken gjuter.
Modrens snäcka såg han i vassen gunga
och små gylne fiskar i brynet sprattla.
»Vackra, granna fiskar, er vill jag fånga»,
sade Eros glädtigt och sprang i båten.
Ljuft bestört, han stannade dock, då tvenne
twillingsbarn der, slumrande sött, han skönjde.
»Stackars små, er vagga på falska vattnen
står, och dock I sofven så utan fruktan,
bror och syster, hjerta vid hjerta, lika,
som de dufvor, hvilka min moder föra!
Ej jag nämns er väcka; men när vi hunnit
öppna sjön och glittrande fiskar dansa
rundtom oss, då skall med en kyss jag jägta
sömnen bort, och då hur I skolen undra
er och gladt förvånas! Nu vänten bara!»
Sprang ur båten, band af cypress en krans — ty
annat fann han icke — och krönte barnen;
stötte sedan hurtigt från land, och uppdrog
hvita seglen, sättande sig vid styret.
Blida vindar spelte i silkestacklen,
lätt flög julen öfver den blanka vågen;
långt bakom låg kusten, då Eros lade
silfvernoten ut, som Hefaistos skänkte.
Tvenne hvarf han dragit re'n upp — ty villigt
fisken lät sig fånga — då upp ur säfven
blickar fram Okeanos' gamla hufvud.

Af hans mörka, skäggiga anlet', vanställdt
af ett håniskt löje, förgäfves vänligt,
skrämdes unge fiskarn och stalp i böljan.
Hvälfd var båten: flaxande fåfängt, sträckte
Eros våta vingen, men Eols yngste
son, som faran skådade, hembar honom
och afsvimmad lade i modersfammen.
En delfin till kantrade jullen framsam,
och tog gossen upp på sin rygg; men hvilket
systemns öde blef, ej af sagan nämnes.

Sött sof gossen än, då på närmsta sanden
varsamt, sakta honom delfinen skakar.
Först när morgonstrålen hans öga träffar,
vaknar han och gråter; men honom landets
män upptogo, skänkande tarflig fostring.

Redan *yngling* kallades nu Narcissus,
och på ön den fagraste. Redan mången
mö med blyga begär betraktat honom;
men hans hog, från barndomen tidigt, fjerran
var från lekar skild och de glada nöjen,
som förnöja pläga det unga sinnet.
Ständigt ensam, kännande sig som främling,
vred han sig ur nymfernas armar ofta,
och försvann i mörkaste skogen, eller
sågs på strand han, blickande utåt fjärden.
Dunkla minnen tågade, ljuft och smärtsamt,

stilla genom själn och en oförstådd, men
en oändlig längtan betvang hans hjerta.

En gång satt Narcissus som ofta, tankfull,
på den gröna kullen, som öfver viken
lutar sig. En okeanid då dykte,
tänd af kärlek, upp, och sin sköna bildning
höjde nedom brynet, men med en spegel
af kristall sitt anlet' förrädiskt täckte.
Och Narcissus genom det våta glaset,
såg de mjella, skälfvande elfenformer,
såg, af vågen kyssta, de hvälfda brösten,
såg det gula, vågiga håret flyta;
såg sitt *eget* öga, sin *egen* gullkind
och de friska, svällande smultronläppar.
Men en här i ynglingens själ sig reser
af begär och aningar: söfda minnen
än af fosterland och af tvillingssystem.
»Är det här jag ändtligen återfinner
dig, mitt andra jag, min förgättna Psyke!»
Sad', och så han famnar den kalla vågen.
Men sin arm Okeanos' falska dotter
lindrar tätt kring ynglingens hals och drager
honom ned i strömmarnas djupa rike.

Mellertid än gråter hos modren Eros,
medan nymfer öfver hans däfna bildning,

stel af kylan, gjuta ambrosisk balsam.
Men han glömmar, medan sin nöd han skildrar
och sig af de hörande trösta låter,
att för stoftets söner uranioners
timmar äro tröga olympiader.
Dock omsider rustar han sig till affärd,
stiger snabbt i mödernecharn och ifrigt
lejonspannet agar med myrtengisslet:
vågen sjunker, stelnad till jemnglatt silfver,
och tritoner lustigt kring vagnen blåsa.

Fåfångt spörjer Eros om syskonparet,
tills en sägn han ändtligt på ön förnimmer
om en sjelfkär yngling, som älskat ingen,
blott sin egen bild, och förgåtts i vattnet.
Eros stället såg, och med högljudd klagan
rifver ur sin krans han en okänd blomma,
och planterar här på den gröna stranden.
»Väx du, en bild af min unge älskling,
och när solen sänker sig, när hon uppgår,
trånadsfullt som *han*, du ditt tårbestänkta
anlet' lute öfver den klara böljan,
spgeldjup, i tigande sjelfbeskådning,
och som han må du ock Narcissus nämnas!»
Sade, och tillbaka på hafvets marmor-
slätter långsamt åkte han och bedröfvad.

W. F. PALMBLAD.

Suometar.

Der sitter högt upp i nordanland
på insjöstrand
en mö med ädelt sinne;
den djupa, grönskande skogen blott
är hennes slott,
der bor den fagra inne.

Men nära henne en jette står.
Så häftigt slår
i vilda begär hans hjerta.
Sin arm han sträcker kring hennes lif;
det väna vif-
då känner stor ångst och smärta

Hon klagar icke, ej bön hon ber,
och ingen ser
den ensliga kamp, hon strider.
Hon sjunger i sakta toners gång
en gammal sång
ifrån sin barndoms tider.

Då lyssnar jetten. Han sänker sin arm.
I dyster harm
hans blickar dunkla brinna.
Den sången den är så ren, så klar,
så underbar;
han kan den ej öfvervinna!

Der sitter en jungfru i nordanland
på sjöstrand;
sitt lif hon värnar med sången.
Hon hoppas så visst att det randas en tid,
det stundar en strid,
som friheten skänker åt fangen!

E. VON QUANTEN.

I kungens bibliotek.

Kring väggarne stodo mörka
de bonade skåp af ek.
Så ensligt det var, så fredlyst
i kungens bibliotek.

I stilla flämtning från taket
sitt skimmer lampan göt,
hemlighetsfullt i dörren
ett vinddrag sakta sig bröt.

Allena jag satt och läste
ett gammalt sirligt prent,
en saga från flydda tider,
beskrifven på pergament.

Som huldt en ton hörs klinga
i skogens fjerran snår;
på stigen vandraren lyssnar,
af längtan hans hjerta slår:

så hviskade blid en stämma
ifrån de bleknade blad,
så fylles af bäfvan och längtan
mitt hjerta för hvarje rad.

Det bodde fordom — så stod der —
en kung i höga nord.
Han var den tappraste hjelte,
som nå'nsin lefvat på jord.

Han var den tappraste konung,
som kämpat för folk och land;
men ständigt hans hjerta tärdes
af en så underlig brand.

Om dagen i all hans gerning
den följer honom tro',
om natten i alla hans drömmar
den ger honom ingen ro.

Han axlar brådt sin kappa,
han drar stålhandskarna på.
En hemlig magt honom fattar,
han kan den ej sjelf förstå.

Han spänner svärd vid bälte,
han sadlar sin goda häst;
han aktar sig bort att rida
dit honom synes bäst.

Sa rider han nätter och dagar —
åt öster färden går.
På sjunde natten i djupet
af sjumila skogen han står.

Der ser han sin späda syster,
den röfvade kungamö:
hon sjunger och spelar för trollet
på stranden af enslig sjö.

Men nu mina tårar störta
på kinderna plötsligt ner.
Så visst, så varmt mig tyckes
det är ju en saga ej mer!

Jag känner kungadottern,
som sjunger runor i skog:
det är det sköna Suomi,
som trollet i öster tog.

Jag känner kungen, som nalkas:
kung Karl den unge det är.
Med honom följa hans kämpar,
den stolta svenska här.

Den kommer för dyra minnen
i hjertats djupaste grund;
den kommer för trofast kärlek
och ädelt syskonförbund.

Den kommer för slutlig seger,
som vinns med stålfast mod;
den kommer för rätt och frihet,
som växa ur hjerteblod.

Den kommer, som förr den kommit,
för ljusets heliga strid;
den kommer, som förr den kommit,
för äran i evig tid!

Då hör jag en suck. Jag vaknar.
Förbi är qvällen re'n.
Den rika synen försvunnit;
i natten jag sitter allen.

Kring väggarna stå de mörka,
de bonade skåp af ek.
Så fridlyst det är, så stilla
i kungens bibliotek.

Då hörs det sucka å nyo.
Jag lyssnar, andlöst stum.
Den sucken ljud som en klagan —
den kom från kungens rum!

Nu hvilar Svea konung
uti sin stolta borg.
Han drömmer, men den drömmen
gör honom stor en sorg.

Det är kung Karl den unge,
som styr för folk och land.
hans hjerta ständigt täres
af en så underlig brand.

Om dagen uti hans gerning
den följer honom tro',
om natten uti hans drömmar
den ger honom ingen ro.

E. VON QVANTEN.

Till Kamilla.

Kamilla, upp! Naturen vaknar
och varen i sitt sköte bär,
hon dig med ömt bekymmer saknar,
dig, som bland hennes smycken är
För dig hon nakna grenen kläder,
med blomstrens prakt ditt öga gläder:
den deras blandning dubbel gör.
För dig den lena vestan spelar,
den fina ånga, blomman delar,
han dig på lätta vågor för.

Du är ju ämnad att behaga
och född att allas dyrkan få,
kom nu att vårens offer taga
och öfver all dess skönhet rå!
Gå ut att liljans afund göra,
att våren till förundran röra;
i blomsterdrägt hån väntar dig.
Dess prakt kring skog och ängar strålar;
men i hvad färger han ock prålar,
du, mindre prydd, mer tjusar mig.

Ack, sälla stund! Kamilla nalkas:
så skön ännu hon aldrig var,
en dristig pust med slöjan skalkas
och re'n en täckhet blottat har.
Han sakta kringom bröstet fläktar,
med glesa floret stundom fäktar,
och än med mörka locken flyr.
Kamilla, du plär blygsam vara;
men nu du löper ingen fara —
en vindfläkt blott din oskuld bryr.

Ett moln, likt vinterns ljusa skyar,
du mellan jord och himmel ser:
det lunden är, som sig förnyar
och dig så vacker utsigt ger.
Jag kan dig ej dess målning gifva,
jag blott din fågring vet beskrifva,
men detta prål en blick förstör.
Till trädens topp en ilning hastar,
som deras blommor nederkastar
och dem i regn kring marken strör.

Kamilla, detta går dig nära
och dig en hemlig oro ger;
men lundens öde bör dig lära
att oförtänt en vaxling sker.

Lit ej på det, som lätt försvinner:
din hy ett hjerta hastigt vinner,
 men det förloras lika snällt.
Skall jag en gång af kärlek agas,
ma hjertat väl af skönhet dragas;
 men vänskap göra lifvet sällt.

J. M. REFTELIUS.

Höstqväde.

Dyster nalkas hösten och kulna dagar,
stormar, skurar, dimmor i spåren följa;
vissna lunder hölja med fällda löfvet
blottade marken.

Ingen rodnad bådard den östra solen,
inga fröjdeqväden dess uppgång fira,
ingen purpur tecknar i vestra skyar,
hvar hon gick neder.

Långa nätter följas af längre, spårtals;
ögat, väckt, i stället för daggens perlor
möter fruset glitter och spör förvånadt:
redan nu vinter?

Så farväl då, fria naturens nöjen,
täta löfskjul, röster af glädjen stämda;
gröna säten, milda sefirer: svunnen
är eder njutning!

Till min fristad vänder jag modfäld åter;
lilla blomma, iemning af parkens vårskrud,
fly min syn! Du lindrar ej sagnans smärta,
snarare öker.

Dock, mitt hjerta, värda naturens lagar!
Öppna fälten locka ej längre nöjet,
men i hyddan, lockadt af sinneslekar,
träffas det åter.

Mina gudar — Hoppet, den muntra Skaldmön,
och, när edert förråd är uttömdt, Sönnen —
af er gynnad, trotsar jag sjelfva nordan
störa mitt nöje!

Skaldmöns yrken skola förädla dagen,
Sönnens dvaldryck vingar åt natten låna,
Hoppets synglas liksom i antåg visa
dröjande våren.

G. REGNÉR.

Aftnen.

Ack, när jag i en skön och molnfri aftontimma ser strålar af vår sol bland luftens vågor simma — vår sol, som sänkt sig ner vid horisontens rand, att vänligt lysa upp ett fjerran gynnadt land; då tänker jag med lugn: »vid gränsen af min bana, må lika klar och skön *min* aftonsol gå ner, och anden, skuldfri, lugn den högre sällhet ana, som i ett okänt land odödligheten ger!»

Jag finner den så ljuf, den tysta aftonstunden, jag efter sommarns dag i lugnet njuta får; jag finner den så ljuf, den mörka, dystra lunden! Der går jag mången gång, och när jag ensam går, jag helgar åt mitt lugn en melankolisk tår — en melankolisk tår; men den är ljuf tillika: den bjuder från mitt bröst de stränga qvalen vika, och hvarje diktad sorg en mörk inbillning spår. Jag ser af skuggor höljd den lefvande naturen, i dödlig tystnads ro de hvila, alla djuren; det enda, svaga ljud, min gömda fristad när,

är sorlet af en bäck, som smyger genom dalen,
och då och då en sång af gömda näktergalen,
en öm och sorglig sång, som nattens hyllning är,
när manen blickar fram emellan träden der!

På himlens stora hvalf, se, hvilken talrik här
af stjernor, blixtrande med ren och himmelsk låga,
som längst i rymdens djup på skilda vågor låga! —
Hvem är, som hvalfvets tyngd på sina axlar bär,
hvars är den stora hand, som mäktat verldar dana,
som tänder deras ljus och mäter deras bana?
Hvars är den starka arm, som rullar månens klot,
ho är, som eger kraft att jordens axel vrida?
Att leda hennes gang, ho går vid hennes sida,
att hindra hennes fall, ho sätter skuldror mot? . . .
Aflägsne sig den kraft, som dessa verldar vänder,
och slockne denna eld, som dessa solar tänder,
och digne denna arm och falle dessa händer,
som tidens stora ur dra upp för seklers gång,
och der i rymdens natt, som evigheten lång,
en stjerna, tumlande, på stjernor skulle falla,
och strömmar utaf eld från alla solar svalla,
och verldar, krossade, i rymden fjerran skalla! .

Men Han, den Evige, oändligt stor i magt,
som sjelf vid gryningen af tidens morgon sagt:

»millioner verldar rymden hyse,
och jordar varde, solar lyse!» —

som gifver allmagtsbud, som sträcker ut sin hand,
att bjuda hyllningen af sina dolda under;
hvars blick en ljungeld är, hvars röst är åskans dunder,
Han solsystemen bär och håller deras band,
förbjuder världens ur blott för sekunden hvila,
befaller hvar planet på samma bana ila:
Han helig, vis och god, Han, varelsernas far,
till jordens dunkla vrå en vänlig blick dock sänker,
på mig, mig dödlige, i denna stund Han tänker,
och mig, mig stoftets barn, i fadershägnad tar!
Han tystar stormarna af mina mörka öden,
och mig bereder lugn vid skymningen af döden.

A. Roos.

Den öfvergifna.

Tunga sky, som på fästet seglar,
blåa källa, som återspeglar
himplens natt öfver lunden grön,
ställa vill jag till er min bön:

Nästa gång, som den falske nalkas
källans lund, att i skuggan svalkas,
minns, o moln, då den bön jag gör:
segla långsamt här ofvanför!

Att i mörker din våg, o källa,
sorgligt må vid hans fötter välla;
i hans öra din bölja må,
sakta sorlande, sucka så:

»nyss, o yngling, här stod en flicka,
ville ner uti vattnet blicka,
ville skåda sin bild som du:
sollös, mörk var min väg som nu.»

»Mörkare var dock hennes höga,
bleka panna, och hennes öga
nattens skuggor uti sig bar;
sollöst, mörkt hennes hjerta var.»

Tunga sky, som på fästet seglar,
blaa källa, som återspeglar
himlens natt öfver lunden grön,
glömmen icke mitt hjertas bön!

J. H. Roos.

Visa.

När jag bärs ur mitt hus,
och min begrafning firas,
skall med cypresser siras
min flaska och mitt krus.
Skälm den, som locket vill
uppå min kista fästa,
förrän jag först fått fresta
att dricka honom till;
ty jag ej bör
just lida för
att jag nu dör,
nej, bröder, hör!
Jag är likväl er nästa,
tänk efter hvad ni gör!

Sätt er uti mitt cas!
Jag vet, hvad som förtäres,

och dit, der som jag bäres,
är snålt om dropparna.
Bort vid Tartarens strand,
der tör väl finnas vatten,
som drickes utur hatten
och kanske blott ur hand.
Men vatten var
i alla dar
ju för en kar',
som bättre har,
blott för att skölja tratten,
det lärde jag af far.

Hör, gossar, jag er ber,
jag af er vänskap hoppas
att hela liket doppas
i bålen, der ni ser.
Lik svampen skall jag då
den saften i mig suga,
som i min mörka stuga
ej mera står att få.
Uppå min sten
I risten se'n:
här hvila ben,
som tillhört en,
som gerna söp och truga'
att supa hvar och en.

Hvar gång ni, minst ett år,
slån bränvin uti flaskan,
så ställen den i askan
i spisen, som der står.
Se bror, då vet jag visst,
hvar gång jag går att spöka,
att jag skall henne söka
precis der hon stod sist.
Chimère, min bror,
är att man tror
den döda bor
i griftens chor,
och utan att besöka
den verld, der drufvan gror.

C. ERICSSON ROOTH.

Kandidatsång.

Upp ifrån staden, hän genom tullen,
 bort öfver vägen i jublande färd!
 Sexan oss vinkar der nedanföör kullen,
 ut i den grönskande, lustiga verld!

Se på de glittrande

böljorna blå!

Hör på de qvittrande

foglarna små!

Fritt kandidatander i qualmiga nästen

lyssne med oro till fötternas dân!

Vi sväfva fria till backiska festen —

hvad, om vi också ej gå derifrån?

Se huru Febus ljufligen plirar,

tänker på sexan hos Tetis och ler.

Snart han vid bålen förlossningen firar:

följom exemplet, som Febus oss ger!

Se på de tjusande

ängarnas drägt!

Känn på den susande

vårqvällens flägt!

Fritt kandidatander etc.

Våren är kommen, lunderna grönska,
lärkan i skyarna sjungande far —
bröder, hvad kunna vi mera oss önska?
Jorden är blomstrande, himlen är klar.

Inga examina
plåga oss mer,
vackra tentamina
Backus oss ger.

Fritt kandidander i kvalmiga nästen
lyssne med oro till fötternas dån!
Vi sväfva fria till backiska festen —
hvad, om vi också ej gå derifrån?

E. V. RUDA. °

På julottan.

Hör, klockans dofva toner blandas
med bjellrors klang, med hofvars dån!
Ännu den bleka dag ej randas,
ej någon stråle östanfrån.
Hvad ljus i templets kronor glimma,
hvad stjernor i det höga blå!
Lys klart, lys varmt, du helga timma,
min själ är mörk och kall ändå!

Se, träden stå med grenar kala
som spöken i sin hvita dräkt,
ej mera bäckens böljor tala,
ej hörs, ej rörs en enda fläkt.
Hur lugn, hur tyst naturen hvilat!
Nu hörs blott menskans glada röst.
Hvi såras jag af tviflets pilar,
hvi stormar det i detta bröst?

Hör, orgelns klara toner bråsa
så skönt i tempelhvalfvets höjd,
och allas blickar blifva ljusa,
och hvarje hjerta slår af fröjd.
Från späda läppar sången klingar
om englars fröjd, om verldars hopp,
ur fromma hjertan bönen svingar
mot drömda himlars rymder opp.

Det var en tid, då jag ock rördes
i denna stund af helig fröjd,
när tornets dofva klockor hördes,
och templet stod på snöklädd höjd,
med sina kronors ljusa vimmel,
med sina orgors höga brus,
liksom en härmad jordisk himmel,
så full af sång och fröjd och ljus.

Det är förbi. Jag kan blott ana
det, som jag fordom kunde tro.
Mörk skådar himlen på min bana,
ej englar mer i honom bo,
och ingen saknad salig skickar
i qvällen sin helsning ner till mig;
blott stjernan kallt och dystert blickar
på vandrarns öfvergifna stig.

Hur trögt, hur dystert fram du skrider,
o förr så ljufva morgonstund!

Hur hemsk du är för den, som lider,
du natt, som står kring jordens rund!

Du för min själ symboliskt malar
den natt, hvars mörker icke flyr
för någon stjernas milda stralar,
hvars morgon kanske aldrig gryr.

Stig opp, o sol, att än mitt öga

må fröjdas af ditt segerlopp,

må se det nattomhöljda höga

för dina strålar ljusna opp!

Om du ibland i moln dig höljer,

snart står du åter klar och ren:

i evig natt *den* sol sig döljer,

som fordom i mitt inre sken.

E. V. RUDA.

Hymn till Milton.

Föraktad, glömd af en flärdfull och stormig tid,
från världens buller flyktad, o Edens skald,
du satt, och lifvets kalla höstvind
med dina grånade lockar lekte.

För dig var hoppets skimrande sol alltre'n
i det förflutnas nattliga skyar gömd,
och i din tysta skymning tände
minnet sin flämtande, bleka fackla.

Och vårens blommor, sommarens rika prakt,
och höstens gylne frukter ej mer du såg,
och ingen rosig morgonrodnad
väckte dig upp ur den långa natten.

Men i ditt inre herskade ljus och lugn;
med själens ögon såg du, hvad ingen sag.
Urania med egna händer
stämde din gyllene himlaharpa.

Ej ljud din sång om jordiska hjeltars strid,
om tornbekrönta, väldiga städers fall;
om Gud, om paradiset och englar
sjöng du i mäktiga, djupa toner.

Hög är din sång som tordönets fjerran-dån,
som orgors brus i åldriga tempelhalf,
och åter ljuf som näktergalars
klagan i Persiens myrtenlundar.

När afgrundsfursten sjelf i sin dystra prakt
står tornlik, stödd på lansens, och rundt omkring
de fallna englar stå, som ekar
synas på heden med svedda toppar;

och vid hans välbekanta och hemska röst
millioner svärd med flammande, blixtrikt sken
förgylla nattens gamla riken,
gripes vår själ af en mystisk faäa.

Men se, vid näktergalarnes bröllopssång,
på paradiset's guldströdda himlarymd
i ungdomsglans den tysta månen
star och försilfrar de friska rosor;

och hulda englar vakta den myrtenlund,
der jordens konung hvilar i brudens famn —
o, hvilken skald på jorden har väl
någonsin skönare tafla målat!

Hell, Milton, dig! Så länge den sköna sol
om våren än ett Eden af jorden gör,
din underbara sång skall väcka
fröjd och förtjusning i rena sinnen.

E. V. RUDA.

Emmas hjerta.

Emma har ett litet hjerta,
som oroligt pickar jemt,
spritte till ibland af smärta,
känner stundom sig beklämdt.
Förr det gick så lugnt sin gång,
kände än ej livvets tvång.

Konstigt var det här om dagen,
när som Vilhelm gick förbi.
Snabbt han smög en blick, betagen,
genom fönstrets jalousie.
Aldrig Emma känt som då
underligt sitt hjerta slå.

Och han gick och kom tillbaka,
dragen i en magisk ring.
Kunde Emma väl försaka
att se ut — på ingenting?
Snabbare med hvarje blick
hjärtat pickade och gick.

Qvällen kom och månen tömde
öfver lunden ned sitt sken.
Emma satt ännu och drömde,
blickande utat alléen.
Bilder, som hon ej sett förr,
gläntade på hjertats dörr.

Och alltse'n vår Emmas hjerta
pickar så oroligt jemt,
spritter till ibland af smärta,
känner stundom sig beklämdt.
Förr så lugnt det gick sin gång,
kände än ej lifvets tvång.

L. E. RUSÉN.

Hur det mörknar.

Hur det mörknar! Kort var lifvets ljusning,
kort, men som en majdagsmorgon skön;
glädjens perlor gafvo lätt berusning,
blå log himlen, jorden var så grön.

Hur det mörknar! Men i skymningsstunden
ligger dock ett eget mildt behag,
vemod, som en näktergal i lunden,
låter tona sina ljufva slag.

Hur det mörknar! Men i nattens timma
vill jag icke släppa dig, o hopp!
Bakom nattlig sky än stjernor glimma,
natten är blott dagens slutna knopp.

G. RYDEBERG.

Guds röst.

En natt jag drömde att jag hörde
en röst så ljuf, så kärleksrik,
att han, musikens ande lik,
mig i min ro och flegma störde.

Guds röst det var. Ej mäftar minnet
för vakna örat göra klart,
hur af det ljud jag gripen vardt,
hvars vågor träffat hörselsinnet.

Det var, som om mitt hjerta funnit
först nu, hvad kärlek innebär;
det fanns ej djup, ej gömma der,
dit stämmans välljud icke hunnit.

Af kärlek genombäfvad, kände
jag, hur för evigt fångslas bör
en hvar, som gudarösten hör . . .
och ångerns tårar ögat brände.

Tänk dig Hans kärlek, fullt förklarad,
förmimbar genom röstens ljud,
och dig se'n, älskad så af Gud,
och denna kärlek — ej besvarad!

Visst vore ångern, hopplösheten,
om ej barmhertighet det fanns,
inför en kärlek, djup som Hans,
för själen just osaligheten.

Att hafva hört och mer ej höra
den stänman se'n i evighet —
ett djup, som ej af botten vet —
en verld till afgrund skulle göra.

Tänk då, om ögat skåda finge
en blick, ett leende af Gud,
och om du sedan på hans bud
för evigt ur Hans åsyn ginge!

Så bed till Honom: ske din vilje!
Din kärlek ej af gränser vet,
o Gud, i tid, i evighet
oss intet, intet från Dig skilje!

A. SANDAHL.

Enstöringen.

Nu han hade fyllt sina sexti år,
och han egde på jordens ring
ej vän, som fälde för honom en tår,
som njöt af hans fröjd, som visste, hvad sår
i striden han fått, och som tryckte hans hand;
ty brustit de hade hans hjertas band —
ja, han egde här alls ingenting.

Han var dock en glad, en grannlaga själ,
och han log vid hvar likes fröjd,
han räddes att trampa en mask i hjel,
och såg han ett älskande par — ja väl,
då bad han för dem i sitt hjerta en bön,
då strålade blicken så englaskön
som hans syskons i himmelens höjd.

Försaka han lärt sig på alla sätt,
ej en gåfva han gerna tog;
ty egde han icke förtjenstens rätt,
då kände han gåfvans börda ej lätt.

Han hade tillräckligt, så tyckte han, af
det knappa bröd, som hans arbete gaf,
och sin fattigdom gladt han fördrog.

Den nötta rocken han alltid höll fin,
ty en fläck var alltid en skam.
Och alltid han hade sin glada min,
hans sorg låg, som »perlan i gylne skrin»,
i hjertat fördold för hvar främmandes blick.
För egen räkning den perlan han fick,
inför andra togs aldrig hon fram.

Sin nästas ära han också höll kär,
som din vän han båd' gick och kom.
»Som pilen, som flyger från bågen, är
ett sårande ord», han sade; »ty när
det träffat sitt mål, ingen balsam förmår
att läka så väl det blödande sår,
att ej ärret se'n vittnar derom.»

I mörker och köld utan ljus och ved,
han dock sjöng sig båd' glad och varm.
Det varit se'n gammalt hans vackra sed,
da dagens sol med sitt verldsljus gått ned.
Och kärlek alltjemt var det föremål, som
den gamles ungdomliga hjerta kom
till att klappa så varmt i hans barm.

Då gick han och sjöng så innerligt glad,
som om brudgum *han* skulle stå,
och minnen vaxlade, allt som han quad,
och allt som de kommo, sporde han, hvad
de visste om henne, som blifvit hans vif
i drömmarnes sköna, saliga lif —
någon enstöring var han ej då.

En skatt han egde, och minnet det var
af den flicka som — honom svek.
»Ack sjelf», han sade, »hon skuld icke har;
för stark var fröstelsen; ingen sig tar
från andras erfarenhet hjälp till sitt stöd,
då viljan oss sviker i hjertats nöd,
och min blomma hon var blott — för vek.

Ja, var icke det ett underligt tal
af en man med ett sådant sår?
Hans kärleks fröjder förbyttis i qual,
hans luftslott ramlat som tusendetal;
dock bygde han se'n af ruinerna opp
ett tempel åt älskarns strålande hopp
om den eviga kärlekens vår.

Det minnet för hoppet blef ankargrund,
blef hans ljus, hans värme, hans allt,
hans styrka blef det i pröfningens stund,
hans dröm, då ögonen fingo sin blund,

den fogel, som sjöng i hans ensamhet om
det varljus, med hvilket nog åter hon kom',
hans »manna», då stundom han svalt.

Och därför sitt tal så ofta han slöt:
»den, som älskat af all sin själ,
som glömt, hvad den felande vännen bröt,
men minnes den lycka, han en gång njöt,
han aldrig kan blifva så olycklig, att
han tror på en sista, en evig natt;
han kan le bad' i ve och i väl.»

När därför ett älskande par han ser,
blir den gamle som ung igen.
Hans blickar de stråla och munnen ler;
se'n slår han dock blygt sina ögon ner,
som om han sin hemlighet hade förrådt,
som räddes han kylan, sedan han stått
uti solsken och drömt om sin vän.

Så vandrar han ensam, men nöjd framåt,
och han finner ej vägen lång;
ty skulle han frysa emellanåt
och längta att möta här på sin stråt
en blomma, en blick blott att värmas utaf,
sa hägrar för honom bortom hans graf
detta Eden, som öppnas en gång.

A. SANDAHL.

Sorgen.

Djupt för solen fördold, enslig en koja står,
nordens blossande sken gjuts kring dess gröna tak;
bleka stjernorna glänsa
mellan nattliga dimmans flor.

Sparsamt smyckar sig der snöiga fjellens barm;
sippan lutande står, sörjer sin korta dag;
minnesblomman ur qvällen
hviskar sakta: förgät ej mig!

Nejdens fredliga lugn — stör det ej, vandringsman!
Helig, vet, är den jord, hvilken din fot berör:
sorgen vakar här trogen,
knäböjd, rörd, i en stilla bön.

Hvarje slumrande barn, hvilket ur livets dröm
vaknar gratande upp, tager hon i sin famn,
kysser taren af kinden,
och dess graf till en vaggå gör.

Allt förvandlas, och sist slocknar den huldans blick —
sjelf af jorden ett barn, skall hon med den förgås,
glad i döden, att mången
hon gjort mogen till himlens fröjd.

P. A. SONDÉN.

Blindbecken.

Led bocken till dörren, knyt bindelen till,
gif honom ett slag! . . .

Han kommer, han kommer! Var still, var still!
Nu klappar jag.

Men akten er, flickor! Han ser, han ser,
trots ögonens natt;
med hjertat säkert skönjer han er:
han tar er fatt.

Se der! Strax fick han en i sin famn:
nu blir han väl fri?
Nej, vänta litet: säg först hennes namn —
»Mari, Mari!»

»Tack, tack, lilla Astrild! Mig förde väl du,
som jag kan förstå.

Din bindel var god, och låna mig nu
ditt bloss också!»

P. A. SONDÉN.

Anna.

Hvarför slog du kring min hals din arm?
Hvarför var din kyss så ljuf och varm?
Hvarför stal du friden
och det djerfva modet ur min barm?

Högre var det mål, jag stält för mig,
än ett famntag och en kyss af dig;
stoltare den sträfvan,
som min unga aning skapte sig.

Kärlekens förtjenst är dock så svag,
allt dess svärmande föraktar jag.
Icke vid din sida
vill jag drömma bort min lefnads dag.

Se, en härlig väg för mannen står,
ärans ljusa väg, ehvar han går;
och dess lagerkrona
kan han fläta fritt omkring sitt hår.

Stolta mod, som värmer så min själ,
o, blif endast du min arfvedel,
och jag säger långsamt
åt min kätleks gylne dröm — farväl.

Nej, kom åter till mitt bröst igen,
du mitt vilda hjertas milda vän!
Anar jag det högsta,
o, så står du alltid högre än.

Flammar ej ditt bruna ögonpar
för hvad lifvet bäst och ädlast har?
Ser jag ej din panna,
lik en molnfri himmel, mild och klar?

Du är själen af mitt unga lif;
andens kraft och höghet åt det gif!
Du är mig en stjerna;
natt och töcken från min själ fördrif!

Ja, min barndoms vän, min ungdoms brud,
låt mig höra dina läppars ljud;
ack, det klingar ljuvligt
som ett halförgätet bud från Gud.

L. STENBÄCK.

Flickans bön.

Vid foten af ditt kors jag faller ner,
och lyfter upp till dig min blick och ber:
min Herre och min Gud, förskjut ej mig,
låt mina böner stiga upp till dig!

Der strålar du i helig stjerneglans,
och segerkrona är din törnekrans.
Lär mig att öfver allting älska dig,
o du, som allra först har älskat mig.

Du köpte sjelf mig fri från synd och skuld;
ej gaf du för mig silfver eller guld,
du gaf det dyraste: ditt lif du gaf,
och lifvet lofvar du mig från din graf.

Se, när jag kommer rädd och ställer mig
så arm och usel, som jag är, för dig,
då öppnar du din famn, och vid ditt bröst
jag får din nåd, din frid, din helga tröst.

Och af ditt eget blod jag renas får,
får kyssa salig dina bittra sår; —
min Gud, min Gud, jag släpper icke dig,
med mindre du ännu välsignar mig.

Ransaka mig, om rätt jag hör dig till;
o, vore jag så god, som jag det vill!
O, kunde jag i tysta böner så
beständigt inför dina ögon stå!

Hvad är mig verlden, hvad är mig dess guld,
om du blott älskar mig och är mig huld.
Och att du älskar mig, det vet jag väl,
det säger mig, med himmelsk fröjd, min själ.

Din jord är rik och skön, och ljuft det är
att glad och ung och älskad lefva der;
men mycket ljufvare är dock för mig
det dolda lifvet, o min Gud, i dig.

En enda gudstjenst blifve allt mitt lif;
din helga Andes nåd mig dertill gif!
Med själen höjd till himlen vill jag gå,
se, derfrån kan jag kraft och seger få.

Då skall min lefnad blifva skön och säll
och lugn och helig som en sabbatsqväll;
då kan jag blifva god allt mer och mer,
så god, att glad i mig ditt verk du ser.

Och månen sjönk i skyn, och stjerman dog,
och vinden sorgligt öfver jorden drog;
men hennes bröst var fullt af frid och ljus,
och öppet såg hon stå sin Faders hus.

L. STENBÄCK.

Afsked till Kamilla.

Och redan ljusets första brand
emellan österns skyar prålar!
Dröj, morgonrodnad, dröj! Din hand,
ack, sänder prakt i dagens rand,
men i mitt hjerta blixstens strålar.
»Fly din Kamilla!» — grymma bud,
som ur min sällhetsdröm mig väcker!
Nej, verlden sig i moln betäcker
för mig, och dagens ljusa gud
mig endast hotar och förskräcker.

Förtjust jag också någon gång
hört luftens glada härar drilla;
nu äfven, redan ur det stilla,
de helsa dagen med sin sång,
men ropa till mig: »fly Kamilla!»

Vid mera blida ödens lopp
jag tröst ifrån naturen vinne;
nu hemsk hon skymtar för mitt sinne;
jag blott dig eger, svaga hopp,
och dig, min forna sällhets minne!

Ja, jag skall minnas denna tid,
af inga qual och stormar bruten,
då nattens drottning, öm och blid,
vår sällhet såg, och log dervid,
och i sin stråle sade: »njuten!»
Då, till ditt ömma sköte tryckt,
du böd mig gudars sällhet smaka;
du böd mig nämna dig min maka —
o dagens stjerna, håll din flygt
ännu ett ögonblick tillbaka!

Om detta öga, ömma vän,
en tår förrådde vid ett möte,
du gråtande bortkysste den,
och log, och bjöd mig himmelen,
som jag fann öppnad i ditt sköte.
Ja, mina grymma ödens hot,
Kamilla, för din blick försvinna;
att största höjd af sällhet vinna,
jag den vill söka vid din fot,
och den i dina armår finna.

Kamilla, ja, det vore brott
att räkna dig till dessa svaga,
som ömma känslors joller blott
till goda själars plåga fått,
och skönhet endast att bedraga.
O, kan jag dessa tårar se,
och känna detta bröst sig häfva,
och njuta denna stund — och bäfva?
Och dessa eder, kunna de
på dina läppar endast sväfva?

Ja, du är qvinna — från dig skild,
hvad djupa suckar skall jag sända?
Kanske min ömhet blef förspild,
en liten tid — och re'n min bild
är ur ditt hjerta ryckt kan hända.
Snart afund lyckas att din vän
med egennyttans dikter svärta;
hvad dystra aningar, hvad smärta!
Ännu en gång, att skingra den,
tryck mig, Kamilla, till ditt hjerta!

Om guld och höghet värde får
på sjelfva min Kamillas sinne;
om oskulden af mina år,
min dygd och denna ömhetstår
än blef förlorad för ditt minne;

om du, bedragen, flygtig, svag,
din vän åt sina plågor lemnar:
mitt bröst dig ej förbanna ämnar;
men räds, Kamilla, räds en dag
att mig ditt eget hjerta hämnar.

O gif, att jag ej ångra får
det löfte, mig ditt hjerta gjorde,
att ensam, från min ungdoms vår
intill min lefnads sista år,
Kamilla der regera borde.
Men timmen nalkas — o farväl,
du, som min låga tändt och tänder,
känn tryckningen af dessa händer,
läs saken i denna själ,
och njut den blick, jag återsänder!

I ställen, der jag lycklig var,
mån I min sista helsning gilla,
och gud, som här ditt säte har,
till oskulds hägn och dygds försvar,
tag i din ömma vård Kamilla!
Nämn henne någon gång mitt namn,
och hennes fjät så troget vakta,
att jag ej, brydd att dem betrakta,
af angern lär att fly dess famn,
af visheten, att den förakta.

J. STENHAMMAR.

Kalmar slott.

Ryt, nordanstorm, som genom rymden svingar!
Jag lugn förblir som jag i sekler var.
Och hvälf dig dyning på orkanens vingar!
Emot min gamla vall ej magt du har.

Här står jag trygg, och här jag helsning bringar
från Gustaf Vasas, från befriarns dar,
och sjelfva tidens hån till vördnad tvingar,
och säger: »Sveriges Nyckel» än står kvar.

Kom, Sveas son, om du af fruktån lider,
om likt en qvinna du för faran qvider, ✦
kom, hör de hjelteöden jag har haft!

Låt mig förtälja dig om forna tider,
hör segersången om de vilda strider,
hör, med beundran hör, ty då fanns kraft.

A. W. STJERNGRANAT.

Faster Barbros klagan.

Ja, jag ser det, världen är förvriden,
något folklik var den dock förut,
den är upp- och nedvänd nu för tiden,
och den nalkas säkert till sitt slut.

Högmodsanden hvarje själ besitter,
den i alla hjertan insteg fått,
man sig spökar ut med flärdens glitter,
liksom vore man en docka blott.

Annat slag i mina unga dagar:
flickan lika dygdig var som rak;
nu en flicka i den mån behagar
som hon valsar väl, är bar och — spak.

Hon var tyst och rodnande och sedig,
trippade på tå, väl snörd och smal;
nu hon i sin gång är lika ledig
som uti sitt väsende och tal.

I en klädning, väfd med egna händer,
för sin flit hon skördade beröm,
glacer, slisk ej skämde hennes tänder.
valsens fläng ej hennes morgondröm.

Baler, nattvak blekte icke kinden,
nej, med dagens sol hon vaken var,
skydde ej den friska morgonvinden,
som sin morgonhelsning henne bar.

Hon var fostrad upp till mor och maka,
fast hon sjelf ej syntes veta det,
oskuldsengeln ensam sågs bevaka
hennes handlingar och hennes fjät.

Ynglingarne då sin tid fördrefvo
med arbetsamhet och sitt latin,
långa krior oupphörligt skrefvo,
drucko vatten, visste ej af vin.

Ingen skägglös vågade då söka
någon plats bland statens ämbetsmän,
det var ej förtjenst att ryggen kröka,
för att vinna smidighet i den.

Uti vett och kunskap lika mogen,
gick man då den raka vägen fram;
emot fosterland och konung trogen,
stod man fast som ekens gamla stam.

Man sitt högmod ej med titlar närde,
för att lyxen nya offer ge,
nej, personen hade eget värde,
var sitt lands, ej allas tjenare.

Hvarje fru fick hennes nåd ej heta,
som såg många gäster vid sitt bord,
hon var ej för fin att sjelf arbeta,
huslig, god i gerningar och ord.

Hennes piga, rask och oförtruten,
gick ej då i siden och i flor,
hon var höflig, lydde på minuten,
slet blott i sin syssla sina skor.

Ej som nu hon satte högt sin näsa,
för att tjena upp sig till mamsell,
hon romaner icke kunde läsa,
men uti katkesen var hon snäll.

Dock, min klagan skulle aldrig sluta
om jag följde tidens hela skick,
snart skall grafvens långa natt sig gjuta
öfver denna redan skumma blick.

Och jag spår det, allt sig skall försämra;
då ett sekel åter skridit fort,
någon amman tante sig torde jemra
ännu värre än jag här har gjort.

J. M. STJERNSTOLPE.

Svar på faster Barbros klagan.

Gamla tante, sitt ni vid er postilla,
snusa, läs, förtala annat folk;
vet, den forntid ni så högst tycks gilla,
allra minst kan nyttja er till tolk.

Samma flärd i edra unga dagar,
tro mig, säkert herskade som nu;
ni är ond, ty ni ej mer behagar,
och ert dygdprål er ej gjort till fru.

Tillgjord, snörd och spänd liksom en döcka,
stod ni säkrare med högre klack? —
Nej, en ungersven förstod er locka,
då som nu med smicker och med »äck»!

Under hemväfd kjortel just ej dygden
säkrare än under siden bor;
nog man spinner, väfver än på bygden,
ack, men Eva är dock allas mor.

Alla efter detta äple fika,
som fatalt i paradiset var;
under alla världens åldrar lika
en förbuden frukt oss smakat har.

Denna tillgjordhet, som ni berömmar,
detta tvungna väsen, tror ni då
att som dygd vårt mankön det bedömer?
Nej, af pryderi det namn lär få.

Ej den kloke sig förlita vågar
på en dylik ärbarhetens larf;
tro mig, den, som mest decensen frågar,
minst den rena dygden har i arf.

Oskulden behöfver ingen slöja,
intet yttre sken, som blott bedrar,
uti hvarje blick den skall sig röja,
liksom qvällens stjerna, skön och klar.

Likväl våra ynglingar kan hända,
mer förtjena tadel utaf er;
då en blick de uppå er ej vända,
låtsa äfven som ni dem ej ser.

I sin fantasi, om de sig tycka
mera högdjur nu är fordomtid,
måste deras framgång, deras lycka
icke vara fästade dervid.

Allting genom pjunk och kink försvåras,
snart hon tala, svara mer ej vet;
af koketteri hon sist bedåras,
då — farväl med dygd och huslighet!

Nej, min tante, er klågan fåfångt ljuder,
ty sin förra gång dock verlden går;
om en gammal kund sin hand er bjuder,
kanske andra tankar då ni får.

J. M. STJERNSTOLPE.

"Vegas" julfest.

Vi suto var julqväll vid brasans sken
och gladdes åt trefna värmen,
och granen sträckte mång' gifmild gren
mot stojande barnasvärmen:
en rörde sin trumma, en tände sin häst —
blott en af de små smög undan som mest
bak skymmande spiselskärmen.

Var dockan ej vacker? Var julbrödet slut?
Hvad kunde väl vålla den lilla?
Hon dansade nyss, var glad som förut
och kunde ej alls stå stilla;
och nu — utaf glädje ej mera ett spår!
I ögat glimmade tår på tår,
det syntes, der var något illa.

Ett ord hade fallit om »Vegas» färd,
hur menskliga planerna svika,
om mörker och köld i en stelnad värld,
om nöd och faror tillika;
men ingen det märkte, hur tyst hon var,
förr'n tåren började falla klar
från kind, hvars färg gifvit vika.

Än tyngre blef det, när »äldste bror»
lät flöda sagor som vatten,
om länder, der ingen julgran gror,
om brinnande berg i natten,
om skepp, som stelnat i isens mur,
om hafsvidunder, som ligga på lur,
när isbjörnen leker med ratten.

Då grät hon än mer, och tyst hon kom
och gjorde ett veck af kjolen,
och plockade dit så småningom
sin skatt ifrån kullerstolen,
och sade: »Fader, ifrån 'oss fem'
sänd detta, med bröd och ljus, till dem,
som sitta i mörker vid polen!»

»Du lärt mig att Han, som är barnens vän,
är mäktig och stor som ingen,
i qväll nog han sänder sin engel än,
som tar min gåfva på vingen?«
det finnes ju ingen på jordens rund,
som Han icke tänkt på i denna stund
der ofvan från stjerneringen?»

Då syntes oss granen så vårligt grön,
och klarare glänste dess lågor,
det var oss så visst, att barnets bön
nått fram till de döda vågor;
det var som en hägring från öde strand,
det var som en helsning från trofast hand
till svar på bäfvande frågor.

På tryggadt skepp stå der alle man
i kärlek slutne till samman;
de ega ett hem, de ega hvarann',
och julljus är norrskensflamman.
Då stolt af ära, så djerf af hopp,
den blågula flaggan svajar från topp,
nyss helsad med lust och gamman.

De rika bilder från hem och härd,
den frid, som af mödan vinnes,
de gylne tafkor från barndomens värld,
de komma dem nu till minnes.
De glömma all fara, de glömma all nöd,
blott hemmet de minnas med kärleks glöd —
slikt smälter all is, som finnes!

Och gåfvor delas åt en och hvar,
ej någon i laget glömmes:
för minne och hopp och hvad dyrt man har
en bräddfull bågare tömmes;
och hem till maka, moder och mö
går blicken varm öfver isfyld sjö
med bud, som i hjertat gömmes.

Ur svenska hjertan stiger en sång:
»vårt land, vårt hemland, du kära,
väl är oss vid polen natten så lång,
men ej hon skymmer din ära!
Ju större pröfning, ju större nöd,
dess mera kärlek i lif och död;
så var ju din gamla lära!»

Men rymden ljungar i breda band
i flammor, gröna och röda;
de stiga och falla och slockna ibland
och tändas på nytt och flöda.
I vexlande form de veckla sig ut
och samlas i »kronor tre» till slut,
på Vegas toppar att glöda.

Sist dröjer en ljusning vid hafvets rand —
en bild af en grynings strimma —
hon kommer med budskap från hem och land
och går genom natt och dimma;
och stilla ljuder ur männens rund:
»var helsad du sköna morgonstund,
som bådar befrielsens timma!»

Så sågo vi synen i hemmets frid,
och bådo de bästa vi visste:
»för dem, som kämpa den hårda strid
ej hoppets ankare briste!
Ty manligt mod ger båd' ära och namn,
men hopp och tro föra tryggast i hamn;
det gifve du, Herre Kriste!»

T. STRÖMBERG.

Vid Kongl. Södermanlands Regementes
hundraåriga minnesfest, 1874.

Högt och festligt svaja Sörmlands fanor,
regementet med de gamla anor
blickar stolt mot segertecken opp;
minnesrika högtidshymner höras,
gamla, segervana trummor röras,
väcka forntids hug och framtids hopp.

Hvad är festens mål? — Är seger vunen?
Är en valplats åter värdig funnen
att i slitna duken virkas in?
Är med storm, som förr, redouten tagen?
Tappra skara, är en ovän slagen
och en hedersdag ånyo din?

Nej, men hundraåra minnen hägra
öfver nejder här, och tryggt sig lägra
mellan vapen, under tältens skygd;
här i festens stund de vittne bära,
huru sekelgammal krigarära,
en gång bofast blef uti vår bygd;

huru krigarn här i fredens dagar
lärde sig att akta ärans lagar,
vande sig att draga pligtens band.
Det var här den höga ande föddes,
som tog mandom sedan, när det blöddes
uti strid för kung och fosterland.

Här den unge sig att älska lärde
fädrens jord och dygd och mannavärde,
att gå fram mot farorna med mod;
som »på eget hemman» han sig kände,
och när krigets fackla se'n sig tände
skref han fastebrefvet med sitt blod.

Deraf jublet nu i qvällens timma,
derför festligt vapnens spetsar glimma,
blickens eld sig tänder rad vid rad;
fädrens andar helsa gladt de unga
och, der regementets fanor gunga,
gå också dess minnen i parad!

Hvilka minnen! — Granska häfdens spalter:
samma enkla, flärdlösa gestalter,
hvert du blickar, blicka dig emot;
men det var den skaran, som beredde
landet ära och i döden bredde
purpurtäcket för dess konungs fot.

Fråga Dünas vågor, Warschaus nätter,
Malatitzces träsk och Leipzigs slätter,
hur det, ljud vårt språk, vid vapnens dån?
Och om vanor, hemtade från Bender,
talar Stäkets dag på hemmets stränder
med mång' tusen vittnen östanfrån!

Lyckan kunde svika, men ej modet.
Finlands vikar rodnade af blodet,
som vår bygd till heligt offer gaf;
men vår ära häfden icke jäfvar,
ty hon räddades ännu vid Säfvar
och frös icke bort på Ålands haf!

Yngre slägter träda nu i ledet;
men det svenska, ärliga beskedet,
gamla, äkta arten lefver än:
komma, såsom förr, vår oväns horder,
finnes mycket, som ej »står på ordres»,
som från forna dagar går igen:

Kraftig arm der finns och vaket öga,
stadig tro på Herren i det höga,
Han, som hittills hjälpt oss i all nöd,
sveklös kärlek till det land, oss närde,
och — hvad skönast vi af fädren lärde —
mod att väma det i lif och död.

Derför ock, du land med tusen sjöar,
dina hem på blomsterprydda öar,
dina lundar skola trygga stå;
mod och mandom skall din frihet skydda,
dygd och trohet bo i hvarje hydda,
och i arf till sena slægter gå!

Ja, Gud signe dina väna dalar,
ljude fritt det sköna språk, du talar,
kysse vågen, evigt fri, din strand!
Blifve ljusa all din framtids öden!
Sköna bygd, dig älska vi i döden
och i dig vårt dyra fosterland!

T. STRÖMBERG.

Simcons lofsång.

Från mina bristers, från min mödas land,
från vansklighetens verld, från nöd och fara,
o, Jesu, led mig vid din trogna hand
till hemmet åter, att hos dig få vara!

Mitt hem, mitt Kanaan, min längtans rymd,
mitt frihets land, jag sökte dig så tida;
här är min blick af mörka skyar skymd,
här är min lott att sörja blott och lida.

O hem, mitt hem, jag söker dig igen,
när dagens väkter skrida ner i natten,
som sorgen blickar emot himmelen,
som seglarn efter land på vida vatten.

O, låt mig hvila, Herre, jag är trött,
så trött af mödorna, så mätt af verlden —
och vandringsstafven i min hand är nött!
Allt är ju redo för den sista färden!

Ar allt väl redo? — Ack, hvart förs jag hän?
Du vet det, Gud, mig brister mångahanda.
Ar jag väl mogen för din himmel än?
Har jag fatt svar utaf din helga Anda?

O Herre Jesu, tag mig i din famn —
i tron min famn jag dig till möte sträcker —
gif du mig frid uti ditt dyra namn
och för det blod, som all min synd betäcker!

Din salighet jag ser. Hon är mitt hopp,
när allt, hvad lifvet gaf, af döden härjas,
så låt mig färdas, låt mig bryta opp
och fara hän med frid, när dagen bér gas!

T. STRÖMBERG.

Drömbilden.

Flägtade ej en vinge
öfver mitt ögonbryn?
Kände jag ej ambrosia
dofta ur morgonskyn?

Månne det gudabudet,
vingade Iris, var
sänkt på de saffransgula
skiftande vingars par,

som ifrån himlen förde
bilden uti min famn —
säkert en gudatanke,
klädd uti qvinnohamn?

Nämn mig ej mer att drömmen
diktade dess behag!
Såg jag ej sjelf gestaltens
levvande anletsdrag?

Anletet än sin friska
pregel från gudar bar;
himmelska morgondaggen
låg på dess panna kvar.

Gryningens purpurskimmer
fladdrade på dess kind.
Öfver de hulda dragen
blåste en morgonvind.

Själen igenom skära
formernas flor sig bröt,
likasom solen genom
dimman i dalens sköt.

Sådan i tidens morgon,
nyss ifrån Skaparn skild,
stod uti himmelsk skönhet
Eva, sin faders bild.

Säg mig, hvarför så hastigt,
hulda, du från mig gick,
unnade ej en dödlig,
saliga ögonblick!

Drömde jag slika drömmar,
gera då ville jag
drömma till tidens ända,
vakna vid domedag.

Såge jag dig bland våra
jordiska tärnor gå,
aldrig mitt druckna öga
ville jag sluta då.

J. J. SVARTENGREN.

Farväl.

Farväl, o sommar, med din rika,
din varma prakt, farväl, farväl!
Från himlen dina strålar vika
och jorden suckar ditt farväl.

Till flykt dig nordanvinden manar,
dig bort i sina ilar tar,
och ingen blomma, hvart jag spanar,
han lemnat kring min hydda qvar.

På berget blodgeranien, lutad,
i tårar vid min sida dör,
den yra fjärilns lek är slutad,
och lunden sina blad förströr.

Och himlen mörknar, stormen sopar
med svarta vingar böljans skum,
och fogeln flyr i skygga hopar,
och sångens lund står tom och stum.

O, det är höst! Farväl, I stunder
af lefnadslust och fröjd och lif,
farväl, I solbegjutna lunder,
i sommarglada tidsfördrif!

Farväl med dina stilla lekar,
du blomsterverld! Farväl er sång,
I foglar i de höga ekar,
I bäckar med de glada språng!

Farväl, min sommardröm, du ljufva,
som tände glädjen i min själ!
Mitt hem, min sångarverld, »min dufva»
och mina himlar blå — farväl!

H. SÄTHERBERG.

Dufvan på hafvet..

Hvad vill du här, du vackra turturdufva,
 på hafvets vida rymd, der stormar rufva
 på hvarje våg och hvarje rosig sky?
 Hvi flög du från ditt hem, det lugna, stilla,
 att dig i dödens skumma nejd förvilla?

O fly, o fly!

Nej, icke fly; sitt stilla på vårt segel!
 Det flyr med dig utöfver böljans spegel,
 och skall dig föra till en stormfri strand.
 Ett fridens budskap, kom du till vårt möte;
 vi följa dig tillbaks i lugnets sköte,
 i land, i land.

Men när du hvilat dig en stund på jorden,
 så tag min helsning, flyg med den mot norden,
 försvinn i lätta skyar, tills du ser
 min hembygd le ur klarnad silfverdimma,
 belyst af solens eller månens strimma —
 der sänk dig ner!

Och helsa fränder, helsa vänner alla:
hur högt omkring mig hafvets vågor svalla,
ej skymmes undan minnets rika land.
Der lefver jag med dem i qvällens stunder
och ristar deras namn i lagerlunder
på sydländsk strand.

II. SÄTHERBERG.

Kungen.

Våra fäder hade rätt,
att en kung bör vara;
ty hans högsta magt kan lätt
dig och ditt försvara.
Våldets bjesse flat nu står,
lufverns list ej mer förslår;
ja, den lägsta hydda
kungens magt kan skydda.

Sannt är, kronan ej, men vett
utgör hufvudmannen,
och ty värr man ofta sett
i en kung tyrannen!
Men *för detta* gifves råd,
ej mot allmänt öfverdåd:
yra en gång alla,
hvem till hjälp då kalla?

Trygghet emot hvar tyrann
ligger blott i händen,
svuren mot hvar lömsker man
uti kunganämnden,
som ej ärligt emotstått,
ärligt ej från sätet gått;
ty ej ärligt klaga
är i våld deltaga.

Ja, en statsman, som är lömsk,
sviker just sin förste:
men är han af svaghet drömsk,
hur blef han den störste?
Ville han blott högre rof,
då är han blott högre bof,
då kan gylne hjälmen
icke skyla skälmen.

Konungens och rikets man
bör ha kraft i själen;
vågar han ej vara sann,
ve den stolte trälen!
Mes ej hjälten vara får,
lömsk ej den, som högre står;
vett ej blott är ljuga,
dygd ej blott att buga.

Narren finner majestät
endast i att blänka,
Gud och hjälten rät och slät
deri, stort att tänka;
värde blott gör värdighet,
säll den konung detta vet!
Är ej äran ärlig,
skammen blir förfärlig!

Hvad är kungens äkta glans?
Just ett sken af allas:
om ej allt hos folket fanns,
kunde allt befallas?
Bonden lifnär dig och mig,
krigarn värjer allt och sig,
läram allt upplyser,
våld för ljuset ryser.

Så går allting rätt och väl:
men då allt aftyner,
hjälten blir en svulten träl
midt bland sorgesyner;
kraft och glädje gå i qvaf,
kungaglansen bleknar af,
och mot höga vinkar
lömsk, förtviflan blinkar.

Men har folket mod ej nog
till att högljudt klaga,
så förnedras det med fog
till en fänads-aga;
drifves genom fasans magt,
efter blodig nyck, till slag
ja, den evigt stjelper,
som ej sjelf sig hjälper.

Derför är det ärans höjd
väcka folkets ära;
djeflars gyckel, djeflars fröjd
är att blott *förfära*:
kungamenska, menskokung,
jernets spira är för tung:
tag ett ax till spira,
låt oss skörden fira!

Ty det är ditt himlavärf
folket att välsigna,
ej i ståteligt förderf
sjelf med alla digna;
folket är Guds egen ätt,
folkets väl är enda rätt,
folkets är all styrka
till att rätten yrka.

Men, hur yrkar man sin rätt?

Ej med våldets glafvar:

ja och nej är ädelt sätt,

rasa tillhör slafvar.

Dock om våldet än är vildt,

hur kan folket vara mildt?

Hvad gör milda seder?

Heder, heder, heder.

TH. THORILD.

Ur

Sånger om natten.

I.

En gång för alla *här* utgjutna tårar,
min Frälsare, jag *der* dig tacka får;
ja, tacka för hvart slag, som här mig sårar,
och för hvart törne, på min väg du sår!

Ty, Herre, en af dina brudgumsskänker
är smärtekalken, iskänkt åt din brud;
och tårars krans, som öfver doket blänker,
är ofta perlesmycket på dess skrud.

Men en gång blir hon iklädd »sköna kläder»,
och »glädjeolja» hennes hjessa rör,
då hon förklarad för sin brudgum träder,
då hon Hans lof vid harpoklangen hör.

Statt upp, var ljus, min själ; din Gud är nära,
och Herrens härlighet går upp för dig:
din sorg var ej till döds, men till Guds ära;
hallelujah, Guds barn, evinnerlig!

2.

Knäpp, du lilla pendel, gå din gång,
gera lyssnar jag uppå din sång.
»Hvarför så?» — Ty med hvart pendelslag
nalkas evighetens stora dag.

Se, när lifvets lilla segelslup
drifs af stormen öfver mörka djup,
så af hvarje våg, som kastar den,
förs den närmre hamnen, himmelen.

Knäpp, du lilla pendel, gå din gång;
här i verlden måste vi ha tvång.
Ja, I skolen gråta, jemra er —
så har Herren sagt, och så det sker.

Öknens timglas, snart du runnit ut;
Herren likväl segrat har förut.
Lofva honom midt i djupets nöd,
själ, som lifvet undfick i hans död.

Knäpp, du lilla pendel, gå din gång;
väktare, hvad lider natten lång?
En gång sorgedagen ände har,
och vår sol blir Herren, evigt klar.

CHARLOTTE AF TIBELL.

Altartaflan.

Det var en lördagskväll, och sommarskyn
låg mild som sabbatshvilan öfver byn.
Och denne, sjelf en bild af frid och dyrkan,
låg djupt i dalen, nedanföre kyrkan,

En ström af ljud, men ej från menskobröst,
drog genom hvalfvet: det var orgelns röst,
som nu till morgondagen ständes bara,
för att till bön få sina toner klara.

Och under tornet, emot vester vändt,
var porten, midt för koret, stäld på glänt.
Ett barn, som gått inom att lyss på sången,
kom vandrande uppåt den långa gången.

Det var en flicka, omkring åtta år,
med ögon glada, som om ingen tår
fätt fäste der, fast hon var ringa lottad;
ty klädningen var grof, och foten blottad:

så att inunder hennes mjuka steg
låg kyrkans eko sofvande och teg.
Nu gick det an att få gå in och titta
i främsta stoln, der de förnäma sitta.

Der kom hon åt att se så väl, så väl
hvar bild på altartaflan, nej: hvar själ!
Och ibland dem såg hon i *en* sin like:
det var »den störste uti himmelrike!».

Men Han, som stod med barnet i sin famn,
var störr': hon nämde nigande hans namn,
och sträckte, af hans blick ej återhållen,
sin lilla hand upp emot mantelfållen.

Fast hon den ej på långt när kunde nå,
hon tyckte sig så nära den ändå,
som om hon ärfte det lilla rum 'i gruppen,
der engeln stått, tills Frälsarn lyftat upp'en.

Och bländad af det ljus, Hans hufvud spred,
förnam hon ej hur tidens sol gick ned,
hur qvällens förlåt öfver taflan hängdes,
hur orgeln tystnade och porten stängdes.

* * *

När sönda'n kom, log solen lika gladt
som i går afton, då hon bjöd god natt.
Hon bjöd hvar hydda, nu på sabbatsdagen,
»Guds frid», den lägsta icke undantagen.

Den lilla flickans mor var der så van
att sakna henne ofta hela da'n.
Ja, till och med, som i går qväll, det hände
att hon till natten icke återvände.

Ty glad och fri som sparfven under skyn,
fann hon ett näste öfverallt i byn.
Vid grannens fat, bland barnen omkring brädden,
fick hon en sked, och se'n ett rum i bädden.

Men kom likväl, fast det var rikt hos dem,
om sönda'n gerna före kyrkdags hem,
att ta' sin bok, hon fått för flit i skolen,
och, framför allt, att få ta helgdagskjolen.

Hvar hölls hon nu? Det ringde annangång,
och hjertats längtan blef en mor för lång.
Hon sprang från gård till gård, men ingen spaning,
och så till kyrkan, liksom af en aning.

Den öppnades, men var så tom, så tom!
På gången såg hon sig förgäfves om,
och inom bänkarna fanns ingen, ingen!
Hon vacklade från dem till altarringen . . .

och fann, då hon sig lutat öfver den,
sin styrka åter, och — sitt barn igen.
Det låg, med handen utåt golfvvet fallen,
och sof, med hufvudet mot altarpallen.

På förklä't, vikt till kudde, låg dess kind
så varm, som fläkten ifrån läppens vind.
Små perlor vätte tinningen, der locken
låg ljus, som drömmen öfver ögonlocken.

* * *

Och ögats himmel dagades och fann
sin dröm framför sig lefvande och sann:
den enda fann, hvars hjerta kunde glädas
till tårar, när det slog invid den spädas.

Med dem bröt ock en ström af frågor ut,
bland hvilka vantron kom med sin till slut,
men källan, hjertat, fick dem alla klara,
när den, som väckt dess svallning, hunnit svara:

»'Sett någon syn?' Nej, värst af alltihop
var just att ingen kom vid mina rop.
Ack jo, till slut kom hungren, men jag vet ju
den söfs af bön, sad' du en gång; då grät du.»

»Men gråt ej nu! Jag var ej hungrig mer,
men lite trött, så att jag lad' mig der.
Vid 'barnen kär' rann taflan mig i sinne;
se'n glömde jag att jag var ensam inne.»

»Jag tyckte han, som der höll barnet kär,
kom mig i mörkningen alltmera när,
så, om jag nå'nsin svor, jag skulle svurit
att det var mig han der i famnen burit.»

»I den lät han mig också somna in,
och bar mig drömmande hit ned i din.
Se, jag är hel ju till mitt minsta finger,
Gud vare lof! Och hör, jag tror det ringer.»

I. TOLLIN.

Visa.

Kersti du, kom du, så vele vi svänga,
ser jag rätt på dej, så har du nog lust.
Plira man lagom på herregålsdränga:
granna ä' fälle de, men ha ingen must;
sticka i maten och gapa på änga,
liksom kommo de på en främmande kust.

Speleman spelar, och alla ska' sjunga.
Lustigt, Kersti lilla! Känner du mej?
Se på de gamla, de sitta så tunga,
mysa fromt på mun', och glamma för sej,
låt oss man dansa, allt me'n vi ä' unga,
snart det kommer en tid, som nog säger nej.

Tiden han är liksom strömmen vid såga,
löper natt och dag och har ingen rast,
rycker i forsen båd' höga och låga;
bäst vi gå och spå, så har han oss fast.
Fritt må han löpa; men det vill jag våga,
är jag munter och glad, så står jag mitt kast.

Husch! Här är den, som kan gå, när det gäller,
ut och slåss för kung och fädernesland.
Gråter mi' Kersti, så kanske jag faller
liten tår, som rinner på hennes hand;
men uti ledet, när skottet det smäller,
Skam ta mej, om jag ej då är en man!

Och hade jag gods eller gylne galoner,
när det blåser marsch, så må jag gå ut.
Dränga i byn och de höga baroner,
alla må de bära svärd eller spjut.
Skjuta en sparf eller stå för kanoner,
ingen rädder här för kulor och krut.

Speleman dricker, och alla ska' dricka —
lustigt, Kersti lilla, ta' dej en tår!
Se på de gamla, de börja bli qvicka;
grannas morfar ler och säger: gutår!
Alla för kungen, och hvar för sin flicka!
Så var det i fjol, så är det i år.

Börja på nytt, i en ring, må ni veta,
nu ska' polskan få ett friskare lopp.
Jerker du, låt du bli' nämдемans Greta,
ser du ej, herr länsman bju'r henne opp?
Länsman och fogden, dem må du ej reta,
ty då får den lede magt med din kropp.

Fönsterna frostas och knutarna braka,
Vintergatan glimmar, bister och klar;
mor står i spisen, och gnistorna spraka,
lagar gröten till och nickar åt far.
Den ej kan rimma, får gröten ej smaka;
kommer derpå an, så vet jag min karl.

Hjerta i bröstet, när det ska' så vara,
lite' smått och godt på faten ibland,
lefva i ro för sitt samvete bara,
ha' en dans om sönda'n, när man så kan —
då vill jag fritt låta sorgerna fara,
då lyster mig ej till främmande land.

B. J. TÖRNEBLAD

Renegaten.

Rosor och violer dofta
ljust i Andalusiens vår.
Som i forna qvällar ofta
riddarn åter sittran slår.

»Biltog i Kastiliens rike,
fridlös i mitt fosterland,
är jag nu en konungs like,
fjerran i de morers land.»

»Gylne skimra mina salar,
stolt min borg på höjden står,
blickar ned i friska dalar,
smyckade af evig vår.»

»Tusen trogne slafvar svinga
sig i sadeln på mitt bud;
tusen sköna tärnor bringa
välkomsthelsing åt min brud.»

»Kärlek, rikedom och ära,
älskade, de vinka dig;
skynda! Morgonen är nära,
lång och mödosam vår stig.»

»Natten mörka skuggor gjuter,
ingen varsnar här vår flykt;
tätt en trogen fann dig sluter,
vid mitt bröst du hvilar tryggt.»

Sakta ned en hviskning sväfvar
som i forna, sälla dar;
lätt en darning genombäfvar
röstén, rik och silfverklar:

»Orätt qvinnans sinne dömer
den, som tror, för kärleken
att hon pligtens varning glömmar;
ädla själar minnas den.»

»Den hon ärar, den hon aktar,
älskar blott en högsint mö;
för en man, den hon föraktar,
måste hennes kärlek dö.»

»Frid och kärlek vissnat båda,
brutna af min älsklings hand,
då jag honom såg förråda
kung och tro och fosterland.»

Åter slutas fönstrets galler,
molnen fly för nattens vind;
månens sken på riddarn faller,
stum han står, med bleknad kind.

C. W. TÖRNEGREN.

Duncker.

Så hett sken solen, när striden brann
och så mången störtade neder.
De samme som förr oss vår ovän fann,
vi blott stodo i glesare leder.

Och krutrök hängde så svart i skyn,
ej ringaste flägt sig rörde;
gevärens blixtar blott nådde vår syn
och kanonernas dån vi hörde.

Vi kämpade manligt, tills qvällen kom
och vi dignade nästan af möda;
då stannade striden så småningom
och vi räknade sorgsna de döda.

Än blixtrade skottet, som lossats sist,
än genljöd på afstånd knallen;
då sågo vi, hvad vi som dyrast mist,
att vår höfding, vår höfding var fallen.

Så doft gick ordet från man till man,
som ville hvart hjerta brista:
»han fört oss i hundrade strider an,
och denna, den var då hans sista!»

När först från Finland vi drogo åstad,
väl bitter saknad vi kände,
men aldrig med ord kan nämnas, hvad,
hvad nu i bröstet oss brände.

Vår sorg ej som vännens, som älskarns var,
ej grep oss begär att hämnas;
den var lik barnets, som sörjer en far,
när det ensamt i verlden lemnas.

Dock åter mot norden det gick, vårt tåg,
snart hunno vi Umeås stränder,
då sökte vi grafven, der hjälten låg,
der hon jordats af fiendehänder.

På fridlyst, på grönskande kyrkogård
han hvilade bäddad i mullen;
der reste vi honom en minnesvård
under asparnas skugga på kullen.

Den bar till hans minne en enkel skrift,
den fick ingen prydnad bära,
ty väl vi kände att hjeltens grift
var smyckad alltnog af hans ära.

När allt var färdigt, vår skara slöt
kring vården sig trofast till samman,
och aftonsolen ur molnen bröt
och på oss föll till afsked flamman.

Der stodo vi sörjande hand i hand,
med ögonen sänkta på grafven,
och tankarne fjerran i fädernas land,
det saknade, hän öfver hafvet.

C. W. TÖRNEGREN.

Jubelsång.

1830.

Jordens mäktige
herskare, höjen
sångarnes jubel för allmaktens Gud!
Lyckans präktige
gunstlingar, böjen
eder i stoft för Hans härlighets skrud!
Fröjdens, I folk, och i helig prydnad
bringen ert offer af tro och lydnad!

Hosianna! — Hyllningsröster kalla
konungen, som törnekrona bär.
Hallejulah! — Mörkrets fästen falla:
ljusets rike nu är kommet när.

Valhalls magter sina segerskrudar
och sitt herskarvälde evigt mist.
Flyktat hafva nordens alla gudar;
Gud är kvar: vi tro på herren Krist.

Blod ej mer på offerstenen glöder,
Skulden ej till kalla bilder ber;
ångrens känsla offret är, som blöder,
och försoningen i hjertat sker.

Våldets örn ej mer på starka vingar
flyger efter rof kring jordens rund;
men den milda fridens dufva singlar,
oskuldsfull, med oljoqvist i mund.

Zions hjelte bryter slafvens bojar,
löser bindeln från den blindes syn:
frihet blickar ur förtryckets kojor,
sträcker lösta händer upp mot skyn.

Och sitt värde, som var aktadt föga,
räddar qvinnan undan våldets arm;
nu ler känslans sanning ur dess öga,
frifödd kärlek klappar i dess barm.

Ny är dagen: solens panna lågar
af ett klarare, ett högre sken;
och ett nytt, ett kristligt slägte tågar
öfver hedningarnes brända ben.

Davids harpa hörs i Tules dalar,
Sarons liljor gro bland Manhems trän,
bönen fromt sitt modersmål nu talar,
fattar troget om Allfaders knän.

Lifsens träd, med sina rika grenar,
lyfter kronan högt i skyters bygd.
Korsets segrande banér förenar
Kristi stridsmän i sitt helga skygd.

Menskoskaror vimla när och fjerran,
strömma i det nya templets famn.
Tusen segerrop förkunna Herran,
alla lofva nu Jehovas namn.

Helige Gud, all världen förkunnar,
hur Du är stor och barmhertig och vis.
Englarnas stämmor och dödligas munnar
sjunga gemensamt ditt eviga pris.
Himlarnas Gud, som på Zion befästar
konungamagt för evärdelig tid,
skydda det folk, i din helgedom gästar,
skänk åt oss alla ditt ljus och din frid!

Ansgarius predikar
på ting i Odens land —
och knifven genast faller
ur offerprestens hand.

Det hårda pansar smälter
från götens vilda bröst,
och stridens älskling lyssnar
till fridens milda röst.

Se'n höjde Luther modigt
sin röst för himlens ljus —
och klostermurar föllo
som Jerikos i grus.

Och liksom Petrus fordom
ur hånligt fångsel gick,
den himlaburna sanning
sin frihet åter fick.

Men än en gång den lades
i neslig boja ned,
då kom den andre Gustaf
och för dess välde stred.

Som Mikael på draken,
han vann på mörkrets säd;
men föll — och blodet stänktes
som dagg på lifsens träd.

Så den gamla natten vältar
sina dimmor ifrån nord;
och der sofva ljusets hjeltar
nu i vigd, i kristen jord.
Men de ädles stora minne
sofver ej i glömskans fann;
friskt i hvarje nordiskt sinne
lefva deras kära namn.

Der som klara middagssolen
lyser ärans höga stig;
der som Rätt på domarstolen
med sin vigtskål sätter sig;
der som oskuld färgar kinder,
dygden offerar fritt sitt blod,
eller fliten kärfvar binder —
der står deras minnesstod.

Herrens trogne män, de drogo
ut i lifvets vilda strid,
och som byten hemåt togo
tankens frihet, hjertats frid.
Allt det stora, norden vårdar,
genom deras segrar vanns:
derför ock i Herrens gårdar,
sitta de med helgonkrans.

Högtlofvad, Gud, för dina under!
Du sänkt Jerusalem, det himmelska, hit ner.
Dess helga tempel står på Sveas fasta grunder,
och ljuset
uti dess pelarhvalf med tusen ögon ser.
Beskuggadt mildt af fridens palmer,
med korsets fana prydt, det står i segerskrud.
De fromma gå der in med böner och med psalmer,
och helig
allt folk, med trefaldt rop, dig helsar, verldars Gud!

O. F. WAHLIN.

Lofsång.

Sångmö, var allvarsam, och tystnen I lekande toner,
andakt helge min sång; ty jag vill qvada den högste,
och min dödliga läpp framstamma den eviges under!
Gack, min frälsade själ, och låna dig vingar af örnen,
fly bland stjernornas här till himlens renare lufter,
att du må finna den tron, der den evige dundraren
herskar,
makalös i majestät, kringglänst af tusende solar,
fruktad af helvetets troll och firad af himmelens söner!
Kasta dig här tillbedjande ned och tacka din Herre,
tala med Gud, men sätt försoningsmanteln emellan;
ty din dödliga syn kan eljest ej bära hans anblick!
Tala för oss och säg: »se der, i de lågare kretsar,
der på det ändlösa djup, i de sprutande hvalarnes
hemvist,
flyter ett bräckligt spån med suckande menskor i skötet,
kastad ikring i skyhöga svall af tjutande stormar.»

»O du, som åker i skyn på dundrets rullande vagnar, kallar ur hemliga rum de långväga brusande vädren, andas omkull de fastaste slott och ljungar i molnen, o, förskräcklige Gud, lägg bort ditt hämnande koger, och var nådig igen! Ditt namn är ju fader af ålder. Sänd dock en ömmande blick ned på det bedröfvade Finland!

Kasta ditt öga till oss! Ditt leende, mägtige Fader, är all varelses lif; ditt hot all verldenes ände. Herre, du viste din arm, och håren restes af häpnad, dagen slukades upp af nattliga, frostiga mörker, djupet sprutade skum, din himmel slungade flammor, straffet bådades oss ur stormarnas dödsbasuner, och vi sågo vår graf! Men din förbarmande godhet, lystrade till våra rop. Du näpste de trotsande böljor.»

»Väldige Gud, som synes i allt och fattas af ingen, dödligt öga ej går ditt heliga dunkel igenom, men en redlig suck, en bön kan hinna ditt öra, därför tacka vi dig!»

»Härligt är ditt namn, du skyarnas evige konung; lofve dig himlarnes här, allt lefvande qväde din ära; ty du frälsar i nöd! I djup, förkunnan hans allniagt, sjungen er skapares nåd, I luftens qvittrande söner, och du, frälsade folk, ack, vörda din herskande Fader!»

J. WALLENBERG.

Vid min lilla dotters graf.

Slumra, slumra i din tysta boning,
sköna barn, som all min saknad har!
Fåfångt bad jag döden om förskoning:
döden hörde ej en tröslös far.

Än med lyft och än med nedfäld lia,
liksom för sin lätta seger rädd,
tvekande att plågans rof befria,
stod han hela året vid din bädd...

vid din bädd, utaf min gråt begjuten,
tålmodets tron, hvarfrån du än
med din späda hand i dödsminuten
torkade den tår, som föll på den.

Än en afskedskyss, förr'n dörren slutes,
evigt slutes till ditt lilla tjäll,
än en helsning, förrän mullen gjutes,
sakta gjutes öfver det i qväll!

Tack för hvarje gång du glömt din smärta
och du, plågad, genom tårar log,
och du slöt dig till mitt fulla hjerta
och dess grymma aning ljuft bedrog;

för hvar gång du sade: »tag mig, pappa!»
och jag såg dig i en engels hamn,
glömsk af dig, den späda Klara klappa,
som dig trängde ur din moders famn.

O, hvi blef hon då så kort, min lycka,
sköna barn, hvi blef ditt lif så kort?
Gud, hvi det ur intets sköte rycka?
Var det endast för att lidas bort?

Gå att slumra vid Louises sida:
helsa henne från er sorgsne far:
liksom du, hon ock var dömd att lida,
kort som din ock hennes pröfning var.

I de godas himmel visst I kommen,
med er fann emot mig sträckt, en dag,
len som förr och helsen mig: välkommen!
Och jag skulle ännu sörja, jag?

Nej, små englar, jag er lott ej gråter,
fast ert minne mina tårar får:
ack, den trösten att vi råkas åter
torkar dock, fast långsamt, sorgens tår.

Het han falle då uppå den drifva,
som sig reser på er graf så vild,
må en blomma, bild af er, han blifva
och dess kalk bli mina dagars bild!

P. A. WALLMARK.

Ökenvandringen.

» **S**tatt upp och ät af nådens himlamanna
och stärk din själ med Herrens helga ord;
lång väg du har och får på den ej stanna,
ty målet finnes ej på denna jord.
Till hvilans Horeb, genom tidens öken,
du måste ila utan rast och ro;
du icke villas får af verdens töcken —
omgjorda dig med hjeltmod och tro!»

Så himlastämman genom själen ljuder,
det helga budskap, sändt af Herranom,
och då den Helige sitt bord dig bjuder,
dig vederqvick och stärk i andanom!
Ack, pröfningar och frestelsernas snaror
och andligt mörker, hunger, törst och nöd
dig eljest leda in i tusen faror
och egga dig att bryta lustans bröd.

Från syndens Isebel, den vilda, grymma,
som vill det nya lifvet nederslå,
du måste fly, och bort du måste rymma
från verdens lust, att sinnet lugnas må.
I hjertats stillhet vill sig uppenbara
en Herrens engel, kärleksfull och blid,
med nådens bröd och lifsens vatten klara
till trones kraft och helgelse och frid.

Guds ande kommer i den milda flägten,
ej uti dunder, blix, vulkaners brak;
o, hör hans röst den skära morgonväkten,
och som Elia lef för Herrens sak!
Gå dit Han kallar, gör hans vilje gerna
i andlig ödmjukhet, med blicken vänd
mot sanningens och ljusets höga stjerna, —
hon till din ledning är af Herren tänd.

C. WELIN.

Farväl.

•
Du slutat re'n de forna känslor röja,
och ej jag hyser mer ett fåfängt hopp.
Nå väl, så vill jag icke längre dröja
att fylla fromt din sista önskan opp.
Du bad mig ju att några rader gifva,
liksom ett minne af den tid, som flytt:
här har du mig, så lyckligen förbytt;
du får ej mer mitt tåreämne blifva!

Du ridderliga mö från bättre tider,
du ädla, varma, jungfruliga själ,
vi mötas sällan och, hvad tiden lider,
vi aldrig skola mötas mer — farväl!
Då nu från dig de sist mig återkalla,
förnuft och pligt, nödvändighet och — brud,
hur lätt förlåta samvete och Gud,
att mina tårar öfver pennan falla!

Se'n allt blef åter godt, jag ej fördömer
min ljufva dårskap i fantastiskt rus:
det är en arm natur, som icke glömm
sig sjelf och verlden i det skönas ljus!
Och bjöde allmagten, vid solens möte,
att *den*, som blind till detta lifvet gick,
fick skåda dagens glans ett ögonblick,
månn' han väl se'n sitt öga sjelfmant slöte?

Jag såg dig, ack, från dina späda dagar,
då än ditt väsen låg i färglös knopp,
i dina lekar har jag stiftat lagar,
från mina knän du såg så menlöst opp.
Helt småningom ditt väsens dager grydde,
ur mognad knopp en purpurblomma gick:
fullåndad stod du för min sänkta blick,
och rodnande och stolt mitt knä du flydde.

Lik den, hvars sinnen uti konstens salar,
bland Romas under, häpnaden betog,
jag såg dig, skönaste i våra dalar, —
mitt hjerta af beundran häftigt slog.
Dock, vördna'ns skygghet snart ej mer förmådde
all annan känsla fjettra vid min barm:
du blef en qvinna och min puls blef varm,
dess slag en feberglöd alltmer förrådde.

Min fiende var lös: med jettekrafter
min kärlek växte med hvar dag, som gick,
han drog beständigt nya näringsafter
utur din själ, din röst, din bild, din blick;
men du såg bort ifrån din fånges plåga,
och jag, för stolt att obemärkt mig se,
ej kunde tigga ditt medlidande,
gick bort och led och stridde med min låga.

Jag stridde manligt: den passion, som tärde,
jag snar och ovilkorlig tystnad bjöd.
Jag segrade; och småningom mig lärde
med lugn att höra, hur din stämma ljöd.
Jag rörd, men sansad, vid gitarren dröjde,
jag såg så tryggt uti ditt öga ner;
din barms behag förtrollade ej mer,
ditt hela väsens glans mitt mod ej böjde.

Då kommer jul med forna dagars seder,
förtrolig huslighet och syskonfröjd;
den ena leken till den andra leder,
och dans och glädje stå i takets höjd.
Mig gläder ej, hvad förr så gladt jag funnit,
helt oförmärkt jag utur ringen flyr.
De andras ro mitt hjerta icke bryr,
se'n kärleksvårens sköna lust försvunnit!

Förgäfves äflas man den trumpne mana
att taga del i glada festens lek;
då hände, hvad jag ej förmatt att ana,
den undangömde lurades af svek.

Hvem kommer? Du, och tar min hand och trycker,
och på mig ser med outsäglich blick —
mitt väsens jennvigt plötsligen förgick,
jag kan ej fly, jag närmare dig rycker!

Jag vet ej hur det var: mitt hjerta skälfdde,
min tunga rörde sig — ditt namn blef allt.
Du sjönk intill mitt bröst: min genius hvälfde
mitt Edens himmel öfver mig — jag smalt!
Det var det skönaste af alla öden,
mitt hela lifs triumf, min äras spets, —
o, ingen slump och inga dagars krets
ge det igen på denna sidan döden!

Tänk ej på mig! Som vida, vilda hafvet
två länder oförsonligt skiljer åt,
så ödet skiljer oss. Ack, re'n begrafvet
mitt hopp det är; i mörker går min stråt.
I dina ådror långa anor flyta,
jag stammar ned ifrån en »bonde god».
Vi föddes icke för att blanda blod —
och inga tårar ödets dammar bryta!

Jag vet att första kärlekskyssen gömmer,
ack, lifvets saligaste ögonblick:
jag vet ock att du ej på jorden glömmes
att vid mitt hjerta denna kyss du fick;
men se framåt — tag ut din rätt — du vinner
en myrtenkröna och en ädlings bröst;
eg så i saknaden en hoppets tröst
och borgarsonens matta bild försvinner!

Det kostar blod att dig ur hjertat slita,
men tiden läker och — ett ärr blir kvar.
Min blinda svaghet skall jag förevita,
och ropa till min sorg: ej min hon var!
Och skulle ej från smärtan jag förlossas,
då skall jag sist mot minnets ära fly:
o, när jag faller utur himlens sky,
jag känner ej att jag mot jorden krossas!

Dock — lugn jag hoppas på: jag skall mig luta
i bygdens skugga till en trogen mö.
Jag henne hårdt intill mitt bröst skall sluta,
för henne lefva och med henne dö.
I verksamhet, der ödet vill mig ställa,
med barnslig fog för himlens vilja böjd,
i obemärkt och huslig trefnad nöjd,
en lägre lott skall då mig ljuft besälla.

Ännu en gång farväl! Jag får ej trycka
dig till ett bröst, som icke mer är ditt —
men om ett hjerta åt din framtidslycka
sig gläder, o, så vet, att det är mitt.
I dalens frid skall himlens bifall svara,
med bergens eko, på min varma bön:
hon är så ädel som dess bild är skön;
Försyn, dess ödes gylne lott bevara!

C. E. ZEDRITZ.

Aftonen.

Skönt i purpur aftonmolnen sväfva,
rodnande för solens afskedskyss;
bleka skuggor bakom kullen bäfva,
rädda för det ljus, som flyktat nyss.
Bäckens bölja sakta, sakta flyter;
för dess spegel stjernan blygsamt står,
och den sång, som helga tystna'n bryter,
vindens är, då han till lunden går.

Skogens sångare på aspens grenar
hvila ljuft i lätta vingars skydd,
dagens fröjd, som dem till sång förenar,
är för nattens milda drömmar flydd;
vinden saktar sig; en stilla saknad
tänds af månens aningsfulla glans,
för en bättre verld, ur slumren vaknad,
skådar jag dess klara andars dans.

Midnattsflägten lent i löfven spelar
andedansens milda melodi;
stjerneglansen molnens bäddar delar,
lätta ringen sväfvar mig förbi.
Skön är jorden! Kärleken och sången
mildra smärtan af dess tunga band;
ack, och dock hon håller anden fången
genom ödets stränga härjarhand!

Men när, helsad snart af andars blickar,
dessa bojor tynga mig ej mer,
och när huldrikt aftonsolen skickar
mot min graf mitt stilla afsked ner:
spela då, o vind, i lundens hvälfning,
jag vill lyssna till din ljufva sång;
och, befriad, blott i löfvens skälfning
röjas skall min lätta andes gång.

C. VON ZEIPPEL.

Jesu födelse.

Den sista aftonflägten sväfvar
i lunden, flämtande och matt,
och natten kommer; men hon bäfvar
som Paradisets första natt,
när, gången fram ur Skaparns vilja,
hon, blomstrande och varm,
bar stjernorna som lilja invid lilja
i svallande och höghvälfd barm.

Så ljuflig nu hon nalkas ängen,
der några herdar lägrat sig;
för dem är alltid bäddad sängen,
dem följer lugn på hvarje stig:
ej hus, ej gård — likt fogelburen —
från lifvet stänger dem;
de gästa hos den härliga naturen,
och himlen först är deras hem.

- I renhet pröfvad och i lydnad
en åldrig man du skåda får —
han sitter der; ser du hans prydnad?
Ett hufvud, rikt på gråa hår.
Och i hans knä de bruna lockar
två söner luta ner,
och hvila lugnt; och tryggt, i spridda flockar,
du deras hjordar ligga ser.

Af nitti vintrar, han sett komma,
ej någon var som denna skön;
si, mandelns krona står i blomma
och fikonträdet knopp är grön;
i alla dalar turturdufvan
sin fromma lofsång slår,
och i sin högtidsklädning klär sig tufvan,
liksom det redan vore vår.

En blix i natten! Hvilket under
står fram för dessa herdars syn!
Vid sång, lik den från Edens lunder,
en engel stiger ned ur skyn.
Och se, han träder dem så nära,
Guds klarhet är hans skrud;
de häpna; men han vill dem ej förfära,
han är ju Herrens sändebud.

»I herdar, vare ej förskräckta!
Nu äro dödens lågor släckta;
jag bådard eder glädje stor,
den alla folk skall vederfaras,
ty lifvets seger skall förklaras
af Honom, som i Lifvet bor.

Just nu är Kristus född; han helsar
i eder först den verld, han frälsar;
er vet han, denna dag är glad!
Med kärlek hvarje själ han tänder,
han, hjälten öfver alla länder,
han, herren uti Davids stad!

Mot eder ej i prakt han träder,
han ligger svept i lindakläder;
det er ett tecken varda skall
på konungen i Herrens rike:
han finns, det ringa barnets like,
på strå i krubban af ett 'stall.»

Så sagdt, med engeln vardt en skara,
oräknelig som verldars tal;
i mensklig drägt nedkommen vara
tycks hvarje stjerna från Guds sal;

de hand i hand mot jorden sväfva
i salig oskulds fröjd,
och sina röster i en lofsång häfva
till Fadren uti ljusets höjd:

»Ära vare Gud i höjden!
Himmelsfröjden
strömmar ned ur ljusets flod!
Frid på jorden!
Friden är en konung vorden,
verldens synder att försona;
nådens spira skall han svinga,
kärleken, det är hans krona,
purpurn är hans eget blod!
Menskomen en vilja god!
Viljans svärd vill han dig bringa,
att ej mörkret må betvinga
anden,
skickað från de ljusa landen,
rustad med odödligt mod.
Ära vare Gud i höjden!
Frid på jorden!
Menskomen en vilja god!»

Liksom när tranorna om hösten
sig söka andra, sköna land,
och blott en återklang är rösten,
som sjunger än på enslig strand:
så englaskaran nu sig höjer,
på silfvervingars par;
och, slocknande, blott återglansen dröjer
ännu af Herrens klarhet kvar.

Snart tindrar åter hvarje stjerna,
som förr så klar på nattens blå;
och herdarne, de vilja gerna
till Betlehem och Kristus gå.
Åt Herrens vård förtro de hjorden
och säga till hvarann:
»oss uppenbar Guds allmagts nåd är vorden;
vi gå att se vår frälserman.»

Men målet är, hvartill de vandra,
i moln, som evighetens, klädt;
man får ej veta det af andra,
blott Gud och hjertat visa rätt.
De herdar söka och de hitta
omsider rummet, der
förtroligt Josef och Maria sitta
vid krubban, som Guds vagga är.

När herdarne för dem berättat,
hvad denna natt de sett och hört,
då blir Marias hjerta lättadt,
till tårar Josefs öga rördt:
och jungfrun gömmer i sitt minne
hvertenda ord de sagt;
de fästa eldigt ögon, själ och sinne
vid Den, som hon i krubban lagt.

Från barnets hufvud helgonglansen,
som skenet från en stjerna, går;
ur flammorna af strålekransen
framrullar lent det gula hår;
i blåa blicken, stark men stilla
som kraftens gömda svärd,
hvem ser ej klart att det är Gud, den lilla,
som frälsa skall en syndig värld?

Och vid att herdarne det skåda,
de falla för sin konung ner;
hvad fröjd! Ej sången kan förråda
en fröjd, som aldrig kommer mer.
Vi se den gamle och hans söner,
här de till himlen opp
ur fromma hjertan sända varma böner
med längtan, kärlek, tro och hopp.

Af herdarne är allt förnummet
och deras hyllningsandakt slut;
de lemna nu det helga rummet
och skynda kring i nejden ut;
hvaren, som kommer dem till möte,
hör häpen deras ord
om englarne, om Gud, i jungfruns sköt'
från himlen flyttad till vår jord.

Det höra många sinom hundra
i Betlehem och deromkring,
sig alla storligen förundra
på dessa oerhörda ting.
Men herdarne gå nu tillbaka,
med helga psalmers ljud;
för hvad de sett och hört, hvar natt de vaka,
de prisa och lofsäga Gud.

C. VON ZEIPeL.

Af onämnda.

I.

Till Henne.

Lätta sommarsky,
far kring rymden fort,
fort som hinden fly
till den skönas ort,
der, i blommig dal,
på dess kind och hand
sprid en skugga sval
emot solens brand.

Skära silfvervåg,
dit till fjerran strand
skynda snällt ditt tåg,
sök den skönas land.
Dröj i lycklig hamn,
lek med lockigt hår,
när den huldans famn
dig till mötes går.

Yra fjäril, flyg,
flyg i vindens spår,
skynda sakta, smyg,
smyg dig dit hon går.
Vid den rosenknopp
på sitt bröst hon bär
stanna lätt ditt lopp,
gunga lycklig der!

Snabba vestan, höj
till olympisk dans
vingarna och dröj,
dröj i purpurglans;
rosig läpp och kind
ej i yran glöm!
Slumra, glada vind,
i elysisk dröm!

Klangfull harpoton,
flyg med magisk röst
till den lund, der hon
svalkar vågigt bröst.
Känslans ömhet rör
med en stämma klar,
och, förrän du dör,
väck ett gudasvar!

2.

Serenad.

Hydda lilla,
ljus och stilla,
lägrad der i månens sken,
vet du allt hvad ljuft du gömmer,
tror du att om mig hon drömmer?
Att hon slumrar allare'n?
Hydda lilla,
ljus och stilla,
drömde hon om mig allen'!

Hydda lilla,
ljus och stilla,
tankens mål så natt som dag!
Ack, att ingen mer dig visste,
och jag vor' den förste, siste,
fördes dit af årans slag!

Hydda lilla,
ljus och stilla,
att den enda vore jag!

Hydda lilla,
ljus och stilla,
göm, stäng väl om skatten min!
Borta der är hennes kammar,
der mot rutan månen flammar;
stäng den väl mot tjuf och vind!
Hydda lilla,
ljus och stilla,
släpp blott mig i tysthet in!

3.

Ur Mollys testamente.

Och när du då mig somna ser
den sömn, som är den sista;
låt mig få hvila, Molly ber,
i simpel, oprydd kista;
gif mig en enkel svepning blott,
ej prakt i grafven gläder;
man sofver ej så lugnt och godt
i granna helgdagskläder.

Fäst endast i din flickas lock
en ros i sprickningsstunden;
så ung som hon din Molly ock
i dödens krans blef bunden.
Att kärlekens symbol sin tröst
må ock till griften sänka,
låt en Förgät-mig-ej mitt bröst
den enda prydnad skänka.

Och innan locket sluts igen
och jag bärs bort till grafven,
lägg i min hand en lilja än,
den blifve vandringsstafven.
Stödd mot dess stjelk, vid Herrens fot,
en gång du ser mig åter;
då går med englar dig emot
den brud, du här begråter.

4.

Pilgrimen.

En dyster höstkväll vandrade allen
en sorgsen pilgrim; aftonstjernans sken
hans steg igenom mörka skogen leder,
ty längesedan dagens sol gått neder.

Han mycket länge hade vandrat så,
att målet för den långa färden nå.
När morgonrodnan står uti sin knoppning,
då brinner i hans själ en stor förhoppning;

men när som solen bakom bergen går,
och han så ensam der på heden står,
och stjernan bakom molnet sorgligt blickar,
och döden sina bud kring jorden skickar...

då sjunker hoppet i hans matta bröst,
han irrar vidare, men utan tröst,
och när han tröttad sätter sig att hvila,
vill själen bort på längtans vingar ila.

Men denna afton var han stark och glad,
och genom stormen verdens Gud han bad:
»o, Evige, låt mig det högsta vinna,
o, låt mig till den helga grafven hinna!»

»Der skall jag efter färden hvila mig,
och, hänryckt, qväll och morgon bedja dig,
med barnslig tro! Nu blott på stormens vingar,
i åskans ljud, min själ till tro du bringar.»

Så vandrarn talte, då han framåt skred,
och mot den dunkla midnatt snart det led;
men stark och glad fortsatte han dock vägen,
att hinna målet ännu mera trägen.

Då plötsligt invid vägens andra rand
en ensam vandrare han ser ibland,
som sina steg snart med hans egna jemnar,
liksom han äfven samma väg sig ämnar.

Den främmande ser kring sig och hans blick
och väsen ega ett så dystert skick,
och till pilgrimen hastigt han sig närmar;
men dennes själ i fjerran trakter svärmar.

Men då han vandraren bredvid sig ser,
förskräckelse i själen smyger ner;
ty midnatt uti stjernans strålar drömmer,
och öfver jorden grafvens färger tömmer.

Men vandrarn fattar tyst pilgrimens hand,
och leder honom jemte vägens rand: —
»hvart vill du, bleke vandringsman, mig föra?» —
»Till helga grafven!» ljöd det i hans öra.

»Säg, är det sannt, att du vill föra mig
till denna ort? O, då jag tackar dig.
Men äro ej de dyra löften tomma,
och skola våra dessförinnan blomma?»

»Nej, innan du får morgonsolen se,
skall du vid helga grafven böja knä,
och lifvets sorger smyga från ditt hjerta;
du glömmet innan kort hvar bitter smärta».

Så vandrade de båda. Innan kort
tog morgonrodnan nattens skuggor bort;
vid solens ljusning stannade de båda,
förtjuste af den syn, de fingo skåda.

De aldrig himlen sett så klar och skön,
och jorden ej så blomstrände och grön.
Den arme pilgrim kan ej det förklara:
»här måste säkert helga grafven vara!»

»Ja, broder, vi den båda äro när,
du mig förstår, din egen graf det är;
försonarn helgat den, liksom sin egen;
men mörk och tung till den är stundom vägen.»

J. E. M.

5.

Sommarqvällen.

Kara, Kara, minns du sommarqvällen,
som i purpur låg
öfver lund och dal, vår kärleks ställen,
öfver krusig våg,
då du sjelf i rosenskimmer log
mot din älskling? Ack, den minns du nog.

Kara, Kara, minns du aftonfärden
öfver bölja blå?
Du var mig den stunden hela världen,
tänkte *du* väl så?
När din blick mot min i kärlek brann,
på min fråga tyst jag svaret fann.

Färden gick bort till de sällas öar,
der vid vesterns rand
glänser mellan silfverklara sjöar
trogna hjertans land.
Men vår blick blott till det landet kom,
vi på halfva vägen vände om.

Mången qväll, när vesterns himmel lågar,
sitter jag ännu
ensam, skild från dig, och sakta frågar:
»Kara, hvar är du?»
Se, på skyn jag skådar då din bild,
skön som fordom, ack, och lika mild!

Mina armar dock jag fåfängt sträcker
efter denna syn:
aldrig, aldrig dig min längtan räcker,
engel der i skyn!
Aldrig får jag sjunka i din famn,
ljufva drömbild, väsen utan namn!

Fäller du, o Kara, ej i qvällen,
när du ensam går
på vår sälla kärleks öde ställen,
någon saknadstår?
Kara, Kara, tänk då på din vän!
Hvarje stilla qväll han minns dig än.

St.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BRIEF

PTB

0012355

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 08 07 04 017 1